

1. INSTITUCIONS DE L'ESTAT

1.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA ESTATAL

A cura de Francesc de Carreras i Juan Carlos Gavara

Llei orgànica 1/2000, de 7 de gener, de modificació de la Llei orgànica 2/1979, de 3 d'octubre, del Tribunal Constitucional (BOE núm. 8, de 10 de gener).

La Llei orgànica 1/2000 modifica l'art. 33 de la Llei orgànica del Tribunal Constitucional (LOTC), afegint-hi dos nous apartats. Aquesta modificació permet ampliar el termini per interposar recurs d'inconstitucionalitat de tres mesos a nou mesos, en relació amb els recursos interposats pel president del Govern i els òrgans col·legiats executius de les comunitats autònomes, sempre que es compleixin els requisits previstos en el nou apartat segon de l'art. 33.

La vocació de la Llei a l'hora d'ampliar el termini per interposar recurs d'inconstitucionalitat és tractar d'evitar que aquest procediment de declaració d'inconstitucionalitat sigui l'única via perquè Estat i comunitats autònomes solucionin els seus conflictes competencials quan la norma que presumptament vulneri l'ordre competencial sigui una llei, una disposició o un acte amb força de llei.

En aquest sentit, la Llei, tal com es posa de manifest a l'exposició de motius, pretén que el principi de col·laboració que ha de guiar les relacions entre Estat i comunitats autònomes sigui també present en l'àmbit dels conflictes competencials que hagin de ser tramitats mitjançant la via del recurs d'inconstitucionalitat. L'objectiu final és, per tant, establir un mecanisme que per-

meti disminuir la conflictivitat competencial entre Estat i comunitats autònomes, possibilitant que s'arribi a un acord que faci innecessari el plantejament del recurs d'inconstitucionalitat. D'aquesta manera es permet traslladar la possible solució del conflicte a les parts implicades.

Pel que fa als requisits per poder allargar fins a nou mesos el termini d'interposició dels recursos d'inconstitucionalitat que siguin plantejats pel president del Govern o pels òrgans col·legiats executius de les comunitats autònomes, l'article únic de la Llei orgànica 1/2000 disposa que s'han de complir els requisits següents:

1. S'ha de reunir la Comissió Bilateral de Cooperació entre l'Administració general de l'Estat i la respectiva comunitat autònoma, i en poden sol·licitar la convocatòria qualsevol de les dues administracions. (La figura de les comissions bilaterals de cooperació es troba prevista a l'art. 5.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

2. La Comissió Bilateral de Cooperació ha d'adoptar un acord sobre iniciació de negociacions per resoldre les discrepàncies, essent possible que s'insti la

modificació del text normatiu. L'acord podrà fer referència a la invocació o no de la suspensió de la norma en el supòsit de presentar-se el recurs en el termini previst en l'art. 33.2 LOTC.

3. L'acord ha de ser comunicat al Tribunal Constitucional en el termini dels tres mesos següents a la publicació de la norma, i s'ha d'inserir en el BOE i en el diari oficial de la comunitat autònoma corresponent.

D'acord amb aquest procediment, cal destacar que s'han publicat els acords següents de les comissions bilaterals:

a) Acord de 29 de març de 2000 (BOE núm. 84, de 7 d'abril) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració de l'Estat i la Comunitat Autònoma de Canàries d'inici de negociacions en relació amb la Llei 3/2000, de 7 de gener, de règim jurídic de protecció de les obtencions vegetals.

b) Acord de 3 d'octubre de 2000 (BOE núm. 239, de 5 d'octubre) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració de l'Estat i la Comunitat de Madrid d'inici de negociacions en relació amb la Llei 9/2000, de 30 de juny, de mutualitats de previsió social.

c) Acord de 4 d'octubre de 2001 (BOE núm. 242, de 9 d'octubre) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració general de l'Estat i la Comunitat Autònoma de Castella-la

Manxa d'inici de negociacions en relació amb la Llei de Castella-la Manxa 8/2001, de 28 de juny, per a l'ordenació de les instal·lacions de radiocomunicació a Castella-la Manxa.

d) Acord de 10 d'octubre de 2001 (BOE núm. 251, de 19 d'octubre) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració general de l'Estat i la Comunitat Autònoma de Catalunya d'inici de negociacions en relació amb la Llei catalana 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents.

e) Acord de 25 de febrer de 2002 (BOE núm. 56, de 6 de març) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració general de l'Estat i la Comunitat Foral de Navarra, pel qual s'arriba a un acord sobre les discrepàncies relatives a la Llei foral 18/2001, de 5 de juliol, per la qual es regula l'activitat audiovisual a Navarra i es crea el Consell Audiovisual de Navarra (l'inici de les negociacions es va acordar el 8 d'octubre de 2001, BOE núm. 248, de 16 d'octubre de 2001).

f) Acord de 12 de març 2002 (BOE núm. 63, de 14 de març) de la Comissió Bilateral de Cooperació de l'Administració general de l'Estat i la Comunitat Autònoma d'Andalusia d'inici de negociacions en relació amb la Llei andalusa 13/2001, d'11 de desembre, de coordinació de les policies locals.

Marta Fernández de Frutos

Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (BOE núm. 10, de 12 de gener), i Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, de reforma de l'anterior (BOE núm. 307, de 23 de desembre).

Aquestes dues lleis orgàniques són un exponent clar, a nivell legislatiu, del tema estrella de debat durant l'any 2000:

la immigració i el seu tractament per part de les institucions públiques. La primera norma (Llei orgànica 4/2000) reflecteix

una posició més igualitarista que preconitza per als estrangers un tracte gairebé equiparat al dels ciutadans espanyols. Fins i tot no configura un estatus jurídic excessivament diferenciat per als estrangers que hi resideixen legalment i per als que s'hi troben en una situació irregular. La Llei sembla partir de la base que la titularitat dels drets es basa molt més en la condició humana que no pas en la possessió dels corresponents permisos de residència i de treball. Així, s'estableix el principi general d'igualtat de drets entre estrangers i nacionals (art. 3.1), es reconeixen a tots els estrangers els drets de reunió (art. 7), d'associació, el dret a l'ensenyament (art. 9), al treball (art. 10), a la sindicació i a la vaga (art. 11), a l'assistència sanitària d'urgència i en supòsits de maternitat (art. 12.2 i 3), a la tutela judicial efectiva (art. 18) i el dret a l'assistència jurídica gratuïta en aquells procediments que poguessin portar a la seva expulsió o sortida obligatòria del territori espanyol (art. 20.1); només queden reservats als estrangers que hi resideixen legalment els drets als ajuts en matèria d'habitatge (art. 14), a la Seguretat Social i altres serveis socials (art. 14) i a l'assistència jurídica gratuïta en condicions d'igualtat amb els nacionals (art. 20.2). La Llei establia també una tercera categoria entre estrangers regulars i irregulars, la d'estrangers empadronats, categoria a la qual pertanyien els qui també gaudien d'un estatus divers als dels membres dels altres dos grups (tenien els drets dels irregulars més el de participació política a nivell municipal, de manera que podien escollir uns representants del seu grup social —art. 6.2—, d'assistència sanitària —12.1— i, com els estrangers residents, d'assistència jurídica gratuïta en condicions d'igualtat amb els nacionals —20.3).

D'altra banda, aquesta Llei establia

un procediment per a la concessió de visats i permisos d'entrada, estada, residència i treball prou clar i taxat en comparació amb la situació prèvia d'àmplia discrecionalitat administrativa, incloent-hi mecanismes relativament assequibles de regularització periòdica d'estrangers en situació irregular (art. 29.3). La Llei també incloïa mesures contra la contractació il·legal de treballadors estrangers i el tràfic il·legal d'immigrants que penalitzava els traficants i els empresaris infractors, i intentava respectar els drets del treballador immigrant enganyat o objecte del frau (art. 33.3 i 55). Finalment, la Llei suprimia l'expulsió com a sanció aplicable a les infraccions en matèria d'estrangeria.

Un cop aprovada aquesta Llei, el Grup Parlamentari Popular que donava suport al Govern i que quedà en minoria en contra del text final, en el seu programa electoral n'inclogué la reforma. La majoria absoluta obtinguda en les eleccions del mes de març facilità l'inici del procediment de reforma. Dos dels arguments bàsics del grup en el Govern per promoure aquesta reforma eren que la Llei aprovada afavoria l'efecte "crida" en ser excessivament favorable als drets dels estrangers i, en segon lloc, que anava contra els acords signats a la cimera europea de Tampere, celebrada el mes d'octubre de l'any 1999, acords al compliment dels quals el Govern espanyol estava obligat.

En conseqüència, la reforma de la Llei significà un enduriment de l'estatus ofert als estrangers, enduriment que es manifestà bàsicament en tres punts:

a) Diferenciació clara entre estrangers que resideixen legalment i estrangers irregulars, excloent aquests darrers dels drets de reunió, manifestació (art. 7), associació (art. 8), del dret a l'ensenyament de

caràcter no obligatori (art. 9.3), al treball (art. 10), a la sindicació i vaga (art. 11). Els estrangers empadronats continuen tenint dret a l'assistència jurídica gratuïta (art. 12), però perden el de participació política per escollir els seus representants a nivell municipal (art. 6.2).

b) Reintroducció d'un alt nivell de discrecionalitat governativa i administrativa en tot el procés de concessió i renovació de permisos d'entrada, estada, residència i treball de ciutadans estrangers (títol II). Així, per exemple, hi ha un increment de les remissions a reglaments que regulen o regularan els diversos procediments (per exemple, els quatre primers apartats de l'article 31 remetent a la regulació reglamentària aspectes relacionats amb els permisos de residència temporal; el reglament d'execució de la Llei ha estat aprovat pel Reial decret 864/2001, de 20 de juliol).

c) Reintrodueix l'expulsió com a sanció alternativa a la multa per als supòsits d'infraccions tipificades per la mateixa Llei com a molt greus o algunes de les greus i comeses per estrangers (art. 57.1). Aquestes expulsions poden ser objecte, en alguns casos, d'un procediment administratiu preferent d'un període teòric de durada de 48 hores (a la pràctica algunes més) (*vid.* art. 63).

La Llei ha mantingut les sancions per als traficants de mà d'obra il·legal i els empresaris que incompleixin la normativa de contractació de treballadors estrangers i també el respecte pels drets dels estrangers en aquestes situacions (*vid.* art. 36.3 i 59) i ha introduït obligacions específiques per als transportistes (art. 66), que bàsicament són reflex d'obligacions preexistents en altres textos legals.

Pel que fa a les competències de les comunitats autònomes, és evident que aquesta Llei les afecta d'una manera cla-

ra. La majoria dels drets que aquesta Llei reconeix (bàsicament els relacionats amb la sanitat, l'educació, la cultura i els serveis socials) han de ser executats per les comunitats autònomes, ja que es tracta d'àmbits materials que han estat totalment o parcialment transferits al pla autonòmic. És, per això, desitjable l'establiment de mecanismes que permetin a les comunitats autònomes participar en el disseny de les polítiques migratòries. En aquest punt la reforma ha incrementat els supòsits de participació de les comunitats autònomes en aquest àmbit. Així, la Llei orgànica 4/2000 preveia bàsicament tres àmbits d'intervenció autonòmica:

a) La planificació en matèria d'inspecció laboral per tal de comprovar el compliment del principi d'igualtat i no discriminació de treballadors estrangers (art. 60.3) (en realitat es tracta d'un recordatori d'una competència que, per exemple, en el cas de Catalunya ha estat plenament assumida en l'Estatut —*vid.* art. 11.2 EAC).

b) El Consell Superior de Política d'Immigració. Aquest és un òrgan que té com a funció establir les bases i els criteris sobre els quals s'assentarà una política global en matèria d'integració social i laboral dels immigrants i estarà integrat per representants de l'Estat, de les comunitats autònomes i dels municipis (*vid.* art. 61) (posteriorment ha estat creat i regulat formalment per Reial decret 344/2001, de 4 d'abril).

c) El Fòrum per a la Immigració. Aquest òrgan preexistent (havia estat creat pel Reial decret 490/1995, de 7 d'abril, i posteriorment reformat pel Reial decret 367/2001, de 4 d'abril) té funcions de consulta, informació i assessorament en matèria d'immigració. Està integrat per representants de les administracions

públiques (central, autonòmiques i locals), de les associacions d'immigrants i de les organitzacions socials de suport (*vid.* art. 63 de la Llei orgànica 4/2000).

La Llei orgànica 8/2000 manté aquests àmbits de participació (*vid.* art. 67.3, 68 i 70) i estableix un nou àmbit de participació de les comunitats autònomes: la presentació de propostes al Govern de cara a la fixació del contingent de treballadors estrangers que, anualment i sempre que existeixi necessitat de mà d'obra, fixarà el nombre i les característiques de les ofertes de treball per a ciutadans estrangers que no es trobin ni resideixin a Espanya (art. 39). A més, a nivell bilateral, la Llei estableix la possibilitat de crear subcomissions sobre immigració en les comissions bilaterals entre l'Estat i les comunitats

autònomes (*vid.* disposició addicional segona). Caldrà veure si aquest és un primer pas per a una participació més intensa de les comunitats autònomes en el marc de la immigració, ja que són, conjuntament amb els ajuntaments, les responsables de la gestió.

Finalment, cal tenir present que la Llei orgànica 8/2000 no ha portat el consens polític, sinó que ha mantingut l'enfrontament. Com a prova d'aquestes diferències, la Llei orgànica 8/2000 ha estat objecte de recurs davant el Tribunal Constitucional per part de 50 diputats del Grup Parlamentari Socialista, els parlaments d'Astúries, Andalusia, Castella-la Manxa, Extremadura, Navarra, Aragó, Illes Balears i el Govern basc.

Francesc Guillén Lasiera

Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 11, de 13 de gener); i

Llei orgànica 7/2000, de 22 de desembre, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, del Codi penal i de la Llei 5/2000, reguladora de la responsabilitat penal dels menors en relació amb els delictes de terrorisme (BOE núm. 307, de 23 de desembre).

L'aprovació d'aquesta Llei orgànica respon a la situació normativa creada arran de la Sentència del Tribunal Constitucional 36/1991, de 14 de febrer, que declarava inconstitucional l'article 15 de la Llei de tribunals tutelars de menors, text refós d'11 de juny de 1948, i que va provocar l'aprovació de la Llei orgànica 4/1992, de 5 de juny, sobre reforma de la Llei reguladora de la competència i el procediment dels jutjats dels menors. Aquesta darrera ja reconeixia de manera expressa en el seu propi text la necessitat de l'adopció de mesures legislatives posteriors en matèria de menors que s'adaptessin tant a l'article

19 del Codi penal vigent, que fixa la majoria d'edat penal als divuit anys i exigeix la regulació expressa de la responsabilitat penal dels menors d'aquesta edat en una llei independent, com a la Convenció dels drets del nen de 1989, ratificada per Espanya.

De la nova Llei cal destacar el pas de la majoria d'edat penal dels 16 als 18 anys i l'augment de l'edat d'inimputabilitat dels 14 als 16, basant-se en la convicció del legislador que les infraccions comeses pels nens menors d'aquesta edat són, generalment, irrellevants i que, en aquells escassos supòsits en què aquelles infraccions poguessin produir alarma so-

cial, l'àmbit familiar i l'assistència civil són suficients per donar-los una resposta adequada sense necessitat d'haver de recórrer a l'aparell judicial sancionador de l'Estat. La Llei adopta el criteri que l'interès del menor ha de ser atès per especialistes en les àrees d'educació i la formació que pertanyin a esferes de major immediatesa de l'Estat. En aquest sentit el jutge, a instància de les parts i escoltats els equips tècnics del mateix jutjat i de l'entitat pública de la comunitat autònoma corresponent, disposarà d'àmplies facultats per suspendre o substituir per unes altres les mesures imposades, o permetre la participació dels pares del menor en l'aplicació i les conseqüències que produeixin, sense que en resultin vulnerades les degudes garanties processals.

Aquesta Llei té un impacte evident sobre les comunitats autònomes en la mesura que afecta la seva competència exclusiva en matèria de protecció i tutela de menors (l'art. 9.28 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix la competència exclusiva de la Generalitat en matèria d'institucions públiques de protecció i tutela de menors, respectant, en tot cas, la legislació civil, penal i penitenciària). Aquest efecte és detectat per la mateixa Llei orgànica, i preveu de forma expressa la competència autonòmica per donar compliment i fer efectives aquelles decisions que els jutges de menors determinin. En aquest sentit l'article 45 de la Llei, relatiu a la competència administrativa per a l'execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors en sentències fermes, preveu expressament que aquesta és competència exclusiva de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i Melilla. Aquestes entitats hauran d'aprovar les seves respectives normes d'organització per tal de procedir a la creació, direcció, organització i gestió dels serveis, les institucions i els programes ade-

quats per garantir l'execució correcta de les mesures previstes a la Llei (el mandat del legislador estatal a les comunitats autònomes amb competències sobre la matèria està previst expressament a la disposició final setena de la mateixa Llei orgànica). Moltes de les previsions legislatives condicionen l'activitat organitzativa autonòmica, en especial en tot allò relatiu als drets del menor (dret que l'entitat pública de la qual depèn el centre vetllí per la seva vida, la seva integritat física i la seva salut, sense que puguin ser sotmesos a tractes degradants o maltractaments de paraula o d'obra; dret a rebre educació i formació integral; dret que es preservi la seva dignitat i intimitat; dret a estar al centre més pròxim al seu domicili i a no ser traslladat fora de la seva comunitat autònoma; dret a recórrer les resolucions sancionadores o el dret a comunicar-se lliurement amb els seus pares, representants legals o familiars); a la dotació dels jutjats de menors, i a la creació de sales de menors als tribunals superiors de justícia de les comunitats autònomes. Cal destacar que la Llei preveu un període de *vacatio legis* d'un any.

Específicament per al cas de Catalunya, aquesta Llei va provocar l'aprovació de la Llei 27/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil, per part del Parlament de Catalunya (DOGC núm. 3580, de 21 de febrer de 2002). Aquesta té per objecte regular les funcions que ha de complir l'Administració de la Generalitat en execució de les previsions de la Llei orgànica 5/2000, i en el desenvolupament de programes destinats a donar suport als processos de reinserció, mitjançant l'organisme que en tingui atribuïda la competència, així com establir el règim de participació i col·laboració d'entitats públiques i privades en l'exercici d'aquestes funcions.

Gairebé un any després de l'aprovació de la Llei orgànica 5/2000, però quan

aquesta encara no havia entrat en vigor (recordem que s'havia previst una *vacatio legis* d'un any) s'aprova aquesta Llei orgànica, de modificació de la primera i d'alguns preceptes del Codi penal que té com a principals objectius la introducció de nous tipus penals, com l'exaltació del terrorisme, així com l'enduriment de les penes que s'imposen als menors com a conseqüència de la comissió dels delictes de terrorisme. La Llei pretén donar una resposta específica a la comissió d'aquells delictes terroristes anomenats de baixa intensitat, que suposen un

trencament de l'ordre públic, de l'ordre i la pau social, i que habitualment són comesos per menors.

La Llei afecta l'àmbit competencial autonòmic tal com ho feia la Llei orgànica 5/2000, en tot allò relatiu a l'execució de les mesures judicials dirigides als autors d'aquests delictes, distingint el tractament judicial que se'ls haurà de donar depenent de si són majors de divuit anys o de si tenen una edat compresa entre els setze i els divuit.

Francesc Vallès

Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener).

La Llei 1/2000, d'enjudiciament civil, deroga l'anterior Llei d'enjudiciament civil de 1881, amb les excepcions previstes a la disposició derogatòria única.

La Llei es dicta amb la voluntat d'introduir un nou codi processal civil que faci possible el dret a la tutela judicial efectiva expressat a l'art. 24 de la Constitució, atès que l'antiga normativa, i les modificacions corresponents que aquesta ha sofert, s'han manifestat insuficients per donar resposta als problemes que es plantegen en l'àmbit de la justícia civil. La Llei tracta de garantir una justícia més àgil i més immediata, i per això s'estableixen un conjunt d'instruments dirigits a possibilitar un escurçament del temps necessari per obtenir una resolució judicial, i mecanismes que facin possible que cada assumpte sigui seguit i conegut pel tribunal que l'hagi de resoldre.

El títol competencial en què s'empara l'Estat per aprovar aquesta Llei, com disposa la disposició addicional primera de la Llei, és el de l'art. 149.1.6 CE, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre legislació processal, sens perjudici

de les necessàries especialitats que en aquest ordre es deriven de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes. (Així, ha de tenir-se en compte que l'art. 9.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que la Generalitat de Catalunya té competència exclusiva sobre normes processals i de procediment administratiu que es deriven de les particularitats del dret substantiu de Catalunya o de les especialitats de l'organització de la Generalitat.) Els termes en què s'ha d'entendre l'atribució a l'Estat de la competència exclusiva sobre legislació processal ha estat objecte d'atenció en diferents sentències del Tribunal Constitucional en què s'ha delimitat com s'ha de conjugar l'atribució de la competència a l'Estat amb la possible existència de competències autonòmiques sobre aquesta matèria (entre d'altres STC 83/1986, 123/1988, 121/1992, 146/1996, 147/1998).

La disposició addicional tercera preveu que en el termini d'un any des de l'aprovació de la Llei, el Govern de la Nació i els consells executius de les co-

munitats autònomes que tinguin transferides les competències, adoptaran les mesures necessàries perquè els jutjats disposin dels mitjans materials i dels recursos humans necessaris per a la cons-tància de les actuacions orals conforme al que disposa l'art. 147 de la Llei (aquest article estableix que les actua-cions orals en vistes i compareixences es registraran en suport apte per a l'enre-gistrament i reproducció del so i de la imatge). La Comunitat Autònoma de Catalunya té transferida per Reial decret 966/1990, de 20 de juliol, la competèn-cia per exercir determinades funcions i serveis per a la provisió dels mitjans ma-terials i econòmics necessaris per al fun-cionament de l'Administració de justí-cia, entre els quals es troben l'adquisició i la gestió de patrimoni mobiliari, im-mobiliari i efectes per als òrgans judi-cials amb seu a Catalunya, i la promoció i la utilització de béns informàtics desti-nats als serveis administratius propis dels jutjats i tribunals.

Pel que fa a la possibilitat d'utilitzar en les actuacions judicials, a més de la llengua oficial de l'Estat, la llengua ofi-cial de la comunitat autònoma, l'art. 142.2 estableix que els jutges, magis-trats, secretaris judicials, fiscals i altres funcionaris de jutjats i tribunals podran fer servir la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma, sempre que cap de les parts s'hi oposi al·legant desco-neixement que pogués produir indefen-sió. L'art. 142.3 disposa que les parts, els seus procuradors i advocats, així com els testimonis i perits, podran uti-litzar la llengua que sigui oficial a la co-munitat autònoma en què tinguin lloc les actuacions judicials, tant en mani-festacions orals com escrites. Per la seva banda, l'art. 142.4 preveu que les ac-tuacions judicials realitzades i el docu-ments presentats en l'idioma oficial

d'una comunitat autònoma tindran, sense necessitat de traducció al castellà, plena validesa i eficàcia, però es procedirà d'ofici a la seva traducció quan hagin de tenir efectes fora de la jurisdicció dels òrgans judicials situats a la comu-nitat autònoma, excepte si es tracta de comunitats autònomes amb la mateixa llengua oficial pròpia. També es farà la traducció quan així ho disposin les lleis o a instància de part que al·legui inde-fensió.

Pel que fa al sistema de recursos, cal destacar que la Llei, en l'art. 468, atribueix a les sales del civil i penal dels tribunals superiors de justícia el coneixement dels recursos per infracció pro-cessal contra sentències i interlocutòries dictades per les audiències provincials que posin fi a la segona instància. Així mateix, d'acord amb els art. 477 i 478, correspon als tribunals superiors de jus-tícia conèixer dels recursos de cassació contra resolucions dels tribunals civils amb seu a la comunitat autònoma sem-pre que el recurs es fonamenti, exclusi-vament o juntament amb altres motius, en infracció de les normes del dret civil, foral o especial propi de la comunitat, i quan l'estatut d'autonomia correspon-ent així ho estableixi (l'art. 20.1.a de l'Estatut d'autonomia de Catalunya es-tableix que la competència dels òrgans jurisdiccional a Catalunya s'estén en l'ordre civil a totes les instàncies i graus, inclosos els recursos de cassació i de re-visió en les matèries de dret civil català). Concretament, com disposa l'art. 477, per interposar el recurs s'haurà d'al·legar que la sentència objecte de recurs s'oposa a doctrina jurisprudencial o que no existeix doctrina del Tribunal Superior sobre normes de dret especial de la co-munitat autònoma corresponent.

Marta Fernández de Frutos

Llei 13/2000, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2001, Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, i Reial decret llei 2/2000, de 23 de juny, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries i altres normes tributàries.

En principi, si el jurista s'acull a la idea que cada ens territorial, entre els quals es distribueix el poder polític, posseeix la capacitat d'ingressar i de gastar d'acord amb el seu règim jurídic, pot concloure que cadascun d'ells ha d'organitzar la seva despesa de forma autònoma dissenyant les seves pròpies normes pressupostàries. D'aquesta manera resulta que l'Estat ha de regular la seva activitat de despesa per mitjà de les seves lleis de pressupostos a l'igual que les comunitats autònomes, mentre que els ens locals han de fer les seves respectives ordenances pressupostàries.

Es podria considerar que aquestes normes són promulgades establint una regulació sobre camps propis que no es relacionen. No obstant això, per poc que s'examini la normativa estatal que regula els pressupostos, es pot matisar la conclusió ja que influeix en el règim jurídic de l'activitat financera dels altres ens. Concretament, la normativa sobre pressupostos estatal influeix en l'activitat econòmica de les comunitats autònomes de forma directa i indirecta.

La influència directa s'evidencia en el títol VII de la Llei de pressupostos, el capítol II del qual recull la participació de les comunitats autònomes en els ingressos de l'Estat aplicable a partir de l'1 de gener de 2001. L'article 79 regula la participació de les comunitats autònomes en els pressupostos generals de l'Estat de manera que s'assigna a cada comunitat de règim comú de finançament el percentatge de la seva participació en la recaptació per l'IRPF i un altre percentatge sobre la resta d'ingressos estatals. Cal afegir que aquesta diferenciació

en dues parts és fruit del sistema de finançament per al quinquenni de 1997-2001. Els articles 80 i 81 regulen el sistema de lliuraments a compte de la participació que pertany a cada comunitat autònoma i que ha de fer l'Estat i les fórmules per realitzar la liquidació definitiva de la participació regulada. En aquest capítol, l'article 82 regula la participació de les comunitats autònomes a les quals no s'aplica el sistema de finançament per al quinquenni 1997-2001 fent referència al sistema que regia en el 1992-1996.

Els articles 83 i 84 regulen els crèdits pressupostaris dedicats a liquidar de forma definitiva la participació de les comunitats autònomes en els pressupostos d'exercicis anteriors i a dotar les transferències necessàries per a l'assumpció de nous serveis per les comunitats autònomes.

Finalment, els articles 85 i 86 regulen els fons de garantia i de compensació. El primer suposa un import que té el seu origen en el sistema de finançament per al quinquenni de 1997-2001. És una dotació pressupostària per compensar les comunitats autònomes que assumeixen el sistema de finançament per al quinquenni esmentat i experimenten algun tipus de descens en la recaptació prevista per la part cedida d'IRPF i per la participació en altres ingressos de l'Estat. Per la seva banda, l'article 86 estableix la dotació al Fons de Compensació Interterritorial que, com a manifestació del principi de solidaritat, implica una distribució de la renda entre les comunitats autònomes essent-ne algunes les beneficiàries. En definitiva s'observa que, sobre la base de

determinats conceptes, és necessari preveure partides pressupostàries a favor de les comunitats autònomes.

La influència indirecta es posa de manifest quan, a través de lleis de pressupostos, es regulen aspectes de tributs que estan cedits parcialment o totalment a les comunitats autònomes, ja que els possibles canvis poden influir en la recaptació d'aquestes exaccions. No obstant això, no és tant en la Llei de pressupostos generals de l'Estat on es troba aquesta qüestió com en la Llei de mesures, també coneguda com la "Llei d'acompanyament".

En aquesta última Llei, l'article 1 estableix modificacions per a l'IRPF que incideixen en les exaccions o en la base imposable del tribut, la qual cosa, indirectament en el primer supòsit (ja que afegeix un altre concepte de renda que no és gravable) o directament en el segon supòsit (ja que implica alteracions en un concepte en el qual s'aplica la tarifa autonòmica), pot afectar la recaptació autonòmica que s'obté per aquest recurs. Cal fer la mateixa consideració en relació amb l'article 6 de la mateixa Llei de mesures, que modifica el règim de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats quan entén com a objecte de liquidació l'ampliació de drets reals, inclou una exacció relativa a les primeres còpies de cancel·lació d'hipoteques i regula un supòsit de devolució d'ingressos indeguts la qual cosa, en conjunt, altera el règim jurídic d'un tribut, la recaptació del qual està totalment cedida a les comunitats autònomes.

Tant l'article 8 de la Llei de mesures com el Reial decret llei 2/2000 estan en la línia d'atendre com influeix l'activitat estatal en el finançament de les comunitats autònomes ja que incideixen en el règim econòmic i fiscal de Canàries. El primer article incideix sobre l'impost general indirecte canari regulant diversos dels seus aspectes. El segon text normatiu, en canvi, té per objectiu modificar el règim de la zona especial, amb la creació dins de l'Estat espanyol d'una zona amb un règim econòmic especial caracteritzat per un règim fiscal favorable per a determinades activitats. D'aquesta manera es concreta quina extensió té la zona especial i es modifiquen l'impost de societats i l'IRPF amb la rebaixa dels tipus aplicables a activitats empresarials a la qual s'afegeixen exaccions en l'impost sobre la renda de no residents, en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i en l'impost general indirecte canari.

Amb aquest breu repàs a les normes esmentades es pot concloure que l'Estat posseeix una capacitat d'incidència sobre altres ens territorials a través de les seves lleis de pressupostos en concret o d'altres lleis de finançament en general. No obstant això, aquesta possibilitat no és producte de l'atzar sinó que ha de ser vista amb el fonament constitucional que suposa l'article 156.1 de la CE, en què el principi de coordinació és un límit per a l'autonomia financera de les comunitats autònomes.

Juan Antonio Fernández Amor

Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel que s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (BOE núm. 148, de 21 de juny).

El Reial decret legislatiu 2/2000 es dicta pel Govern en virtut de l'autorització per dictar un text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, prevista a la disposició final única, apartat 2, de la Llei 53/1999, de 28 de desembre, per la que es modifica la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques. A més, el Reial decret incorpora les modificacions que d'acord amb la Decisió de la Comunitat Europea (1999/C 379/08) s'han de produir en la Llei de contractes de les administracions públiques per substituir les xifres que hi consten per les xifres corresponents en euros, drets especials de gir i pessetes.

El Reial decret legislatiu consta d'un article únic pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques i d'una disposició derogatòria única que estableix la derogació de totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin a la Llei, i en particular de determinades disposicions que es relacionen expressament a la disposició derogatòria.

Pel que fa al text refós s'ha de dir que la seva disposició final primera, apartat primer, disposa que la Llei té el caràcter de legislació bàsica dictada a l'empara de l'art. 149.1.18 CE, que estableix que l'Estat té competència exclusiva, entre d'altres matèries, respecte a les bases del règim jurídic de les administracions públiques i a la legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives. En conseqüència, la Llei és d'aplicació general a totes les administracions públiques incloses a l'art. 1 de la Llei (l'art. 1 disposa que s'entén per administracions públiques als efectes de la Llei: l'Adminis-

tració general de l'Estat; les administracions de les comunitats autònomes, i les entitats que integren l'Administració local), excepte pel que fa als articles que consten de forma expressa a la disposició final primera i que no tenen el caràcter de bàsics. La disposició final primera, apartat segon, estableix que als mateixos efectes previstos a l'apartat primer tindran el caràcter de màxims determinats terminis i quanties que consten expressament a l'esmentada disposició. Per la seva part, l'apartat tercer disposa que les exigències establertes a l'art. 56 per als contractes menors tindran la consideració de mínimes als mateixos efectes.

La disposició final tercera preveu que les normes que en desplegament de la Llei promulgui l'Administració general de l'Estat podran tenir caràcter de bàsiques quan siguin un complement necessari respecte dels preceptes que tenen aquest caràcter d'acord amb la disposició final primera de la Llei i sempre que així es disposi en la norma de desenvolupament.

En relació amb el possible desenvolupament per les comunitats autònomes de la normativa bàsica de l'Estat sobre contractes de les administracions públiques, s'ha de tenir present que l'art. 10 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi, correspon a la Generalitat el desplegament legislatiu i l'execució de les matèries relatives a expropiació forçosa, contractes i concessions administratives en l'àmbit de competències de la Generalitat.

Pel que fa al contingut del text refós de la Llei respecte a les referències ex-

presses a la possible intervenció de les comunitats autònomes en l'àmbit de la contractació de les administracions públiques cal destacar, entre d'altres, els preceptes següents. L'art. 10.3 preveu la possibilitat que les comunitats autònomes creïn juntes consultives de contractació administrativa amb competències en els seus respectius àmbits territorials. Els art. 28 i 33 determinen la competència per a la classificació d'empreses, revisió de la classificació i suspensió de les classificacions, i preveuen que respecte a les empreses domiciliades en el territori d'una comunitat autònoma, els òrgans de la corresponent comunitat podran adoptar acords sobre classificacions en relació amb els contractes que

celebrin amb aquestes empreses. L'art. 34 possibilita la creació per part de les comunitats autònomes de registres oficials d'empreses classificades. L'art. 48 permet a les comunitats autònomes aprovar plec de clàusules administratives generals, previ dictamen del Consell d'Estat o de l'òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma. L'art. 118 preveu l'existència d'un Registre Públic de Contractes portat per la Junta Consultiva de Contractació Administrativa del Ministeri d'Hisenda i de registres públics de contractes en les altres administracions públiques, que hauran d'estar degudament coordinats.

Marta Fernández de Frutos

Reial decret llei 5/2000, de 23 de juny, de mesures urgents de contenció de la despesa farmacèutica pública i de racionalització de l'ús dels medicaments (BOE núm. 151, de 24 de juny).

En virtut de la competència exclusiva estatal sobre la determinació de les bases, la coordinació general de la sanitat i de legislació sobre productes farmacèutics previst a l'article 149.1.16 CE, el Govern central dicta aquest Reial decret llei de mesures urgents per tal de limitar la partida pressupostària en despesa farmacèutica per tal de reduir la partida sanitària total. En aquest sentit, l'objectiu d'aquesta disposició governamental que adopta el caràcter d'urgència consisteix a aconseguir un millor aprofitament dels recursos existents apostant per una reducció i contenció de la despesa farmacèutica i per una promoció de l'ús racional dels medicaments.

Amb caràcter general, el Reial decret llei afecta directament els marges de beneficis sobre la venda de medicaments corresponent tant a les oficines de farmàcia per subministrament i venda al

públic de productes farmacèutics, com al de la distribució que en fan els magatzems farmacèutics. Així mateix, també cal destacar la voluntat d'adoptar determinades mesures destinades a fomentar l'ús dels anomenats medicaments "genèrics", que es completen, entre d'altres mecanismes, amb la previsió d'un mandat exprés al legislador perquè modifiqui (en un termini relativament breu) la normativa relativa a aquells medicaments per al consum humà qualificats de "publicitaris", mitjançant l'adopció de polítiques flexibilitzadores de les quals es puguin derivar beneficis per als usuaris que es traduiran en la reducció dels preus d'aquests productes.

La disposició afecta i modifica diverses normes estatals: la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament; el Reial decret 165/1997, de 7 de febrer, pel qual

s'estableixen els marges dels establiments de farmàcia corresponents a la dispensa al públic de productes farmacèutics; el Reial decret 164/1997, de 7 de febrer, relatiu als marges corresponents als magatzems majoristes per a la distribució d'es-

pecialitats farmacèutiques; i el Reial decret 1416/1994, de 25 de juny, pel qual es regula la publicitat dels medicaments d'ús humà.

Francesc Vallès

Reial decret llei 6/2000, de 23 de juny, de mesures urgents d'intensificació de la competència de mercats de béns i serveis (BOE núm. 151, de 24 de juny).*

El Reial decret llei 6/2000 té com a objectiu regular un conjunt de mesures que s'integren en un paquet global de mesures de liberalització de l'economia espanyola, que va establir el Govern mitjançant diferents reials decrets llei aprovats durant el mes de juny de l'any 2000, amb la finalitat d'incrementar la capacitat de creixement potencial i la productivitat de l'economia, com a bases del procés de convergència dels nivells d'ocupació i de renda amb la resta dels països de la Unió Europea. A aquest efecte, aquesta norma conté diverses previsions que incideixen en un conjunt heterogeni de sectors i que l'Estat dicta a l'empara de diversos títols competencials que enumera la disposició final segona d'aquest Reial decret llei. Així, es preveuen mesures de caràcter bàsic dirigides a aprofundir en la liberalització dels mercats energètics dels hidrocarburs, del gas natural i del sector elèctric, sobre la base de l'article 149.1.13 i 25 CE (títol I: art. 1 a 28); mesures d'aplicació general en matèria de defensa de la competència i, més concretament, en el control de les concentracions, a l'empara de l'article 149.1.6 i 13 CE (títol II: art. 29 a 34); mesures d'aplicació general en l'àmbit de

l'activitat de la fe pública, on s'introdueix el principi de competència per possibilitar rebaixes en els aranzels de notaris i registradors, en virtut dels títols competencials de l'article 149.1.6 i 8 CE (títol III: art. 35 a 37); i, finalment, previsions de caràcter general o bàsic sobre àmbits materials tan variats com l'ensenyament, els col·legis professionals, el mercat financer, el mercat del tabac o el comerç interior, que troben suport en l'article 149.1, apartats 1, 7, 11, 13, 18, 14 i 17 CE (títol IV: art. 38 a 44).

Un tema que planteja d'entrada aquesta regulació estatal és si un reial decret llei és l'instrument jurídic adequat per efectuar totes les modificacions i innovacions legislatives que s'han enumerat anteriorment. Sobre això caldria analitzar si concorren els requisits que exigeix l'article 86 CE i que en justificarien l'adopció, i en aquest sentit l'exposició de motius del Reial decret llei 6/2000 intenta fonamentar la circumstància d'extraordinària i urgent necessitat, principalment amb dos arguments: que les mesures de política econòmica que s'estableixen en la norma tenen caràcter d'urgents, atès el fort increment de l'activitat econòmica ex-

* Convalidat per Resolució del Congrés dels Diputats de 29 de juny de 2000 (BOE de 7 de juliol de 2000). Correcció d'errades publicada en el BOE núm. 154, de 28 de juny de 2000. Aquest Reial decret llei 6/2000 ha estat objecte de dos dictàmens del Consell Consultiu de 13 i 14 de juliol de 2000.

perimentat i la necessitat de garantir la permanència en el temps d'aquesta font d'expansió econòmica, i que aquestes mesures formen part d'un conjunt més ampli d'accions normatives, que ha de ser tot ell operatiu amb promptesa per les raons abans esmentades de conjuntura econòmica. Per dur a terme aquesta anàlisi cal tenir també present una jurisprudència constitucional, elaborada en sentit força ampli, sobre l'abast d'aquest supòsit fàctic habilitant de l'article 86.1 CE i el que sobre aquest tema ha dit el Consell Consultiu, en el seus dictàmens, de 13 i 14 de juliol de 2000.

Entre altres qüestions que planteja el Reial decret llei 6/2000, cal esmentar, pel seu evident interès, la regulació que estableix el seu article 43 sobre horaris comercials, que pot afectar les competències exclusives que sobre comerç interior corresponen a la Generalitat *ex* article 12.1.5 EAC i que l'Estat dicta a l'empara dels títols competencials de l'article 149.1.1 i 13 CE. Aquesta regulació té com a principal innovació l'establiment del règim de llibertat absoluta d'horaris i de determinació dels dies d'obertura per a tots els comerciants de l'Estat. No obstant això, l'aplicació d'aquest règim com a regla general es posposa en el temps, de manera que no pot tenir lloc abans de l'1 de gener de 2005, i es condiona també a una decisió conjunta del Govern i de cadascuna de les comunitats autònomes, per als seus respectius territoris. Mentrestant, i fins que no arribi la data assenyalada (que pot ajornar-se voluntàriament), aquest mateix precepte preveu un règim de caràcter transitori, que consisteix bàsicament en els principis generals següents: *a)* ampliar el mínim fins ara vigent de limitació de l'horari global, de 72 a 90 hores setmanals; *b)* establir un mínim de diumenges i dies festius en què podran obrir al públic els comerços (amb un ho-

rari mínim de 12 hores al dia), d'acord amb una escala que passa de 9 dies festius l'any 2001 a 12 l'any 2004; *c)* ampliar el règim de llibertat absoluta per determinar els dies i les hores d'obertura i tancament en tot el territori estatal per al petit comerç o establiments de venda al públic de menys de 300 metres quadrats, sempre que no pertanyin a grups de distribució o operin sota el mateix nom comercial (segons la Llei orgànica 2/1996, de 15 de gener, complementària de la d'ordenació del comerç minorista, alguns establiments específics i les zones turístiques ja gaudien d'aquest règim de llibertat plena).

Pel que fa a les competències autonòmiques sobre la regulació dels horaris per a l'obertura i el tancament dels locals comercials en els territoris respectius, l'article 43 esmentat disposa que s'hauran d'ajustar als principis generals que s'hi contenen. Concretament, d'acord amb aquest precepte i respectant els mínims establerts, correspon a les comunitats autònomes: establir el màxim d'hores laborables setmanals; determinar cada any els diumenges i festius en què els comerços podran romandre oberts al públic; determinar les zones turístiques i els períodes de l'any en què hi haurà règim de llibertat absoluta d'horaris i establir el règim sancionador aplicable a les infraccions i a la normativa que dictin en relació amb els calendaris i horaris comercials. El dubte que planteja la normativa estatal exposada sobre horaris comercials és si realment pot incardinarse en les competències estatals sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat dels espanyols en l'exercici del dret a la llibertat d'empresa (art. 149.1.1 CE) i sobre la planificació general de l'activitat econòmica (art. 149.1.13 CE) o bé és una matèria de comerç interior i, per tant, correspon regular-la a les comunitats autònomes.

Sobre aquest aspecte competencial es pot consultar la jurisprudència constitucional (STC 225/1993, de 8 de juliol, i STC 227, 264 i 284, del mateix any) com també els dictàmens del Consell Consultiu, abans citats.

A l'últim, la regulació dels horaris comercials a través d'un reial decret llei, des del moment en què modifica par-

cialment les previsions de la Llei orgànica 2/1996, de 15 de gener, complementària de la d'ordenació del comerç minorista, podria plantejar el tema de quin és l'abast orgànic dels preceptes d'aquesta Llei i en quins extrems pot ser modificada pel Reial decret llei 6/2000.

M. Àngels Arróniz

Reial decret llei 7/2000, de 23 de juny, de mesures urgents en el sector de les telecomunicacions (BOE núm. 151, de 24 de juny).*

El Reial decret llei 7/2000, que s'inserix en un bloc de mesures de liberalització econòmica adoptades pel Govern en el mes de juny de 2000, afecta principalment dos sectors: el de les telecomunicacions (capítol I, art. 1 a 6) i el de la inspecció tècnica de vehicles (art. 7). D'acord amb la disposició final segona d'aquesta norma legal, les seves disposicions tenen caràcter de disposicions d'aplicació general i es dicten a l'empara dels títols competencials de l'article 149.1.13 i 21 CE. Quant al pressupòsit fàctic habilitant de necessitat urgent i extraordinària, que permet al Govern dictar aquesta disposició legislativa provisional *ex* article 86.1 CE, l'exposició de motius del Reial decret llei 7/2000, entre d'altres raons, justifica la urgència perquè la liberalització impulsada des de la Comissió Europea en l'àmbit de les telecomunicacions exigeix incorporar a l'ordenament jurídic les recents orientacions comunitàries, algunes de les quals han de regular-se amb urgència. Així mateix, com en el cas del Reial decret llei 6/2000, es diu que aquestes mesures

formen part d'un conjunt més ampli d'accions normatives, que ha de ser tot ell operatiu amb promptesa per raons de conjuntura econòmica nacional.

D'entre les previsions de liberalització en el sector de les telecomunicacions, es pot destacar la reducció a curt termini del cost de les trucades metropolitanes i, a mitjà termini, la instauració de la lliure competència en l'àmbit de la telefonia local, mitjançant l'obertura del bucle de l'abonat. També en les comunicacions d'Internet s'estableix la tarifa plana, i en l'àmbit de la telefonia mòbil es preveu analitzar les diferents alternatives per ampliar el nombre d'operadors en el mercat i intensificar la competència.

Des d'un punt de vista competencial, mereixen especial atenció les prescripcions dirigides a la liberalització de la inspecció tècnica de vehicles, que es dicten a l'empara de les competències estatals sobre trànsit i circulació de vehicles de motor (art. 149.1.21 CE) i sobre planificació general de l'activitat econòmica (art. 149.1.13 CE) i que poden incidir en les competències de la Generalitat sobre in-

* Convalidat per Resolució del Congrés dels Diputats de 29 de juny de 2000 (BOE núm. 162, de 7 de juliol). Correcció d'errades publicada en el BOE núm. 154, de 28 de juny de 2000. Aquest Reial decret llei 7/2000 ha estat objecte de Dictamen del Consell Consultiu de 13 de juliol de 2000.

dústria (art. 12.1.2. EAC). Així, es preveu que l'execució material de les inspeccions pugui ser efectuada per les comunitats autònomes o l'Administració competent directament o a través de societats d'economia mixta en el capital de les quals participin, o per particulars. En els dos últims supòsits es requereix una autorització administrativa prèvia, l'atorgament de la qual correspon a les comunitats autònomes o a l'Administració competent. El Reial decret llei 7/2000 incorpora també les sancions que procedeixen en cas d'incompliment de les condicions tècniques que han de reunir les estacions d'inspecció tècnica de vehicles (multa o revocació de l'autorització segons la gravetat de la infracció), si bé en el cas de la multa estableix un límit màxim que pot ser graduat per les comunitats autònomes. Seguidament, declara que la competència per instruir els expedients sancionadors i imposar les sancions correspon als òrgans competents de les comunitats autònomes o a l'Administració competent en cada cas. I, a l'últim, regula el règim transitori de les autoritzacions atorgades conforme a la normativa anterior al Reial decret llei 7/2000 i subsistents en el moment de la seva entrada en vigor. Aquesta normativa declarada bàsica sobre la inspecció tècnica de vehicles comporta que les comunitats autònomes hauran d'organitzar la seva activitat executiva en aquest àmbit a

partir d'un règim d'autoritzacions, les quals hauran de complir els requisits tècnics que determini l'Administració de l'Estat per a tot el territori nacional. Sobre això cal destacar que el règim d'autoritzacions que preveu el Reial decret llei 7/2000 difereix del sistema d'adjudicació del servei d'inspecció tècnica de vehicles que, a partir de la fórmula concessionària, utilitzava la Generalitat, segons el que preveu el seu Reglament sobre organització i règim jurídic del Servei d'Inspecció Tècnica de Vehicles (Ordre de 21 de juny de 1982, modificada per ordres de 28 de desembre de 1999, 30 de novembre de 1998, 29 de setembre de 1993 i 9 de juliol de 1982). A la vista d'això, es podria produir una col·lisió entre la competència estatal per dictar les normes d'aplicació general sobre circulació de vehicles de motor (inclosa la instal·lació i el funcionament de les estacions d'ITV) i la competència autonòmica de caràcter executiu en matèria d'indústria (art. 12.1.2 EAC), pel que fa al compliment de les condicions bàsiques establertes per l'Estat a través de la inspecció. Finalment, cal indicar que el Reial decret llei 7/2000 preveu que correspon a les comunitats autònomes establir les tarifes màximes de la inspecció tècnica de vehicles, com també la seva actualització periòdica.

M. Àngels Arróniz

1.2. ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

A cura de Joan Manuel Trayter

Disposicions diverses 2000

Reial decret 1969/1999, de 23 de desembre, pel qual es regula l'expedició de la targeta d'investigador per a la consulta als arxius de titularitat estatal i als adherits al sistema arxivístic espanyol (BOE núm. 11, de 13 de gener).

Reial decret 1971/1999, de 23 de desembre, de procediment per al reconeixement, la declaració i la qualificació del grau de minusvalidesa (BOE núm. 22, de 26 de gener).

Reial decret 2071/1999, de 30 de desembre, pel qual s'estableixen les normes internes d'aplicació de reglaments comunitaris sobre el sistema d'etiquetatge de la carn de vacum (BOE núm. 12, de 14 de gener).

Reial decret 2072/1999, de 30 de desembre, sobre transferències recíproques de drets entre el sistema de previsió social del personal de les Comunitats Europees i els règims públics de previsió social espanyols (BOE núm. 15, de 18 de gener).

Reial decret 2073/1999, de 30 de desembre, pel qual es modifica el Reglament del Registre central de personal i les normes de coordinació amb els de la resta d'administracions públiques (BOE núm. 15, de 18 de gener).

La Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció públi-

ca, regula en l'article 13 el Registre central de personal en què s'ha d'inscriure tot el personal al servei de l'Administració de l'Estat. En desplegament d'aquest precepte es va dictar el Reial decret 1405/1986, de 6 de juny, pel qual es va aprovar el Reglament del Registre central de personal i les normes de coordinació amb els de la resta d'administracions públiques.

El Registre central de personal s'ha consolidat en l'Administració general de l'Estat com una garantia per al personal que hi ha inscrit i com un instrument útil per a la gestió i la planificació dels seus recursos humans. No obstant això, amb el pas del temps han anat apareixent una sèrie de factors que han fet palesa la necessitat d'abordar una revisió del sistema registral, com ara l'evolució experimentada per l'Administració general de l'Estat i les altres administracions públiques, l'evolució de la normativa sobre personal, la progressiva obsolescència tecnològica i conceptual del sistema d'informació que dona suport al Registre i l'experiència de funcionament acumulada al llarg d'aquest dilatat període de temps.

D'altra banda, la disposició final quarta de la Llei 13/1996, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, va introduir una modificació que afegeix una nova dimensió a la naturalesa del Registre, en el

sentit de donar el mandat perquè se'n modifiqués el Reglament regulador a fi que pogués disposar de la informació necessària en matèria de recursos humans del sector públic estatal.

Per tot això, aquest Reial decret compleix el que ordena la Llei 13/1996 i dóna resposta a les necessitats que s'han anat posant de manifest al llarg dels anys, en l'àmbit del Registre central de personal de l'Administració general de l'Estat, i es mantenen en vigor els continguts mínims homogeneïtzadors que tenen caràcter bàsic per a tots els registres de personal que determina el Reial decret 1405/1986, fins que es procedeixi a modificar-los.

En conclusió, l'objectiu d'aquest Reglament és establir un sistema que sigui capaç de fer complir plenament les necessitats actuals de l'Administració general de l'Estat en matèria registral, de gestió i d'informació sobre recursos humans, que estigui fonamentat sobre bases tècniques adequades i que tingui flexibilitat per adaptar-se als canvis futurs.

Reial decret 2062/1999, de 30 de desembre, pel qual es regula el nivell mínim de formació en professions marítimes (BOE núm. 18, de 21 de gener).

Reial decret 21/2000, de 14 de gener, sobre competències, funcions, composició i organització del Consell de Cooperació al Desenvolupament (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 22/2000, de 14 de gener, pel qual es regula la composició, les competències, l'organització i les funcions de la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 23/2000, de 14 de gener, sobre competències, funcions, composició

i organització de la Comissió Interministerial de Cooperació Internacional (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 24/2000, de 14 de gener, sobre el fons per a la concessió de microcrèdits per a projectes de desenvolupament social bàsic a l'exterior (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 25/2000, de 14 de gener, pel qual es concreten els requisits i les condicions de les participacions en entitats per a l'aplicació de les excepcions corresponents en l'impost sobre el patrimoni (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 26/2000, de 14 de gener, sobre revaloració i complements de pensions per a l'any 2000 (BOE núm. 13, de 15 de gener).

Reial decret 27/2000, de 14 de gener, pel qual s'estableixen les mesures alternatives de caràcter excepcional al compliment de la quota de reserva del 2 per 100 a favor de treballadors discapacitats en empreses de 50 treballadors o més (BOE núm. 22, de 26 de gener).

Reial decret 29/2000, de 14 de gener, sobre noves formes de gestió de centres i serveis sanitaris (BOE núm. 21, de 25 de gener).

Reial decret 64/2000, de 17 de gener, de dissolució del Congrés dels Diputats i del Senat i convocatòria d'eleccions (BOE núm. 15, de 18 de gener).

Reial decret 69/2000, de 21 de gener, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés en els centres universitaris dels estudiants que tinguin els requisits legals necessaris per accedir a la universitat (BOE núm. 19, de 22 de gener).

El Reial decret 704/1999, de 30 d'abril, pel qual es regulen els procedi-

ments de selecció per a l'ingrés en els centres universitaris dels estudiants que tinguin els requisits legals necessaris per accedir a la universitat, dictat en aplicació de les previsions de l'article 26.1 de la Llei orgànica 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària, continuant la línia iniciada per l'anterior Reial decret 1005/1991, de 14 de juny (que deroga), ha adoptat noves mesures que afavoreixen la mobilitat dels estudiants, amb la idea d'avançar cap a l'objectiu que tots els estudiants puguin seguir els estudis de la seva preferència i en la universitat que triïn, d'acord amb l'article 25 de la Llei orgànica 11/1983, esmentada.

Aquest Reial decret pretén anar més enllà en la consecució de l'objectiu assenyalat anteriorment, ja que estableix l'anomenat districte obert, en virtut del qual tots els estudiants que compleixin les exigències legals podran sol·licitar plaça, en la universitat que triïn, per cursar primers cicles d'estudis universitaris que conduïxin a l'obtenció de títols oficials i amb validesa en tot el territori nacional, independentment de la universitat en la qual hagin superat la prova d'accés corresponent.

Amb aquesta mesura s'afavoreixen tant la mobilitat estudiantil, com l'accés als ensenyaments pels quals els estudiants senten vocacionalment inclinats; s'ofereixen a aquests estudiants iguals oportunitats, d'acord amb la seva capacitat i no, com fins ara, de la seva procedència geogràfica, i s'encoratja la competència adequada entre les universitats.

Reial decret 70/2000, de 21 de gener, pel qual es modifica parcialment el Reial decret 898/1985, de 30 d'abril, sobre règim del professorat universitari, modificat pels reials decrets 1200/1986, de 13 de juny, i 554/1991, de 12 d'abril (BOE núm. 19, de 22 de gener).

El Reial decret 898/1985, de 30 d'abril, sobre règim del professorat universitari, en la redacció donada pel Reial decret 1200/1986, de 15 de juny, estableix que els contractes de professors associats a temps complet no es poden estendre per un temps superior a tres anys, prorrogables únicament en cas que el professor passi al règim de dedicació a temps parcial.

Tanmateix, en un debat dut a terme en el Consell d'Universitats es va plantejar la necessitat d'efectuar modificacions en la normativa que conflueix en la regulació del professorat universitari a causa de la profunda reforma dels ensenyaments universitaris que es va començar a emprendre l'any 1990, amb l'aprovació de nombrosos reials decrets que establien, en molts casos, noves titulacions oficials i, en tots ells, noves directrius generals pròpies dels diversos plans d'estudi, que tenien una gran incidència en la configuració de les plantilles del professorat de les universitats.

Mentre s'efectuen les modificacions normatives assenyalades, i davant la necessitat d'evitar distorsions en l'activitat acadèmica de les universitats durant el temps que passi fins que es culmini la nova i necessària regulació jurídica del personal docent de les universitats, s'han anat dictant una sèrie de reials decrets, en virtut dels quals s'ha autoritzat les universitats perquè, de conformitat amb la normativa vigent, puguin contractar professors associats amb dedicació a temps complet, entre aquells professors amb contractes en què finalitza la vigència amb aquesta dedicació, en el curs acadèmic corresponent, per evitar que hagin de passar, obligatòriament, al règim de dedicació a temps parcial, tal com preveu el Reial decret 898/1985, de 30 d'abril.

Al mateix temps, s'estableix que, per a l'adaptació pels claustres, si escau, dels estatuts a les previsions d'aquest Reial decret i l'adopció, per part de les juntes de govern de les universitats, d'una regulació transitòria que possibiliti la contractació del personal docent, mentre aquella adaptació s'efectua, cal atènyer-se a les previsions de la disposició transitòria quarta del Reial decret 898/1985, de 30 d'abril, que es modifica per mitjà d'aquest Reial decret.

Reial decret 73/2000, de 21 de gener, pel qual es modifica l'apartat 4 de l'article 3 del Reial decret 5/1997, de 10 de gener, que regula el subsidi per desocupació a favor dels treballadors eventuais inclosos en el règim especial agrari de la Seguretat Social i prorroga la vigència de les disposicions transitòries (BOE núm. 19, de 22 de gener).

Reial decret 74/2000, de 21 de gener, pel qual es modifica parcialment el Reial decret 1086/1989, de 28 d'agost, de retribucions del professorat universitari (BOE núm. 19, de 22 de gener).

Reial decret 111/2000, de 28 de gener, pel qual es modifiquen determinats articles del Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 1684/1990, de 20 de desembre, en matèria d'ingressos corresponents a declaracions presentades per via telemàtica (BOE núm. 25, de 29 de gener).

Aquest Reial decret modifica, en article únic, els articles 76 i 79 del Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 1684/1990, de 20 de desembre, relatius als ingressos realitzats a través de les entitats de dipòsit que presten el servei de caixa en les delegacions i administracions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i als ingressos efectuats a través de les entitats col·laboradores en la gestió recaptadora,

per tal d'adaptar aquests preceptes als supòsits en què la normativa vigent exigeix la presentació de declaracions liquidacions o autoliquidacions per via telemàtica i, per tant, la realització, si escau, de l'ingrés corresponent pel mateix sistema.

Per això, la modificació que s'introdueix en els preceptes esmentats es limita a precisar que no és obligatori que l'ingrés s'efectuï a través de l'entitat que presti el servei de caixa quan la normativa vigent obligui a presentar l'autoliquidació per via telemàtica; d'aquesta manera, es possibilita que l'ingrés es faci, a l'igual que la presentació de l'autoliquidació, per la via telemàtica.

Reial decret 112/2000, de 28 de gener, pel qual es crea la Comissió Nacional per a la Protecció de la Salut de l'Esportista (BOE núm. 31, de 5 de febrer).

Reial decret 113/2000, de 28 de gener, pel qual es modifica el Reial decret 1637/1986, de 13 de juny, que declara de compliment obligatori les especificacions tècniques de productes de fibra de vidre utilitzats com a aïllants tèrmics i la seva homologació pel Ministeri d'Indústria i Energia, i adapta la terminologia a «llana de vidre» (BOE núm. 34, de 9 de febrer).

Reial decret 114/2000, de 28 de gener, pel qual es crea i regula la Comissió Interministerial per actuar contra les activitats vulneradores dels drets de propietat intel·lectual i industrial (BOE núm. 33, de 8 de febrer).

Reial decret 117/2000, de 28 de gener, pel qual s'aprova l'oferta d'ocupació pública per a l'any 2000 (BOE núm. 25, de 29 de gener).

Reial decret 136/2000, de 4 de febrer, pel qual es desplega parcialment la Llei

1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, pel que fa al reemborsament del cost de les garanties prestades per suspendre l'execució dels deutes tributaris i al règim d'actuacions de la inspecció, i s'adapta a les previsions de la Llei esmentada el procediment per a la realització de devolucions d'ingressos indeguts de naturalesa tributària (BOE núm. 40, de 16 de febrer).

Reial decret 137/2000, de 4 de febrer, pel qual es modifica el Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret 320/1994, de 25 de febrer (BOE núm. 42, de 18 de febrer).

El Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret 320/1994, de 25 de febrer, va adequar aquest procediment administratiu a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. La modificació d'aquesta darrera per la Llei 4/1999, de 13 de gener, repercuteix necessàriament en alguns aspectes del procediment sancionador en matèria de trànsit que cal ajustar a la nova normativa.

La nova regulació, que figura en l'article 44.2 de la Llei esmentada, exigeix modificar en el Reglament esmentat el termini en què es produeix la caducitat que regula l'article 16, des del moment en què té efecte en els procediments sancionadors la falta de resolució expressa en el termini establert. D'altra banda, la supressió de la prohibició de delegació de la potestat sancionadora, que establia l'antic article 127.2 de la Llei 30/1992, aconsella preveure expressament aquesta possibilitat i fixar reglamentàriament les autoritats delegades en l'article 15.

Al mateix temps, cal introduir algunes modificacions en aquest article pel fet que ha desaparegut la figura del governador civil.

Finalment, es modifica l'article 13.2 en el sentit de precisar més nítidament la distinció entre el tràmit d'audiència a la persona interessada i la proposta de resolució per ajustar aquest article al 84.4 de la Llei 30/1992.

Reial decret 138/2000, de 4 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Inspecció de Treball i Seguretat Social (BOE núm. 40, de 16 de febrer).

Reial decret 193/2000, d'11 de febrer, de modificació de determinats articles del Reglament del Registre civil, aprovat pel Decret de 14 de novembre de 1958, en matèria de nom i cognoms i l'ordre d'aquests (BOE núm. 49, de 26 de febrer).

La Llei 40/1999, de 5 de novembre, ha donat una nova redacció als articles 109 del Codi civil i 54 i 55 de la Llei del Registre civil, en la matèria relativa al nom i els cognoms i l'ordre d'aquests. La disposició final de la mateixa Llei encarrega al Govern la modificació, en el termini de tres mesos, del Reglament del Registre civil en allò que sigui necessari per adequar-lo al que preveu aquesta Llei.

La finalitat d'aquest Reial decret és essencialment el compliment estricte d'aquest mandat legal.

Reial decret 195/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableix el termini per implantar les mesures de seguretat dels fitxers automatitzats que preveu el Reglament aprovat pel Reial decret 994/1999, d'11 de juny (BOE núm. 49, de 26 de febrer).

Reial decret 196/2000, d'11 de febrer, pel qual es modifiquen els reials decrets 81/1997, de 24 de gener, i 1039/1997,

de 27 de juny, per actualitzar normes relatives a la producció i la difusió cinematogràfica i audiovisual (BOE núm. 45, de 22 de febrer).

Reial decret 197/2000, d'11 de febrer, pel qual es modifica el Reial decret 1980/1998, de 18 de setembre, que estableix un sistema d'identificació i registre dels animals de l'espècie bovina (BOE núm. 39, de 15 de febrer).

Reial decret 198/2000, d'11 de febrer, pel qual es modifica el Reial decret 280/1994, de 18 de febrer, que estableix els límits màxims de residus de plaguicides i el seu control en determinats productes d'origen vegetal (BOE núm. 39, de 15 de febrer).

Reial decret 200/2000, d'11 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament tècnic de control de la producció i comercialització dels materials de reproducció (BOE núm. 39, de 15 de febrer).

Reial decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments (BOE núm. 48, de 25 de febrer).

Reial decret 203/2000, d'11 de febrer, pel qual es crea el Consell Nacional de Boscos (BOE núm. 43, de 19 de febrer).

Reial decret 236/2000, de 18 de febrer, pel qual es regula un programa per a l'any 2000 d'inserció laboral per als treballadors desocupats de llarga durada en situació de necessitat, majors de quaranta-cinc anys (BOE núm. 60, de 10 de març).

Reial decret 237/2000, de 18 de febrer, pel qual s'estableixen les especificacions tècniques que han de complir els vehicles especials per al transport terrestre de productes alimentaris a temperatura regulada i els procediments per al control

de conformitat amb les especificacions (BOE núm. 65, de 16 de març).

Reial decret 238/2000, de 18 de febrer, pel qual es modifica la norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris, aprovada pel Reial decret 1334/1999, de 31 de juliol (BOE núm. 43, de 19 de febrer).

Reial decret 239/2000, de 18 de febrer, pel qual s'estableix el procediment per a la regularització d'estrangers que preveu la disposició transitòria primera de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (BOE núm. 43, de 19 de febrer).

Reial decret 269/2000, de 25 de febrer, pel qual s'aprova la Classificació Nacional d'Educació 2000 (CNED-2000) (BOE núm. 58, de 8 de març).

Reial decret 270/2000, de 25 de febrer, pel qual es determinen les condicions per a l'exercici de les funcions del personal de vol de les aeronaus civils (BOE núm. 64, de 15 de març).

Reial decret 277/2000, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el procediment de separació jurídica de les activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica (BOE núm. 65, de 16 de març).

Reial decret 316/2000, de 3 de març, pel qual es modifiquen alguns preceptes del Reglament d'armes, aprovat pel Reial decret 137/1993, de 29 de gener, relatius a les llicències i a les revistes d'armes (BOE núm. 55, de 4 de març).

La freqüència amb què actualment es duu a terme l'expedició de llicències d'armes a persones majors de seixanta i setanta anys i, igualment, el gran nombre de tràmits administratius necessaris globalment per realitzar l'anomenada revista de totes les armes documentades

reglamentàriament, genera un cúmul d'obligacions per als titulars de les llicències i de les armes i una càrrega considerable d'actuacions per a la Guàrdia Civil que no tenen una repercussió proporcional en benefici del manteniment de la seguretat pública.

En conseqüència, es considera obligatori revisar el procés de racionalització dels requisits i de millora del procediment d'expedició de llicències d'armes a majors de seixanta i setanta anys, com també de realització dels tràmits de revistes d'armes.

Tot això es duu a terme mitjançant un triple mecanisme d'unificació: de la durada de les llicències expedides a majors de seixanta i setanta anys, que serà idèntica a la de les llicències concedides als altres ciutadans, i se'n manté la vigència mitjançant l'obtenció de simples visats de l'autoritat competent, biennals i anuals, respectivament; de la vigència de les llicències per a rifles, que serà igual que la de les llicències per a escopetes; i dels procediments de renovació de les llicències, que es refundran amb els tràmits de les revistes d'armes; a aquest efecte es modifiquen els preceptes pertinents del Reglament d'armes, aprovat pel Reial decret 137/1993, de 29 de gener.

Reial decret 322/2000, de 3 de març, pel qual es modifiquen les quanties que estableix l'apartat 2 de l'article 131 de la Llei 25/1970, de 2 de desembre, Estatut de la vinya, el vi i els alcohols (BOE núm. 66, de 17 de març).

Reial decret 323/2000, de 3 de març, pel qual es modifiquen el Reglament general tècnic de control i certificació de llavors i plantes de viver, els reglaments tècnics de control i certificació de llavors de remolatxa, plantes farratgeres, cereals, blat de moro, sorgo, patata de

sembra i el Reglament general del Registre de varietats comercials (BOE núm. 55, de 4 de març).

Reial decret 324/2000, de 3 de març, pel qual s'estableixen normes bàsiques d'ordenació de les explotacions porcines (BOE núm. 58, de 8 de març).

Reial decret 326/2000, de 3 de març, pel qual es modifiquen els annexos del Reial decret 1691/1989, de 29 de desembre, modificat pel Reial decret 2072/1995, de 22 de desembre, i s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les directives 98/21/CE, de 8 d'abril; 98/63/CE, de 3 de setembre, i 1999/46/CE, de 21 de maig, de la Comissió, destinades a facilitar la lliure circulació dels metges i el reconeixement mutu dels seus diplomes, certificats i altres títols (BOE núm. 55, de 4 de març).

Reial decret 348/2000, de 10 de març, pel qual s'incorpora a l'ordenament jurídic la Directiva 98/58/CE, de 20 de juliol, relativa a la protecció dels animals en les explotacions ramaderes (BOE núm. 61, d'11 de març).

Reial decret 403/2000, de 24 de març, pel qual es prohibeix la comercialització de les gasolines amb plom (BOE núm. 88, de 12 d'abril).

Reial decret 430/2000, de 31 de març, pel qual es regula l'establiment de circumscripcions econòmiques i l'extensió de normes en el sector (BOE núm. 91, de 15 d'abril).

Reial decret 432/2000, de 31 de març, pel qual es regula el còmput en el règim de classes passives de l'Estat dels períodes reconeguts com a cotitzats a la Seguretat Social, a favor dels sacerdots i religiosos o religioses de l'Església Catòlica, secularitzats (BOE núm. 85, de 8 d'abril).

Reial decret 508/2000, de 14 d'abril, pel qual s'estructura el sistema d'informació comptable i es desplega, en l'àmbit de la comptabilitat de la Seguretat Social, l'article 151 del text refós de la Llei general pressupostària (BOE núm. 99, de 25 d'abril).

Reial decret 509/2000, de 14 d'abril, pel qual es crea l'Observatori de Preus dels Aliments (BOE núm. 99, de 25 d'abril). Els preus en origen i destinació dels aliments configuren, en gran mesura, les rendes dels agricultors, ramaders i pescadors, com també la capacitat adquisitiva dels consumidors i la normalització de molts indicadors de l'economia nacional. Per tant, l'estabilitat, dins uns límits raonables, d'aquests preus és un objectiu desitjable, a la consecució del qual pretén contribuir la creació de l'Observatori de Preus dels Aliments, concebut com un instrument eficaç per a l'anàlisi de l'estructura bàsica de la formació dels preus dels aliments en els seus diferents esglaons, des de l'origen a la destinació.

L'Observatori respon, així, a la necessitat d'afavorir la transparència i la racionalitat en el procés de formació dels preus dels aliments, en benefici de productors i consumidors, i es constitueix en l'òrgan de consulta i intercomunicació entre l'Administració i els representants dels sectors implicats, per a l'estudi i el seguiment dels factors estructurals i conjunturals explicatius de la situació i l'evolució dels mercats, d'origen i de destinació, i dels marges comercials dels diferents agents econòmics que intervenen en la formació dels preus.

En la composició de l'Observatori hi ha presents representants de l'Administració general de l'Estat, de les administracions autonòmiques, de l'Administració local i de l'empresa Nacional Mercats Cen-

trals d'Abastament, Societat Anònima (MERCASA), com també dels productors, distribuïdors i consumidors dels aliments, a través de les organitzacions reconegudes oficialment que es detallen en aquesta disposició.

Per a la millor realització de la seva tasca, l'Observatori pot demanar l'assessorament d'experts, empreses i institucions, públiques o privades, la contribució dels quals pot ser valuosa, a causa de la seva experiència professional i els coneixements en aquesta matèria, com també l'assistència específica que, si escau, li puguin prestar les diferents administracions públiques. Es considera especialment la connexió institucional amb altres òrgans de naturalesa semblant i, singularment, amb l'Observatori de la Distribució Comercial, adscrit a la Secretaria d'Estat de Comerç, Turisme i de la Petita i Mitjana Empresa, del Ministeri d'Economia i Hisenda.

Reial decret 686/2000, de 12 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 2/2000, de 7 de gener, reguladora dels contractes tipus de productes agroalimentaris (BOE núm. 148, de 21 de juny).

Reial decret 812/2000, de 19 de maig, pel qual s'estableix l'aplicació del procediment de concessió amb examen previ per a les sol·licituds de patents del sector de l'alimentació (BOE núm. 137, de 8 de juny).

Reial decret 990/2000, de 2 de juny, pel qual es modifica i complementa el Reial decret 1640/1999, de 22 d'octubre, que regula la prova d'accés a estudis universitaris (BOE núm. 133, de 3 de juny).

Reial decret 991/2000, de 2 de juny, pel qual es desplega la Llei 26/1999, de 9 de juliol, de mesures de suport a la mobilitat geogràfica (BOE núm. 133, de 3 de juny).

Reial decret 995/2000, de 2 de juny, pel qual es fixen objectius de qualitat per a determinades substàncies contaminants i es modifica el Reglament de domini públic hidràulic, aprovat pel Reial decret 849/1986, d'11 d'abril (BOE núm. 147, de 20 de juny).

Reial decret 996/2000, de 2 de juny, pel qual es modifiquen determinats preceptes del Reglament d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, aprovat pel Reial decret 2486/1998, de 20 de novembre, i del pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i les normes per a la formulació dels comptes dels grups d'entitats asseguradores, aprovat pel Reial decret 2014/1997, de 26 de novembre, per adaptar-los a la Directiva 1998/78/CE, de 27 d'octubre, relativa a la supervisió addicional de les empreses d'assegurances que formen part d'un grup d'assegurances (BOE núm. 142, de 14 de juny).

Reial decret 1088/2000, de 9 de juny, pel qual es modifiquen el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 214/1999, de 5 de febrer, i el Reglament de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret 537/1997, de 14 d'abril, en matèria de retencions sobre arrendaments o sotsarrendaments d'immobles (BOE núm. 139, de 10 de juny).

Reial decret 1091/2000, de 9 de juny, pel qual s'aprova la reglamentació tecnicosanitària específica dels aliments dietètics destinats a usos mèdics especials (BOE núm. 139, de 10 de juny).

Reial decret 1123/2000, de 16 de juny, pel qual es regula la creació i la implantació d'unitats de suport davant desastres (BOE núm. 156, de 30 de juny).

Reial decret 1124/2000, de 16 de juny, pel qual es modifica el Reial decret

665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant el treball (BOE núm. 145, de 17 de juny).

Reial decret 1126/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el Pla estadístic nacional 2001-2004 (BOE núm. 179, de 27 de juliol).

Reial decret 1191/2000, de 23 de juny, sobre interoperabilitat del sistema ferroviari d'alta velocitat (BOE núm. 160, de 5 de juliol).

Reial decret 1192/2000, de 23 de juny, pel qual s'estableixen normes per a l'assignació individual de quantitats de referència de la reserva nacional procedents de l'augment de quota làctia (BOE núm. 161, de 6 de juliol).

Reial decret 1194/2000, de 23 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 1472/1989, d'1 de desembre, que regula les gammes de quantitats nominals i de capacitats nominals per a determinats productes envasats (BOE núm. 159, de 4 de juliol).

Reial decret 1278/2000, de 30 de juny, pel qual s'adapten determinades disposicions de la Seguretat Social per a la seva aplicació a les societats cooperatives (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Reial decret 1279/2000, de 30 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 331/1999, de 26 de febrer, de normalització i tipificació dels productes frescos, refrigerats o cuits (BOE núm. 178, de 26 de juliol).

Reial decret 1369/2000, de 19 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 822/1993, de 28 de maig, que estableix els principis de bones pràctiques de laboratori i la seva aplicació en la realitza-

ció d'estudis no clínics sobre substàncies i productes químics (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Reial decret 1370/2000, de 19 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 377/1991, de 15 de març, sobre comunicació de participacions significatives en societats cotitzades i d'adquisició per aquestes d'accions pròpies (BOE núm. 177, de 25 de juliol).

Reial decret 1373/2000, de 19 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 2107/1996, de 20 de setembre, que estableix les normes d'identitat i puresa dels colorants utilitzats en els productes alimentaris (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Reial decret 1412/2000, de 21 de juliol, de creació del Consell de Política Exterior (BOE núm. 175, de 22 de juliol).

Reial decret 1472/2000, de 4 d'agost, pel qual es regula el potencial de producció vitícola (BOE núm. 187, de 5 d'agost).

Reial decret 1506/2000, d'1 de setembre, pel qual es modifica el Reial decret 148/1996, de 5 de febrer, que regula el procediment especial per al reintegrament de les prestacions de la Seguretat Social percebudes indegudament (BOE núm. 213, de 5 de setembre).

Reial decret 1660/2000, de 29 de setembre, pel qual es modifica el Reglament de la Llei 38/1994, de 30 de desembre, reguladora de les organitzacions interprofessionals agroalimentàries, aprovat pel Reial decret 705/1997, de 16 de maig (BOE núm. 235, de 30 de setembre).

Reial decret 1662/2000, de 29 de setembre, sobre productes sanitaris per a diagnosi *in vitro* (BOE núm. 235, de 30 de setembre).

Reial decret 1663/2000, de 29 de setembre, sobre connexió d'instal·lacions fotovoltaïques a la xarxa de baixa tensió (BOE núm. 235, de 30 de setembre).

Reial decret 1684/2000, de 6 d'octubre, pel qual s'estableix l'habilitació de pilot agroforestal (BOE núm. 258, de 27 d'octubre).

Reial decret 1686/2000, de 6 d'octubre, pel qual es crea l'Observatori de la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes (BOE núm. 251, de 19 d'octubre).

Entre les funcions que té encomanades l'Institut de la Dona a través de la Llei 16/1983, de 24 d'octubre, que en regula la creació, i del Reial decret 774/1997, que en desplega l'estructura organitzativa, es troben estudiar la situació de la dona espanyola en els camps legals, educatiu, cultural, sanitari i socio-cultural, i aplegar informació i documentació relativa a la dona, com també la creació d'un banc de dades actualitzat que serveixi de base per al desenvolupament de les funcions i les competències de l'Institut.

Per donar compliment als fins que preveu la Llei de creació, es despleguen els plans d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Actualment és en vigor el III Pla.

En aquest Pla s'estableix, entre d'altres actuacions, la creació d'un Observatori de la Igualtat d'Oportunitats que permeti, en el futur, fer una diagnosi fiable i vàlida sobre els avenços en la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i, conseqüentment, avaluar les polítiques planejades amb aquesta finalitat.

A aquest fi respon Aquest Reial decret, que en l'article 1 estableix: «Es crea l'Observatori de la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, d'acord amb el que disposa l'article 40 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i

funcionament de l'Administració general de l'Estat, que té com a objecte la construcció d'un sistema d'informació amb capacitat per conèixer la situació de les dones, respecte a la dels homes, i l'efecte de les polítiques institucionals que s'han posat en marxa, per promoure la participació de les dones, en tots els àmbits, en un pla d'igualtat».

Reial decret 1732/2000, de 20 d'octubre, pel qual es modifica el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 214/1999, de 5 de febrer, en matèria de retencions i ingressos a compte sobre rendiments del treball (BOE núm. 253, de 21 d'octubre).

Reial decret 1734/2000, de 20 d'octubre, pel qual s'estableixen ajuts per a l'adquisició d'animals de reposició de determinades races bovines, ovines i de cabrum autòctones espanyoles (BOE núm. 253, de 21 d'octubre).

Reial decret 1735/2000, de 20 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general d'ingrés i promoció en les Forces Armades (BOE núm. 253, de 21 d'octubre).

Reial decret 1785/2000, de 27 d'octubre, sobre la circulació intracomunitària de medicaments d'ús humà (BOE núm. 259, de 28 d'octubre).

Reial decret 1786/2000, de 27 d'octubre, pel qual es regula la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia (BOE núm. 259, de 28 d'octubre).

Reial decret 1837/2000, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'inspecció i certificació de vaixells civils (BOE núm. 285, de 28 de novembre).

Reial decret 1841/2000, de 10 de novembre, pel qual s'estableixen els requisits que han de complir els laboratoris

que fan anàlisis per a la determinació del rendiment gras de les olives (BOE núm. 271, d'11 de novembre).

Reial decret 1848/2000, de 10 de novembre, pel qual es regula l'exercici del dret d'opció dels caminers de l'Estat per a la seva integració com a personal laboral de l'Administració general de l'Estat (BOE núm. 280, de 22 de novembre).

Reial decret 1849/2000, de 10 de novembre, pel qual es deroguen diferents disposicions en matèria de normalització i homologació de productes industrials (BOE núm. 289, de 2 de desembre).

Reial decret 1888/2000, de 22 de novembre, pel qual s'estableixen les condicions de sanitat animal aplicables als intercanvis intracomunitaris i les importacions d'aviram i d'ous per incubar, procedents de països tercers (BOE núm. 306, de 22 de desembre).

Reial decret 1890/2000, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament que estableix el procediment per a l'elevació de la conformitat dels aparells de telecomunicacions (BOE núm. 289, de 2 de desembre).

Reial decret 1907/2000, de 24 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre reconeixements obligatoris per garantir la seguretat de la navegació en determinats vaixells de passatge (BOE núm. 283, de 25 de novembre).

Reial decret 1910/2000, de 24 de novembre, pel qual es crea la Comissió Interministerial de Seguretat Alimentària (BOE núm. 283, de 25 de novembre).

Reial decret 1911/2000, de 24 de novembre, pel qual es regula la destrucció dels materials especificats de risc en relació amb les encefalopaties espongi-

mes transmissibles (BOE núm. 283, de 25 de novembre).

Reial decret 1944/2000, d'1 de desembre, pel qual es crea el Comitè Espanyol de Coordinació de les Accions per a l'Any Internacional del Voluntariat (BOE núm. 289, de 2 de desembre).

Reial decret 1946/2000, d'1 de desembre, pel qual es regula la composició i el funcionament de la Comissió Interministerial d'Estrangeria (BOE núm. 289, de 2 de desembre).

Reial decret 1948/2000, d'1 de desembre, pel qual s'estenen al deute emès per comunitats autònomes i les entitats locals els procediments de pagament d'interessos exempts de retenció existents per al deute de l'Estat (BOE núm. 303, de 19 de desembre).

Reial decret 1949/2000, d'1 de desembre, pel qual es modifica el Reglament d'assistència jurídica gratuïta, aprovat pel Reial decret 2103/1996, de 20 de setembre (BOE núm. 289, de 2 de desembre).

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, i el Reglament de desplegament, aprovat pel Reial decret 2103/1996, de 20 de setembre, van operar una reforma profunda en el sistema de reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, com també en el funcionament dels serveis col·legials d'advocats i procuradors encarregats de prestar-la.

Avui es pot afirmar, amb caràcter general, que els aspectes bàsics d'aquesta reforma estan consolidats plenament, cosa que permet introduir modificacions que comportaran una millora en la qualitat dels serveis que els col·legis i els professionals presten a qui no té prou recursos econòmics per litigar.

Així, d'una banda es modifica la periodicitat amb que el Ministeri de Justí-

cia efectua els pagaments necessaris per retribuir els advocats i els procuradors per les actuacions realitzades.

D'altra banda, se substitueix l'annex II del Reglament esmentat (mòduls i bases de compensació econòmica) per una nova versió, en la qual destaca, d'una banda, l'actualització de les quanties retributives assignades a determinats procediments tramitats pels advocats, el barem dels quals es trobava desfasat, i, d'una altra, la inclusió de nous conceptes, a conseqüència de circumstàncies sobrevingudes (en especial, l'aprovació de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, que exigeix la introducció del concepte «via administrativa prèvia [estrangeria i asil]», com a actuació professional retribuïda per l'Administració).

Finalment, l'annex III del Reglament (moment de la meritació de la indemnització) afegeix les especificacions necessàries derivades de la introducció dels nous conceptes.

Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica (BOE núm. 310, de 27 de desembre).

Reial decret 3422/2000, de 15 de desembre, pel qual es modifiquen el Reial decret 1624/1992, de 29 de desembre, que aprova el Reglament, el Reial decret 2402/1985, de 18 de desembre, que regula el deure d'expedir i lliurar factura per empresaris i professionals, i el Reial decret 1041/1990, de 27 de juliol, regulador de les declaracions censals que han de presentar a l'efecte fiscal els empresaris, els professionals i els altres obligats tributaris (BOE núm. 301, de 16 de desembre).

Reial decret 3423/2000, de 15 de desembre, pel qual es regula la indicació dels preus dels productes oferts als consumidors i usuaris (BOE núm. 311, de 28 de desembre).

Reial decret 3425/2000, de 15 de desembre, sobre inscripció dels espanyols en els registres de matrícula de les oficines consulars a l'estranger (BOE núm. 3, de 3 de gener de 2001).

Reial decret 3426/2000, de 15 de desembre, pel qual es regula el procediment de delimitació de termes municipals pertanyents a diferents comunitats autònomes (BOE núm. 312, de 29 de desembre).

L'article 50.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, addicionat a aquest text legal per l'article primer, quinzena, de la Llei 11/1999, de 21 d'abril, disposa que les qüestions que se suscitïn entre municipis pertanyents a diferents comunitats autònomes sobre la delimitació dels seus termes municipals les ha de resoldre l'Administració de l'Estat, amb l'informe previ de l'Institut Geogràfic Nacional, l'audiència dels municipis afectats i de les respectives comunitats autònomes i el dictamen del Consell d'Estat. Així s'omple de manera expressa un buit legal que ho requeria a fi d'abordar les qüestions que planteja aquesta mena de delimitacions.

L'aplicació adequada d'aquesta previsió legal requereix la regulació del procediment corresponent, per a una major garantia i seguretat de totes les entitats territorials afectades. Aquest és l'objecte d'aquest Reial decret, en què, d'una banda, es regula un procediment senzill per a la delimitació de mutu acord, adreçat a establir una tramitació comuna en aquests supòsits d'incidència supracomunitària inequívoca, presidit pel

criteri de no-intervenció estatal, i, d'una altra, es fixa el procediment per al cas de divergències, en què té lloc la intervenció estatal d'acord amb el precepte de la Llei 7/1985 assenyalat. S'estableixen les previsions corresponents de naturalesa transitòria per als procediments de delimitació de municipis radicats a diferents comunitats autònomes que s'hagin iniciat abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Igualment, s'hi regulen els efectes de la incompareixença dels ajuntaments afectats, els de la no-celebració de les sessions plenàries previstes i els de la negativa a la constitució d'una comissió de delimitació, com també la inamovibilitat dels límits establerts de mutu acord o per resolució de l'Administració general de l'Estat, llevat d'un error manifest de fet o vicis del procediment en la delimitació justificats documentalment.

Reial decret 3427/2000, de 15 de desembre, pel qual es declaren les primeres matèries minerals i les activitats que hi estan relacionades, qualificades com a prioritàries a l'efecte del que disposa la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats (BOE núm. 301, de 16 de desembre).

Reial decret 3450/2000, de 22 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 6/1995, sobre retribucions dels funcionaris destinats a l'estranger (BOE núm. 10, d'11 de gener).

Reial decret 3472/2000, de 29 de desembre, pel qual es modifiquen determinats articles del Reglament de l'impost sobre societats en matèria d'amortització d'elements patrimonials, provisió per a insolvències d'entitats financeres, col·laboració externa en la presentació i gestió de declaracions i la imputació temporal d'ingressos i despeses, com també del

Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques en matèria de rendiments irregulars del treball i termini per a la presentació d'una determinada declaració (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Reial decret 3475/2000, de 29 de desembre, sobre revalorització de pensions del sistema de la Seguretat Social per a l'exercici 2001 (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Reial decret 3476/2000, de 29 de desembre, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per a l'any 2001 (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

L'article 27.1 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, conté un mandat adreçat al Govern de fixar anualment el salari mínim interprofessional.

A aquest efecte respon aquest Reial decret, mitjançant el qual s'estableixen les noves quanties que han de regir a partir de l'1 de gener de 2001, tant per als treballadors fixos com per als eventuais o temporers, i també per al personal al servei de la llar familiar.

Les noves quanties, que impliquen un increment del 2 per 100 respecte a les de 2000, són el resultat de prendre en consideració de manera conjunta tots els factors que preveu l'esmentat article 27.1: l'índex de preus al consum, la productivitat mitjana nacional aconseguida, l'increment de la participació del treball en la renda nacional i la conjuntura econòmica general. En particular, s'hi han tingut en compte els objectius del Govern en matèria de contenció de la inflació i moderació de les rendes salarials, de manera que amb això sigui possible continuar contribuint a reforçar el procés de generació d'ocupació desenvolupat a Espanya des de 1996.

Així, el salari mínim per a qualsevol activitat en l'agricultura, la indústria i els serveis, sense distinció de sexe ni edat dels treballadors, s'estableix en 2.404 pessetes/dia (14,45 euros/dia) o 72.120 pessetes/mes (433,45 euros/mes), segons que el salari estigui fixat per dies o per mesos.

En el salari mínim es computen tant la retribució en diners com en espècie. Aquest salari s'entén referit a la jornada legal de treball en cada activitat, sense incloure en el cas del salari diari la part proporcional dels diumenges i els festius. Si s'efectua una jornada inferior, s'ha de percebre a prorrata.

Reial decret 3477/2000, de 29 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 1893/1999, de 10 de desembre, sobre pagaments per superfície a determinats productes agrícoles (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Reial decret 3483/2000, de 29 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 324/2000, de 3 de març, que estableix normes bàsiques d'ordenació de les explotacions porcines (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Reial decret 3484/2000, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen les normes d'higiene per a l'elaboració, distribució i comerç de menjars preparats (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Reial decret 3485/2000, de 29 de desembre, sobre franquícies i exempcions en règim diplomàtic, consular i d'organismes internacionals i modificació del Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/2998, de 23 de desembre (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Reial decret 3490/2000, de 29 de desembre, pel qual s'estableix la tarifa elèctrica per a l'any 2001 (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Traspassos

Reial decret 2/2000, de 7 de gener, sobre traspàs de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó de mitjans adscrits a la gestió encomanada en matèria d'agricultura, Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA) (BOE núm. 24, de 28 de gener).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències, prevista en la disposició transitòria tercera de l'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó, adoptat pel Ple d'aquesta Comissió en la sessió del dia 22 de desembre de 1999, pel qual es traspassen a la Comunitat de Castella i Lleó els mitjans personals, materials i pressupostaris adscrits a la gestió encomanada en matèria d'agricultura, Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA), i que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat de Castella i Lleó els mitjans personals, materials i els crèdits pressupostaris que detalla l'Acord de la Comissió Mixta, en els termes que s'hi especifiquen.

Reial decret 30/2000, de 14 de gener, sobre traspàs de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Madrid de la gestió realitzada per l'Institut Nacional d'Ocupació, en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació (BOE núm. 28, de 2 de febrer).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències prevista en la disposició transitòria segona de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid, adoptat pel Ple d'aquesta Comissió en la reunió del dia 29 de desembre de 1999, pel qual es traspassen a la Comunitat de Madrid les funcions i els serveis en matèria de gestió del treball, l'ocupació i la formació, i que es transcriu com a annex d'aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat de Madrid les funcions i els serveis, com també els béns, els drets, les obligacions, els mitjans personals i els crèdits pressupostaris corresponents, en els termes que resulten de l'Acord i de les relacions annexes.

Reial decret 75/2000, de 21 de gener, sobre ampliació dels mitjans traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Catalunya pel Reial decret 966/1990, de 20 de juliol de 1990, en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics al servei de l'Administració de justícia (BOE núm. 33, de 8 de febrer).

Pel Reial decret 966/1990, de 20 de juliol, es van fer efectius els traspassos a la Generalitat de Catalunya de funcions de l'Administració de l'Estat en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics al servei de l'Administració de justícia.

Per això, ara es procedeix a dur a terme, sobre les mateixes previsions legals, una ampliació de mitjans en aquesta matèria.

Reial decret 115/2000, de 28 de gener, sobre modificació i ampliació del traspàs de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Canàries aprovat pel Reial decret 150/1999, de 29 de gener de 1999, en matèria de gestió realitzada per l'Institut Nacional d'Ocupació, en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació (BOE núm. 37, de 12 de febrer).

Reial decret 279/2000, de 25 de febrer, sobre traspàs a la Comunitat Autònoma de València de mitjans adscrits al Parc Mòbil de l'Estat, del Ministeri d'Economia i Hisenda (BOE núm. 69, de 21 de març).

Reial decret 280/2000, de 25 de febrer, sobre ampliació dels mitjans traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comu-

nitat Autònoma de València pel Reial decret 1720/1984, de 18 de juliol de 1984, en matèria de patrimoni arquitectònic, control de qualitat en edificació i habitatge (BOE núm. 69, de 21 de març).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències Administració de l'Estat-Comunitat Valenciana prevista en la disposició transitòria quarta de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, adoptat en la reunió del dia 8 de febrer de 2000, pel qual s'amplien els mitjans adscrits als serveis traspasats a la Comunitat Valenciana en virtut del Reial decret 1720/1984, de 18 de juliol, en matèria de patrimoni arquitectònic, control de qualitat en edificació i habitatge, i que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat Valenciana els béns immobles que figuren identificats en les relacions adjuntes a l'Acord de la Comissió Mixta, en els termes i les condicions que s'hi especifiquen.

Reial decret 281/2000, de 25 de febrer, sobre ampliació de mitjans adscrits als serveis traspasats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de València pel Reial decret 3059/1982, de 24 de juliol de 1982, en matèria de ports (BOE núm. 69, de 21 de març).

Reial decret 282/2000, de 25 de febrer, sobre ampliació de mitjans adscrits als serveis traspasats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de València pel Reial decret 2093/1983, de 28 de juliol de 1983, en matèria d'educació (BOE núm. 69, de 21 de març).

Reial decret 283/2000, de 25 de febrer, sobre traspàs de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de València de professors d'educació general bà-

sica d'institucions penitenciàries, en ampliació del traspàs efectuat pel Reial decret 2093/1983, de 28 de juliol de 1983, en matèria d'educació (BOE núm. 69, de 21 de març).

Reial decret 404/2000, de 24 de març, sobre ampliació de mitjans personals, materials i pressupostaris traspasats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Catalunya pel Reial decret 391/1998, de 13 de març de 1998, en matèria de trànsit i circulació de vehicles de motor (BOE núm. 90, de 14 d'abril).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta prevista en la disposició transitòria sisena de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, sobre ampliació de mitjans traspasats a la Generalitat de Catalunya en matèria de trànsit i circulació de vehicles de motor, i que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Generalitat de Catalunya els béns, els drets i les obligacions, els mitjans personals i els crèdits pressupostaris corresponents, en els termes que resulten de l'Acord i de les relacions annexes.

Reial decret 510/2000, de 14 d'abril, sobre ampliació de mitjans traspasats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Catalunya pel Reial decret 159/1981, de 9 de gener de 1981, en matèria de patrimoni arquitectònic, edificació i habitatge (BOE núm. 111, de 9 de maig).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta prevista en la disposició transitòria sisena de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, adoptat en la reunió del dia 14 de març de 2000, pel qual s'amplien els mitjans adscrits als serveis traspasats a la Generalitat de Catalunya en virtut del Reial decret 159/1981, de 9 de gener, en matèria de patrimoni arquitectònic,

edificació i habitatge, i que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Generalitat de Catalunya els béns immobles que figuren identificats en les relacions adjuntes a l'Acord de la Comissió Mixta, en els termes i les condicions que s'hi especifiquen.

Reial decret 511/2000, de 14 d'abril, sobre ampliació de mitjans traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Catalunya pel Reial decret 1950/1980, de 31 de juliol de 1980, en matèria de conservació de la natura (BOE núm. 111, de 9 de maig).

Pel Reial decret 1950/1980, de 31 de juliol, es van fer efectius els traspassos a la Generalitat de Catalunya de funcions de l'Administració de l'Estat en matèria de conservació de la natura.

Per això, ara es procedeix a dur a terme, sobre les mateixes previsions legals, una ampliació de mitjans en aquesta matèria.

Reial decret 1842/2000, de 10 de novembre, sobre ampliació de mitjans adscrits als serveis traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja pel Reial decret 1826/1998, de 28 d'agost de 1998, sobre ensenyament no universitari, en matèria de personal docent d'institucions penitenciàries (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

Reial decret 1844/2000, de 10 de novembre, sobre ampliació i adaptació de les funcions i els serveis traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en matèria d'indústria, energia i mines (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

Reial decret 1845/2000, de 10 de novembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en

matèria d'execució de la legislació sobre productes farmacèutics (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta prevista en la disposició transitòria vuitena de l'Estatut d'autonomia de La Rioja, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en matèria d'execució de la legislació sobre productes farmacèutics, adoptat pel Ple d'aquesta Comissió, en la sessió del dia 4 d'octubre de 2000, i que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat Autònoma de La Rioja les funcions i els serveis, com també els crèdits pressupostaris que detalla l'Acord esmentat de la Comissió Mixta, en els termes que s'hi especifiquen.

Reial decret 1846/2000, de 10 de novembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en matèria de busseig, professional i esportiu, i en matèria d'activitats i d'ensenyaments nauticoesportius i subaquaticoportius (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

Reial decret 1847/2000, de 10 de novembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en matèria de mediadors d'assegurances (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

Reial decret 1889/2000, de 20 de novembre, sobre ampliació dels mitjans personals traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Madrid pel Reial decret 926/1999, de 28 de maig de 1999, en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 292, de 6 de desembre).

S'aprova l'Acord d'ampliació de mitjans personals, traspassats a la Comunitat

de Madrid pel Reial decret 926/1999, de 28 de maig, en matèria d'ensenyament no universitari, que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat de Madrid els mitjans personals que detalla l'Acord esmentat de la Comissió Mixta, en els termes que s'hi especifiquen.

Reial decret 3488/2000, de 29 de desembre, sobre ampliació dels mitjans traspassats de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Catalunya pel Reial decret 966/1990, de 20 de juliol de 1990, en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics al servei de l'Administració de justícia (BOE núm. 17, de 19 de gener).

S'aprova l'Acord de la Comissió Mixta prevista en la disposició transitòria sisena de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, sobre ampliació de mitjans traspassats a la Generalitat de Catalunya en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics per al funcionament de l'Administració de justícia, que es transcriu com a annex a aquest Reial decret.

En conseqüència, es traspassen a la Generalitat de Catalunya els mitjans i els crèdits pressupostaris en els termes que resulten de l'Acord i de les relacions annexes.

Acords i convenis

Resolució de 5 de juliol de 2000, per la qual es publica el Conveni marc entre el Consorci de Compensació d'Assegurances i institucions sanitàries públiques, d'assistència sanitària per a accidents de trànsit per a l'any 2000 (BOE núm. 176, de 24 de juliol de 2000, pàg. 26368).

L'article 13 del Reglament de l'assegurança de responsabilitat civil derivada de l'ús i la circulació de vehicles de motor,

de subscripció obligatòria, aprovat pel Reial decret 2641/1986, de 30 de desembre, estableix la cobertura íntegra de les despeses d'assistència mèdica i hospitalària a les víctimes sempre que sigui prestada en centres reconeguts pel Consorci de Compensació d'Assegurances.

Amb aquesta finalitat, el Consorci de Compensació d'Assegurances i la Unió Espanyola d'Entitats Asseguradores i Reasseguradores (UNESPA) han subscrit convenis amb l'Institut Nacional de la Salut (INSALUD), el Servei Català de la Salut, el Servei Basc de la Salut, el Servei Galleg de la Salut, el Servei Canari de la Salut i el Servei Andalus de la Salut, en termes idèntics, en què s'estableixen les tarifes aplicables durant l'any 2000 a les assistències prestades als centres que en depenen.

Resolució de 5 de juliol de 2000, per la qual es publica el Conveni entre el Consorci de Compensació d'Assegurances i institucions privades, d'assistència sanitària derivada d'accidents de trànsit per a l'any 2000 (BOE núm. 177, de 25 de juliol de 2000, pàg. 26549).

En compliment de la disposició addicional primera del Reial decret 2641/1986, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'assegurança de responsabilitat civil derivada de l'ús i la circulació de vehicles de motor, de subscripció obligatòria, es fa avinent aquest acord adoptat entre el Consorci de Compensació d'Assegurances, UNESPA i diferents federacions i associacions d'hospitals i clíniques privades, que fixa el Conveni d'assistència sanitària que cal aplicar a accidents de trànsit durant l'any 2000, com també la relació de centres hospitalaris que pel fet d'haver-se adherit a aquest Conveni tenen la qualificació de centres reconeguts a què es refereix l'article 13.c del Reglament esmentat.

Resolució de 17 de juliol de 2000, per la qual es publica el Conveni de col·laboració subscrit entre l'INSALUD i la Diputació General d'Aragó, per a la prestació d'assistència sanitària a pacients beneficiaris de la Seguretat Social a l'hospital «Royo Villanova» de Saragossa (BOE núm. 189, de 8 d'agost de 2000, pàg. 28366).

L'objecte d'aquest Conveni de col·laboració és la regulació de la prestació, per l'hospital «Royo Villanova» de Saragossa, d'assistència sanitària als beneficiaris de l'INSALUD, amb l'abast i les prestacions de naturalesa directa que estableix el Reial decret 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del sistema nacional de salut, com també de l'estructura de contraprestacions econòmiques que el centre ha de rebre pels serveis prestats.

Resolució de 4 d'octubre de 2000, per la qual es publica l'acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració general de l'Estat-Comunitat de Madrid, en relació amb la Llei 9/2000, de 30 de juny de 2000, de mutualitats de previsió social (BOE núm. 239, de 5 d'octubre de 2000, pàg. 34195).

Resolució de 25 d'octubre de 2000, per la qual es publica el Conveni subscrit entre la Universitat «Rey Juan Carlos», l'INSALUD i la Fundació Hospital d'Alcorcón, per a la utilització de les instal·lacions d'aquesta darrera en la investigació i la docència universitàries (BOE núm. 279, de 21 de novembre de 2000, pàg. 40445).

Aquest Conveni té com a singularitat, respecte als que preveu el Reial decret 1558/1986, de 28 de juny, pel qual s'estableixen les bases generals del règim de concerts entre les universitats i les institucions sanitàries, que la institució hospitalària que concerta és la Fundació

Hospital Alcorcón. Aquesta Fundació es va crear per la Llei 15/1997, de 25 d'abril, sobre habilitació de noves formes de gestió del sistema nacional de salut. Per preservar les noves formes de gestió és necessari, per tant, que la Fundació Hospital Alcorcón mantingui la seva autonomia organitzativa, capacitat de desenvolupament i qualsevol altra forma de gestió.

Resolució de 27 de desembre de 2000, per la qual es publica el Conveni entre l'Institut de Crèdit Oficial i l'Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuales, per a l'establiment d'una línia de finançament per a la producció cinematogràfica i la convocatòria d'ajuts per a la minoració d'interessos dels préstecs concedits a l'empara d'aquest Conveni (BOE núm. 15, de 17 de gener de 2001, pàg. 2071).

L'objecte d'aquest Conveni és establir els termes i les condicions en què es durà a terme la col·laboració entre l'Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuales (ICAA) i l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), de manera que siguin compatibles, en el marc de la línia de finançament de l'ICO, els ajuts instrumentats per l'ICAA.

Resolució de 27 de febrer de 2001, per la qual es publica el Conveni específic per a l'any 2000 en el marc del Conveni de col·laboració entre l'Institut de la Dona i l'Institut Català de la Dona, sobre cooperació en programes i actuacions adreçats específicament a les dones (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* núm. 3336, de 27 de febrer de 2001, pàg. 2752).

Aquest Conveni específic es fonamenta en el Conveni de col·laboració, subscrit el dia 18 de febrer de 1997, per dur a terme conjuntament programes i actuacions adreçats a les dones entre l'Institut

de la Dona i l'Institut Català de la Dona, com a organismes competents en matèria de polítiques per a la dona.

L'article 6.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, habilita l'Administració general de l'Estat i els òrgans de Govern de les comunitats autònomes per establir convenis de col·laboració entre ells i en l'àmbit de les seves respectives competències; i l'article 3.1.c del Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, exclou de l'àmbit d'aplicació de la Llei esmentada els convenis de col·labo-

ració que estableixin l'Administració general de l'Estat o els seus organismes autònoms amb les comunitats autònomes.

En conseqüència, l'Administració general de l'Estat, a través de l'organisme autònom Institut de la Dona, i la Generalitat de Catalunya, a través de l'Institut Català de la Dona, estan habilitades per a la subscripció d'aquest Conveni específic, el qual quedarà fora de l'àmbit d'aplicació de la Llei de contractes de les administracions públiques, excepte per a la resolució dels dubtes i les llacunes que es puguin presentar; en aquest cas, s'hi han d'aplicar els principis del Reial decret legislatiu 2/2000 esmentat.

1.3. TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

1.3.1. SENTÈNCIES DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

A cura de Manuel Gerpe Landín

Sentència 15/2000, de 20 de gener (BOE núm. 42, de 18 de febrer, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 815/1991, promogut pel president del Govern de l'Estat contra la Llei foral de Navarra 9/1991, de 16 de març, per la qual es modifica l'art. 20.8 de la Llei foral 23/1983, d'11 d'abril, reguladora del Govern i de l'Administració de la Comunitat Foral.

Ponent:

Vicente Conde Martín de Hijas.

La disposició legal impugnada consta d'un únic article que dona nova redacció a l'art. 20.8 de la Llei foral 23/1983 en afegir a la locució «partits polítics» les expressions «federació de partits, agrupació o coalició electoral». L'advocat de l'Estat fonamenta la inconstitucionalitat d'aquest precepte en dos motius perfectament diferenciables. Per una banda, entén que el legislador autonòmic podria haver traspassat els límits imposats a la seva potestat legislativa, en no resultar competent per dictar normes que es limitin a interpretar o precisar l'abast de les paraules o conceptes utilitzats en la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i millora del règim foral de Navarra. Per altra banda, sosté que aquest precepte infringeix l'incís final de l'art. 29.3 LORAFNA i suposa, en conseqüència, una modificació al marge del procediment de reforma previst en el mateix art. 71 de la LORAFNA.

Inusualment, la representació processal del Govern autonòmic comparteix les al·legacions de l'advocat de l'Estat i

només el lletrat del Parlament de Navarra sosté la plena constitucionalitat de la norma legal objecte de recurs, en considerar que ni el legislador autonòmic ha suplantat el legislador orgànic que va aprovar la LORAFNA, ni suposa una modificació del seu contingut.

El primer que resol el Tribunal és el plantejament que fa l'advocat de l'Estat respecte de si és aplicable a la relació entre el legislador estatuent i el Parlament de Navarra, com a poder estatutari, la doctrina establerta en la STC 76/1983 (FJ 4.c) sobre la incompetència del legislador ordinari per dictar «normas meramente interpretativas, cuyo exclusivo objeto sea precisar el único sentido, entre los varios posibles, que deba atribuirse a un determinado concepto o precepto de la Constitución». Per al Tribunal Constitucional la doctrina sobre els límits intrínsecs de la potestat legislativa de l'Estat, derivats de la necessitat de custodiar la distinció permanent entre l'objectivació del poder constituent i l'actuació dels poders constituïts (doctrina recollida en la STC 76/1983 i elaborada en les STC 76/1988, 227/1988 i 40/1998), no es pot traslladar a aquesta Llei, senzillament perquè la Llei

no es pot situar en l'àmbit que va donar origen a aquesta doctrina constitucional, elaborada «*en íntima conexión o constante imbricación con unos concretos y determinados preceptos constitucionales, los relativos al sistema de distribución de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas y, además, respecto a interpretaciones generales y abstractas del sistema de distribución de competencias, efectuadas con pretensiones normativas de validez general y de vinculación, por tanto, de las Comunidades Autónomas, sin una expresa previsión constitucional o estatutaria en favor del legislador estatal*» (FJ 4). Segons el Tribunal, la Llei impugnada s'incardina en un procés de desenvolupament normatiu i això no és incompatible amb el fet que en aquesta activitat es parteixi d'una prèvia i implícita interpretació d'un determinat precepte o concepte estatutari, ja que «*toda labor de desarrollo normativo implica un implícito entendimiento de la norma desarrollada por quien dicta el desarrollo*». I el Tribunal afirma que «*más allá de los límites explícitos que para el legislador autonómico resulten de la Constitución y del propio Estatuto de Autonomía, como norma institucional básica, no cabe configurar para su labor límites o reservas implícitas, no conteniendo la Constitución ni la LORAFNA norma alguna que expresamente impida al legislador foral, en el ejercicio de la potestad normativa que aquélla le confiere, que en el desarrollo de esta actividad trate de determinar el sentido que cabe dar a un concepto o expresión estatutaria que no considere suficientemente clara y nítida*» (FJ 4).

Per altra banda, el Tribunal examina si existeix contradicció entre la LORAFNA i la Llei objecte de recurs, per si en addicionar a la locució «partits polítics» les expressions «federació de partits, agrupació o coalició electoral» s'està infringint l'incís final de l'art. 29.3 de la LORAFNA i su-

posa, per tant, una modificació unilateral d'aquesta per via interpretativa al marge del procediment de reforma previst en el seu art. 71. El Tribunal comença analitzant els debats parlamentaris («*que son un elemento importante de interpretación, aunque no determinante, para desentrañar el alcance y sentido de las normas*») per acabar desmentint l'afirmació de l'advocat de l'Estat que la utilització del terme «partit» obeïa a una decisió explícita del legislador d'excloure altres formacions polítiques. Per al Tribunal, la qüestió plantejada tampoc no es pot resoldre amb una mera interpretació literal perquè el terme «partit» s'insereix en una frase mancada de rigor tècnic («*partido que tenga mayor número de escaños*»), ja que els partits polítics són titulars dels escons; així, segons el Tribunal, la resolució adequada no pot ser altra que la interpretació sistemàtica i finalista del terme «partit» de l'art. 29.3 de la LORAFNA, d'acord també amb els principis i valors que informen el sistema de designació del president de la Diputació Foral, que condueix a una lectura integradora del precepte. En determinar l'abast d'aquest precepte no es pot obviar de cap manera que el procediment extraordinari de designació del president de la Diputació de Navarra respon a la necessitat de resoldre una situació de crisi governamental (originada perquè cap dels candidats proposats a la Cambra no ha obtingut la majoria necessària en el termini assenyalat per ser investit) sense recórrer a la dissolució del Parlament i a una nova convocatòria electoral (que és el que preveu la Constitució i tots els altres estatuts d'autonomia, excepte els d'Andalusia i Castella-la Manxa). Així, si no s'ha assolit al Parlament una majoria suficient a l'entorn d'alguns dels candidats proposats, és la voluntat del cos electoral la que es pren com a referència, voluntat manifestada en el nombre d'escons o, en cas d'empat, en el més gran

nombre de vots que han obtingut les diferents forces polítiques que han concorregut a les eleccions autonòmiques. L'element determinant en aquest procediment extraordinari de designació és, doncs, el nombre d'escons o, en cas d'empat, el de vots obtingut, en tant que manifestació de la voluntat del cos electoral, i no el terme «partit» en el significat literal que es manté en la demanda del recurs d'inconstitucionalitat. Finalment, per al Tribunal, aquesta interpretació sistemàtica i finalista no només és la que concorda amb els valors i principis democràtics que informen el sistema d'elecció del president de la Diputació Foral, sinó que, a més, és la que cal inferir d'una consideració conjunta dels apartats 2 i 3 de la LORAFNA. En l'apartat 2 es reconeix una posició activa en la fase ordinària del procediment de designació no només als partits sinó també als grups amb representació parlamentària, «*expresión que abarca en su entendimiento teleológico a las formaciones políticas que, contando entre sus miembros con parlamentarios, hubieran concurrido en solitario o fe-*

derados o coligados con otros grupos a las elecciones» (FJ 8). Així doncs, el Tribunal tampoc no estima el recurs per aquest segon motiu, ja que rebutja que el legislador foral hagi operat a través de la Llei objecte de recurs una reforma subreptícia de la LORAFNA.

Un cop més, aquesta Sentència arriba amb molt retard: resol un conflicte plantejat nou anys enrere (1991). Poc temps després d'aquesta decisió, el nou redactat de l'art. 29 de la LORAFNA (d'acord amb la Llei orgànica 1/2001, de 26 de març) estableix com a principal novetat, a més de l'exigència que el candidat hagi de ser necessàriament diputat, la supressió de la designació automàtica i es preveu en canvi la dissolució automàtica si cap candidat no ha aconseguit la investidura en un termini inusualment breu a l'Estat espanyol: 30 dies des de la primera votació. Es vol acabar així amb una excepcionalitat que havia causat gran inestabilitat als governs autònoms de Navarra.

Marcel Mateu

Sentència 48/2000, de 24 de febrer (Sala Segona) (BOE núm. 76, de 29 de març, suplement). Recurs d'emparament electoral contra la Sentència del Jutjat Provincial Contenciós Administratiu núm. 2 d'Oviedo, que confirma l'Acord de la Junta Electoral Provincial d'Astúries que denega la proclamació de les candidatures per a les eleccions del Congrés de Diputats i Senat presentades per Andecha Astur (AA) en bable.

Ponent:

Tomás S. Vives Antón.

En aquesta Sentència podem trobar un dels pocs casos en què el Tribunal reconeix obertament un canvi de criteri. Al cap de quatre anys, els tres magistrats que signaren el vot particular a la STC 27/1996 (González Campos, Viver i Pi-Sunyer i Vives Antón) aprofiten l'ocasió que són els únics firmants d'aquella Sentència i

que continuen formant part de la Sala Segona del Tribunal Constitucional per modificar el criteri que aleshores es va poder imposar gràcies al vot diriment del president. En aquesta ocasió, amb una Sala Segona integrada per només cinc magistrats, no es formula cap vot particular. El supòsit de fet que originà aquesta Sentència que comentem és pràcticament idèntic al que resolgué la STC 27/1996, de 15 de febrer, però en aquest cas amb una decisió

final contrària, i aquest canvi de criteri es fa sense elevar la qüestió al Ple.

En els antecedents d'una i altra sentència hi ha la decisió de l'Administració Electoral, confirmada mitjançant Sentència, de no proclamar les candidatures presentades per «Andecha Astur» pel fet de no haver resolt (dins el termini que se'ls concedí) la irregularitat de no presentar en castellà les declaracions d'acceptació dels candidats que, segons el que disposa l'art. 46.2 LOREG, han d'acompanyar l'escrit de presentació de candidatura.

La part recurrent afirma que la denegació de la proclamació de la seva candidatura pel sol fet de no haver-la complimentat en castellà respon a una interpretació formalista de la legislació electoral que vulnera l'art. 23 de la Constitució juntament amb els art. 14 i 20.1, en relació amb el 3.2 CE. El Ministeri Fiscal descarta la pretesa vulneració dels art. 14 i 20.1 CE, però considera, en canvi, que la negativa a proclamar la candidatura de la demandant es basa en una interpretació desproporcionada i desfavorable que vulnera el dret de participació en els càrrecs públics en condicions d'igualtat. Per arribar a aquesta conclusió, el fiscal parteix del principi d'interpretació de la legalitat més favorable a l'eficàcia dels drets i utilitza també alguns altres arguments que ja apareixien en el vot particular de l'anterior Sentència (com ara que la llengua en què s'expressava la voluntat de concórrer a les eleccions resultava comprensible i indubitada). A més, segons el fiscal cal tenir en compte que des de la STC 27/1996 fins al moment d'aquesta nova demanda les circumstàncies jurídiques han canviat, i el bable, sense ser cooficial, és una llengua pròpia del Principat o llengua tradicional d'Astúries, la protecció de la qual ja es troba concretada. Així, des d'aquella sentència s'ha reformat l'Estatut d'autonomia per la Llei orgànica 1/1999, que afegeix al seu art. 4 («El bable gozarà de

protección. Se promoverá su uso, su difusión en los medios de comunicación y su enseñanza, respetando, en todo caso, las variantes locales y voluntariedad en su aprendizaje») que «una Ley del Principado regulará la protección, uso y promoción del bable» i s'ha aprovat la Llei autonòmica 1/1998, de 23 de març, d'ús i promoció del bable/asturià, que estén i amplia la seva protecció (art. 4.1 —rúbrica ús administratiu— «*todos los ciudadanos tienen derecho a emplear el bable/asturiano y a expresarse en él, de palabra y por escrito*»; art. 4.2: «*se tendrá por válido a todos los efectos el uso del bable/asturiano en las comunicaciones orales o escritas de los ciudadanos con el Principado de Asturias*»). D'altra banda, tant la Junta Electoral com el Jutjat d'Oviedo entenen, d'acord amb la STC 27/1996, que no es van complir els requisits necessaris per a la proclamació de les candidatures, atès que no es va utilitzar en l'escrit de presentació ni en els altres documents presentats el castellà, ni cap altra llengua cooficial, tal com disposa l'art. 36 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

La Sentència remarca que els defectes que condueixen a denegar la proclamació de candidatures són taxatius: l'art 47.4 LOREG disposa que «*no procederá la proclamación de candidaturas que incumplan los requisitos señalados en los artículos anteriores o los que establecen las disposiciones especiales de esta Ley*». Per tant, segons el Tribunal (FJ 2), «*dado que los arts. 46 y 47 no hacen referencia al idioma y que el art. 120 LOREG, que establece la supletoriedad genérica de la Ley de Procedimiento Administrativo, mal puede ser entendido como 'disposición especial', a los efectos del art. 47.4, hemos de llegar a la conclusión de que los actos impugnados parten de una interpretación que, al ampliar los supuestos en los que puede denegarse la proclamación de candidaturas, restringe indebidamente el derecho de acceso*

en condiciones de igualdad a las funciones y cargos públicos (art. 23.2 CE)». La Sentència emmarca aquesta decisió en la que és una doctrina constant i reiterada del Tribunal Constitucional: «el derecho reconocido en el art. 23.2 CE, en cuanto se proyecta sobre el ejercicio de los derechos de sufragio [...] adquiere una especial densidad constitucional que se manifiesta en la obligación [...] de que tanto la Administración electoral como los Jueces y Tribunales al revisar los actos y resoluciones dictados por aquélla, opten por la interpretación de la legalidad más favorable a la eficacia de tales derechos» (FJ 2, que cita la STC 87/1999). Així, doncs, aquest principi hermenèutic és la principal base jurídica d'una sentència que ja no considera necessari entrar a examinar els altres motius del recurs per atorgar l'emparament, i que per justificar el canvi de criteri que això significa respecte a la STC 27/1996 també menciona —sense aprofundir-hi— alguns altres arguments. Bàsicament tres: que la voluntat de concórrer a les eleccions era manifesta, que la modalitat lingüística emprada resultava comprensible (aquest fou un dels principals arguments del vot particular de la STC 27/1996) i que hi havia hagut un canvi en les circumstàncies (atès les ja esmentades reformes introduïdes

en l'ordenament jurídic de la Comunitat Autònoma).

Arribat a aquest punt, al Tribunal només li queda per determinar si del que disposa l'art. 13 LOTC s'infereix que el canvi de criteri que creu que ha de fer tan sols es pot realitzar sotmetent la decisió al Ple. Segons la Sala Segona, en casos de canvi de criteri en el procediment d'emparament electoral no és absolutament necessària l'elevació al Ple perquè en la naturalesa d'aquests recursos es troba la nota de peremptorietat. Així, per al Tribunal, tenint en compte que «esa rapidez constitucionalmente indispensable podría verse notablemente dificultada si hubiese de someterse al Pleno cualquier cambio de criterio, incluso los que, como es el caso del solicitado, consisten en apartarse de una única decisión anterior de la Sala, es preciso concluir que ésta puede, si lo estima procedente, acceder por sí sola a lo que se solicita» (FJ 3). I, de fet, existeix com a mínim un antecedent en què la Sala procedeix per ella mateixa a canviar un criteri anterior (vegeu la STC 70/1995, d'11 de maig, respecte de la STC 105/1991, de 13 de maig).

Marcel Mateu

Sentència 49/2000, de 24 de febrer (Sala Segona) (BOE núm. 76, de 29 de març, suplement). Recurs d'emparament electoral contra la Interlocutòria del Jutjat Contenciós Administratiu núm. 5 d'Oviedo, que declarà la inadmissibilitat del recurs interposat contra l'Acord de la Junta Electoral Provincial d'Astúries que comunicava al representant del Bloque de la Izquierda Asturiana (BIA) la necessitat de resoldre diverses irregularitats, consistents en la presentació de les candidatures a les eleccions generals i altra documentació electoral en llengua bable.

Ponent:

Vicente Conde Martín de Hijas.

Vot particular:

Julio Diego González Campos.

Els fets que originen aquesta Sentència són semblants als de la resolució anterior (STC 48/2000) però presenten algunes diferències rellevants que són el que fonamentaran la decisió contrària: denegar

l'emparament sol·licitat. En aquest cas, la candidatura del BIA va resoldre a temps el que la Junta Electoral Provincial d'Astúries considerà *irregularitats* en relació amb la llengua utilitzada per a la presentació de les seves candidatures al Congrés i el Senat (algun dels noms dels candidats estaven expressats en bable, com ara «Xandru», «Llucía» o «Xosé», s'identificava la Junta Electoral, la Província i la Circumscripció amb el terme «Asturies», i es feia referència al «Congreso los Diputados» i al «Senau», a més de redactar les declaracions d'acceptació de cada candidat també en bable). Un cop el Bloque de la Izquierda Asturiana va presentar la documentació en castellà, la Junta Electoral va acordar la proclamació de la seva candidatura, però el BIA va recórrer igualment davant el Contenciós Administratiu el primer acord de la Junta Electoral que els havia impedit presentar les seves candidatures al Congrés i el Senat en llengua asturiana. El Jutjat va dictar una Interlocutòria que inadmetia el recurs per falta d'adequació del procediment, ja que l'objecte del procés elegit resultava que eren, segons l'òrgan judicial, les exclusions i les inclusions de candidats i candidatures, i no el dret a usar la llengua asturiana en la documentació electoral, que és el que va reclamar el BIA en l'esmentada via prèvia.

Segons el Tribunal, el fet que la Interlocutòria hagi denegat l'admissibilitat del recurs per la via de l'art. 49 LOREG no suposa negar l'accés a l'emparament judicial del dret fonamental de participació electoral, sinó negar la idoneïtat del procés concret elegit per a la impugnació. Limitat així l'abast de la resolució jurisdiccional objecte de recurs, el Tribunal adverteix que el dret fonamental de participació electoral del recurrent no està en perill, ja que les candidatures han estat proclamades, i considera que la

Resolució impugnada s'ajusta a les exigències constitucionals «*sin que pueda tacharse de irrazonable, arbitraria, basada en el error patente, o en exceso formalista, pues el art. 49.1 LOREG se refiere, como objeto de impugnación posible en los procedimientos que regula, a los 'acuerdos de proclamación de las Juntas Electorales', siendo así que el recurrido ante el Juzgado de lo Contencioso no era uno de dichos acuerdo ni, como queda dicho, impidió la proclamación*» (FJ 2). Així mateix, la Sentència recorda que «*el recurso de amparo constitucional, como especificación, a su vez, del genérico recurso de amparo constitucional, tiene análogas limitaciones objetivas que las de los recursos jurisdiccionales que le sirven de presupuesto, según la definición de su ámbito en el Acuerdo de este Tribunal Constitucional de 20 de enero de 2000, art. 1.1; de ahí que debemos entender que el derecho pretendido por el recurrente debe encauzarse por el procedimiento de amparo constitucional ordinario, que está aún a disposición de la parte, y no por el del amparo electoral*» (FJ 2).

A diferència del que succeí en la STC 27/1995 (la primera en relació amb la possibilitat de presentar documentació electoral en bable), en aquesta ocasió el magistrat González Campos es queda sol discrepant del parer de la majoria. Segons aquest magistrat, el recurs de l'art. 49.1 LOREG no limita la impugnació dels acords de les juntes electorals als que tinguin per objecte exclusiu la inclusió o l'exclusió indeguda de candidats o candidatures, «*pues la jurisprudencia de nuestro Tribunal acredita que se han resuelto asuntos de muy diversa índole relacionados con la proclamación de candidatos y candidaturas, con la finalidad en todos los casos de atajar lesiones de los derechos fundamentales y, en particular, del garantizado en el art. 23 CE, que pudieran haberse producido al hilo de su presenta-*

ción y proclamación». Segons González Campos, «frente a lo que sostiene el Auto impugnado, en el mismo no se reclamaba el ejercicio de un supuesto derecho a utilizar la lengua bablel asturiano en la documentación electoral, sino el derecho a participar en el proceso electoral mediante la presentación de sus candidaturas en una forma que ni contraría ni altera lo exigido por el art. 46 LOREG. Precepto en el que se establecen las condiciones legales que han de reunir las candidaturas y los candidatos presentados ante las Juntas Electorales para tenerlas por válidas y de las que, tanto por el carácter tasado de dichas condiciones como por lo específico de la normativa electoral, no cabe deducir una prohibición de empleo de una modalidad lingüística distinta al castellano. Por lo que si el art. 46 LOREG nada dice expresa-

mente respecto del uso de la lengua, antes de acudir a la aplicación supletoria de la Ley 30/1992 era obligado interpretar dicho precepto de la forma más favorable a la plena efectividad del derecho de acceso a los cargos públicos, y estimar que la formación política 'Bloque de la Izquierda Asturiana' había cumplido con los requisitos esenciales que la LOREG requiere para tener por válidamente presentadas sus candidaturas».

Amb aquestes dues sentències, 48 i 49/2000, no només sembla que queda definitivament admès l'ús del bable en la documentació electoral, sinó que s'obre també la porta a la utilització en aquest àmbit d'altres llengües cooficials diferents al castellà i fins i tot d'altres de no cooficials com ara l'aranès o l'aragonès.

Marcel Mateu

**Sentència 73/2000, de 14 de març (BOE núm. 90, de 14 d'abril, suplement).
Qüestió d'inconstitucionalitat promoguda per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, en relació amb determinats preceptes de la Llei foral 9/1996, de 17 de juny, d'espais naturals protegits de la Comunitat Foral de Navarra, per presumpta vulneració del principi d'interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics i del dret fonamental a obtenir la tutela efectiva dels jutges i els tribunals pel que fa a l'execució de les resolucions judicials fermes.**

Ponent:

Julio Diego González Campos.

La qüestió d'inconstitucionalitat presentada es basa en la modificació, per part del legislador foral, del règim jurídic de protecció mediambiental aplicable a l'objecte d'un procés judicial que s'estava dirimint en aquell moment. L'Audiència Nacional considera que d'aquesta modificació va derivar un perjudici evident, ja que com a conseqüència de la reforma legislativa sobrevinguda no era possible executar la sentència que s'havia dictat en aquell

procés. Així doncs, els preceptes impugnats serien inconstitucionals, pel fet de contravenir el principi d'interdicció de l'arbitrarietat, regulat a l'article 9.3 de la Constitució, i també el dret a la tutela judicial efectiva de l'article 24 de la Constitució, tant perquè les normes impugnades haurien estat aprovades a fi que l'acte impugnat fos inatacable i les resolucions judicials dictades fossin inefectives, com perquè no es podrien fiscalitzar, com a conseqüència del seu rang legal.

L'Audiència Nacional va anul·lar al seu moment una resolució del Ministeri

d'Obres Públiques per la qual s'aprova-va definitivament el projecte de l'embassament d'Itoiz (Navarra). El Tribunal Suprem, en cassació (sentència del Tribunal Suprem de 14 de juliol de 1997), va limitar la nul·litat del projecte a «*la parte que afecta a los 500 metros de la zona de protección de las reservas naturales 9, 10 y 11*». L'anul·lació del projecte es basava en el fet que la zona que l'embassament havia d'inundar implicava la desaparició de part de les bandes de protecció de les reserves naturals 9, 10 i 11. Inicialment, aquestes bandes de protecció estaven subjectes al mateix règim de protecció de les reserves, d'acord amb la Llei foral 6/1987, de 10 d'abril, sobre normes urbanístiques regionals per a la protecció i l'ús del sòl no urbanitzable.

Una vegada sol·licitada l'execució de la sentència del Tribunal Suprem, la sala que proposava la qüestió d'inconstitucionalitat va dictar una provisió en la qual ordenava, en relació amb la suspensió de les obres de construcció del dic de l'embassament, oir les parts sobre la incidència de la nova Llei foral 9/1996, que s'havia promulgat abans de la sentència del Suprem.

L'Administració de l'Estat i la Comunitat Foral van al·legar que calia declarar la impossibilitat legal d'executar la decisió, pel canvi que s'havia produït en el marc normatiu d'aplicació al cas. Com a conseqüència del nou marc legal, les reserves naturals no han de tenir necessàriament bandes de protecció; si en tenen, s'ha de permetre que s'hi desenvolupin activitats constructives relacionades amb obres d'interès general, i, en particular, respecte de les tres reserves naturals afectades per l'embassament, la nova Llei disposa que a la part referida a la zona inundable ja no hi ha d'haver bandes i que la làmina d'aigua que resul-

ta d'omplir l'embassament es considera una protecció suficient.

Resumint, arribat el moment d'executar la sentència ferma, dictada de conformitat amb la Llei foral de 1987, la sala que proposa la qüestió d'inconstitucionalitat considera que la Llei foral de 1996 en fa impossible l'execució, perquè el projecte que s'ha anul·lat ara s'ajusta al nou marc legal. Segons la Sala, aquesta Llei sembla que s'ha dictat amb la finalitat de fer impossible l'execució d'aquella sentència. Concretament, la Sala planteja els dubtes de constitucionalitat següents:

Segons el parer de la Sala, en primer lloc es contravé l'article 9.3 de la Constitució, pel fet que la norma és arbitrària, en haver dictat una regulació *ad casum* i amb incidència directa en una situació establerta mitjançant una sentència ferma.

El Tribunal Constitucional comença recordant la necessitat d'interpretar restrictivament la noció d'arbitrarietat. En aquest sentit, «*el control de la constitucionalidad de las leyes debe ejercerse de forma que no se impongan restricciones indebidas al poder legislativo*», sobretot si en l'exercici d'aquest control s'han d'aplicar «*preceptos generales e indeterminados como es el de la interdicción de la arbitrariedad*» (STC 108/1986, entre d'altres).

No és suficient, doncs, la mera discrepància política amb relació a l'oportunitat d'una determinada configuració legal d'una matèria per qualificar-la d'arbitrària. Segons la STC 239/1992, l'examen s'ha de centrar a considerar si una norma legal «*establece una arbitrariedad, o bien, aun no estableciéndola, carece de toda explicación racional, lo que también evidentemente supondría una arbitrariedad, sin que sea pertinente un análisis a fondo de todas las motivaciones posibles de la norma y de todas sus consecuencias*».

Dit això, el Tribunal no considera que estiguem davant d'una norma dictada *ad casum*.

L'estudi detingut del contingut de la Llei foral demostra, segons el criteri del Tribunal, que s'ha fet una regulació general de protecció dels espais naturals de Navarra, que conté diversos aspectes relatius a la protecció, la conservació i la millora d'aquests espais, inclosa la norma qüestionada, i des d'un règim d'infraccions i sancions fins a aspectes econòmics i pressupostaris. Resumint, l'objecte de la Llei foral és establir un règim general de protecció ambiental d'espais naturals de Navarra. El fet que a l'annex de la Llei s'hagi optat per una delimitació geogràfica més precisa de la zona perifèrica de protecció de cada espai natural, respecte de la legislació anterior, constitueix una opció legítima del legislador. A més, aquest annex no es refereix tan sols a les tres reserves naturals afectades en aquest cas, sinó també a d'altres zones de la mateixa comunitat autònoma.

Segons el parer de la Sala, en segon lloc es contravé l'article 24 de la Constitució, per dos motius:

a) La Llei foral de 1996, en establir un nou règim jurídic de les zones perifèriques de protecció de les reserves naturals de Navarra mitjançant la modificació del cànon legal, ha convertit en il·lusòria la declaració de nul·litat de la Sentència del Suprem, perquè ha fet que la decisió que conté no pugui ser executada per la sala que planteja la qüestió d'inconstitucionalitat.

b) El nou règim s'estableix en una norma amb rang de llei i no en una norma reglamentària, situació que sí que es donava abans de la nova Llei foral. Segons la Sala, no hi ha cap motiu que justifiqui aquesta elevació de rang si no és aconseguir que el nou règim jurídic

quedi exclòs de la fiscalització per part dels òrgans jurisdiccionals.

En relació amb aquest article de la Constitució, el Tribunal constata que l'execució de la Sentència del Tribunal Suprem ha esdevingut impossible, pels motius exposats. Ara bé, d'aquí no es pot derivar que es lesiona el dret a l'execució de sentències fermes, que es desprèn de l'article 24 de la Constitució. El dret admet la impossibilitat legal o material d'executar sentències fermes i la modificació sobrevinguda de la normativa aplicable és un supòsit que habitualment és admès en aquest sentit. Concretament, *«una vez firme la sentencia, a su ejecución sólo puede oponerse una alteración del marco jurídico de referencia para la cuestión debatida en el momento de su resolución por el legislador»* (STC 41/1993, FJ 2).

Per tant, no es pot apreciar inconstitucionalitat en el contingut dels preceptes de la Llei foral, només pel fet que la Sentència del Tribunal Suprem hagi resultat legalment inexecutable.

Sobre això, el Tribunal afegeix una altra consideració. Com va argumentar a la Sentència 158/1987, la tutela judicial efectiva, en l'àmbit que ens ocupa en aquest cas, requereix que el que hagin resolt els òrgans judicials es compleixi en els seus mateixos termes. En aquest sentit, qualsevol limitació a l'exercici del dret fonamental s'ha de basar en una finalitat legítima de protecció de valors, béns o interessos protegits constitucionalment. Convé recordar, en aquest punt, el «test dels límits» que el Tribunal Europeu de Drets Humans ha establert respecte d'això, amb relació a l'exigència de legitimitat i la proporcionalitat exigible davant de qualsevol limitació en l'exercici dels drets reconeguts en el Conveni europeu de drets humans. Per mandat de l'article 10.2 de la Constitu-

ció, aquest examen s'ha de tenir en compte en aquest cas. Així ho fa el Tribunal Constitucional, que conclou que la finalitat de la Llei foral qüestionada és legítima constitucionalment. «*Así resulta con claridad en atención al bien jurídicamente protegido, dada la relevancia que la Constitución atribuye al medio ambiente al configurar en su artículo 45 un derecho de todos a disfrutarlo y un deber de conservación que pesa sobre todos, más un mandato a los poderes públicos para su protección*» (FJ 12).

Atès que la Comunitat Foral té competències en matèria de protecció del medi ambient, és clar que la legislació positiva a la qual ha d'informar aquest principi rector de la política social i econòmica (*ex articulo* 53.3 CE) comprèn tant la legislació estatal com la que dicta l'òrgan legislatiu autonòmic. Per bé que el règim que la Llei foral estableix per a les zones de protecció sigui diferent a l'anterior, en el qual es basava la decisió que és impossible d'executar, els dos responen a l'interès legítim d'assegurar una zona perifèrica de protecció de les tres reserves naturals afectades per

la construcció de l'embassament d'Itoiz.

Finalment, pel que fa al segon aspecte del dubte d'inconstitucionalitat en relació amb l'article 24 de la Constitució, és a dir, la voluntat de la norma d'eludir el control jurisdiccional amb l'elevació del rang, el Tribunal Constitucional considera que no és contrari a la Constitució que el legislador assumeixi una tasca que abans havia encomanat al poder reglamentari. Dins el nostre ordenament, la llei pot tenir qualsevol contingut i en cap cas li és vedat de regular matèries que anteriorment hagin estat regulades per un reglament. Així, doncs, i tenint en compte que la Llei foral no suposa una regulació *ad casum*, com s'ha dit, no es pot derivar cap perjudici per al precepte constitucional d'aquesta elevació de rang. I encara menys si es té en compte que d'aquest fet no es deriva —com s'apuntava— cap exclusió de la seva fiscalització i control. I una prova suficient d'això és, per al Tribunal, la presentació i l'examen d'aquesta qüestió d'inconstitucionalitat.

Cristina Dietrich

**Sentència 74/2000, de 16 de març (BOE núm. 90, de 14 d'abril, suplement).
Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2805/1995, promogut pel president del Govern contra l'article 32 de la Llei de l'Assemblea Regional de Múrcia 8/1995, de 24 d'abril, de promoció i participació juvenil.**

Ponent:

Rafael de Mendizábal Allende.

Amb aquest pronunciament, el Tribunal Constitucional té l'oportunitat d'analitzar l'adequació d'una exempció tributària del Consell de la Joventut, organisme autònom de la Regió de Múrcia, al text fonamental, exempció que disposa la Llei 8/1995. La part que

presenta el recurs entén que aquesta exempció excedeix allò que la comunitat autònoma pot fer, és a dir, eximir l'organisme autònom d'aquells tributs que són propis de la comunitat. Així mateix, tampoc no pot disposar una exempció completa de l'organisme esmentat sobre la base que la comunitat autònoma té el mateix tractament fiscal que l'Estat, ja que les possibles exemp-

cions només seran per a aquests ens territorials.

No obstant això, el Tribunal entén que és necessària i possible una interpretació de la disposició autonòmica d'acord amb el text constitucional, de manera semblant a com ho va fer la STC 176/1999, de 30 de setembre. Per tant, la interpretació correcta és que la llei autonòmica només és efectiva en allò que fa referència als tributs autonòmics, sense estendre's de forma automàtica als es-

tats o als locals, perquè la comunitat autònoma no hi té cap competència. El segon argument tampoc no es pot utilitzar, perquè la Regió de Múrcia no afecta regulacions tributàries alienes a la pròpia en la qual pot actuar. En conseqüència, el Tribunal desestima el recurs d'inconstitucionalitat i manté l'article 32 de la Llei 8/1995, si s'aplica d'acord amb la interpretació que se n'ha fet.

José Antonio Fernández Amor

**Sentència 90/2000, de 30 de març (BOE núm. 107, de 4 de maig, suplement).
Recurs d'inconstitucionalitat promogut pel president del Govern en relació amb els apartats 16 i 29 de l'annex I i els apartats 3 (pel que fa a l'expressió «amb una producció superior a 100.000 tones») i 7 (pel que fa a l'expressió «amb capacitat per a 100 o més embarcacions») de l'annex III de la Llei del Parlament de les Canàries 11/1990, de 13 de juliol, de prevenció de l'impacte ecològic.**

Ponent:

Diego González Campos.

L'article 149.1.23 de la Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sense perjudici de les facultats que tenen les comunitats autònomes per establir normes addicionals de protecció.

D'altra banda, al moment en què es va interposar el recurs, la norma per la qual s'habilitava la comunitat autònoma per exercir la funció executiva en matèria de protecció del medi ambient «en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que en desplegament de la seva legislació dicti l'Estat», era la de l'article 33 de l'Estatut d'autonomia de les Canàries. En aquest sentit, convé recordar que arran de la reforma de l'Estatut per mitjà de la Llei orgànica 4/1996, de 30 de desembre, el desplegament le-

gislatiu i l'execució en matèria de protecció del medi ambient correspon a la Comunitat Autònoma de les Canàries, i això inclou els abocaments en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma. D'acord amb aquesta reforma, segons la doctrina del Tribunal Constitucional, a l'hora de dictar sentència s'ha de tenir en compte el nou cànon de constitucionalitat, ja que «*en el recurso de inconstitucionalidad no se fiscaliza si el legislador se atuvo o no, en el momento de legislar, a los límites que sobre él pesaban, sino, más bien, si un producto normativo se atempera, en el momento del examen jurisdiccional, a tales límites y condiciones*» (STC 154/1988).

Segons el recurs, la Llei autonòmica impugnada s'extralimita en el contingut, ja que no tan sols estableix «mesures addicionals» de control, sinó que redueix o limita la protecció que estableix la norma estatal, és a dir, el Reial decret

legislatiu 1302/1986, de 28 de juny, sobre avaluació de l'impacte ambiental (BOE núm. 155, de 30 de juny), el qual regula els requisits mínims que s'han d'exigir a determinats projectes que poden afectar el medi ambient.¹

L'estudi d'impacte ambiental que s'esmenta a l'article 2 del Real decret legislatiu inclou una «descripció general del projecte», amb relació a la utilització del sòl i d'altres recursos naturals, i entre les dades que s'han de consignar a l'estudi s'esmenta una «avaluació dels efectes previsibles directes o indirectes del projecte». Però l'article 12 de la Llei canària fa referència a l'estudi «detallat» de l'impacte ecològic, el qual ha de contenir una «descripció succinta» del projecte o l'activitat i incloure, entre altres elements, una «estimació aproximada» dels efectes ecològics del pla o l'activitat projectada.

De l'anàlisi comparativa de les dues normes, l'advocat de l'Estat dedueix que la Llei canària rebaixa el grau de protecció, amb la qual cosa s'extralimita del marc competencial establert. Concretament, pel que fa als preceptes impugnats, aquesta rebaixa en la protecció radicaria en el fet que la norma bàsica exigeix l'avaluació de l'impacte ambiental, amb caràcter general i sense cap excepció, per a totes les obres, instal·lacions i activitats relatives als ports esportius i a l'extracció de minerals a cel obert. En canvi, la Llei canària tan sols

exigeix aquesta avaluació per als ports esportius amb una capacitat determinada —100 embarcacions o més— i per a les extraccions a cel obert que comporten una quantitat mínima de producció —quan aquesta supera les 100.000 tones/any.

De la seva banda, el Parlament i el Govern de les Canàries consideren en les seves al·legacions que el conflicte es basa en una mera «disquisició terminològica». És a dir, el fet que les normes confrontades continguin una descripció general o succinta dels projectes examinats no és res més que una exigència que aquesta descripció sigui redactada en uns termes més o menys concrets, sense que això n'afecti el contingut o l'eficàcia. A més, conclouen que de l'anàlisi detallada de les dues normes es deriva que l'autonòmica, pel fet de ser més detallada, és fins i tot més garantista que la norma estatal, ja que aquesta última emprà un concepte de *mineral* menys ampli que el que utilitza la norma autonòmica.² Per això, la norma estatal estaria excloent de l'estudi determinades extraccions i activitats que sí que poden afectar el medi ambient.

El Tribunal Constitucional comença recordant la doctrina de la STC 170/1989, segons la qual, si l'Estat té competència per dictar la legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, correspon a la comunitat autònoma fer el desplegament legislatiu de la normativa estatal i, per tant, la facultat d'establir «normes addicionals de protecció» en aquesta matèria, sempre que les mesures

1. Per a una anàlisi més detallada de la doctrina constitucional referida al contingut d'aquesta norma estatal, es recomana consultar la STC 13/1998, de 22 de gener, en la qual es va considerar que «la evaluación de impacto ambiental es una técnica transversal que condiciona la práctica totalidad de la actuación estatal que se materializa físicamente, produciendo las consiguientes repercusiones en el territorio y en el medio ambiente de una o varias Comunidades Autónomas» (FJ 7).

2. En termes miners, segons afirma la part, *mineral* és qualsevol element extret amb tècnica minera, mentre que en la terminologia geològica —la que utilitza la norma bàsica— el concepte no és tan ampli, de manera que determinats volcànics quedarien exclosos d'aquest concepte geològic de mineral.

legislatives autonòmiques «*sean compatibles, no contradigan, ignoren, reduzcan o limiten la protecció establida en la legislació bàsica del Estado*». Segons la doctrina del Tribunal, el que es considera bàsic en aquesta matèria es refereix a una ordenació per mitjà d'uns mínims que s'han de respectar en tot cas, però que no impedeix establir un nivell superior de protecció per part de l'Administració autonòmica. Així, doncs, s'establiria un estàndard mínim de protecció en la normativa estatal, que seria ampliable per l'autonòmica (vegeu, en aquest sentit, la STC 156/1995, FJ 4).

Segons el preàmbul del Reial decret legislatiu, que en aquest sentit segueix les directives europees que s'han dictat sobre la matèria (Directiva 85/337/CEE i 97/11/CEE), «l'avaluació d'impacte ambiental és un instrument que serveix per preservar els recursos naturals i defensar el medi ambient als països industrialitzats. La seva finalitat pròpia és facilitar a les autoritats competents la informació adequada que els permeti decidir sobre un projecte determinat amb el coneixement ple dels impactes significatius que pugui tenir en el medi ambient».

El Tribunal constata que, mentre que la normativa estatal tradueix aquest instrument en un sol model, que és l'«estudi d'impacte ambiental», la Llei canària estableix tres categories d'avaluació, de menor a major intensitat, com són l'avaluació bàsica d'impacte ecològic, l'avaluació detallada d'impacte ecològic i, finalment, l'avaluació d'impacte ambiental. Els

ports esportius amb una capacitat inferior a les 100 embarcacions, com també les extraccions d'una quantitat inferior a les 100.000 tones/any, quedarien subjectes per llei a l'«avaluació detallada», és a dir, sotmesos a l'avaluació de la segona categoria, i no a l'avaluació d'impacte ambiental. Ara bé, més enllà del contrast terminològic, el Tribunal considera que el contingut de l'avaluació detallada no és insuficient, ni pel que fa al contingut ni pel que fa a les garanties que estableix. Per tant, es desestima el recurs, ja que el contingut que es qüestiona de la Llei canària és respectuós amb el de la normativa estatal. «*Una y otra, en efecto, coinciden en los aspectos esenciales del estudio, como son la descripción del proyecto, los efectos previsibles sobre el medio ambiente, las medidas previstas para reducir o eliminar los efectos negativos, las medidas de vigilancia ambiental y el resumen y conclusiones del estudio*» (FJ 7).

En conclusió, el fet que la Llei canària hagi diversificat en tres nivells l'avaluació d'impacte ambiental no implica desmerèixer el grau de protecció mediambiental que la normativa bàsica requereix. A més, com afirma el Tribunal, «*cabe estimar que tal desarrollo normativo, justificado a juicio del legislador canario tanto por la fragilidad ecológica peculiar del archipiélago como por la considerable incidencia que pueden tener pequeños proyectos, es respetuoso con aquella legislación básica*» (FJ 8).

Cristina Dietrich

Sentència 104/2000, de 13 d'abril (BOE núm. 119, de 18 de maig, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2300/1993, promogut per vuitanta-cinc senadors del Partit Popular contra la totalitat de la Llei 5/1993, de 16 d'abril, de liquidació definitiva de la participació de les corporacions locals en els tributs de l'Estat corresponents a l'exercici de 1990.

Ponent:

Manuel Jiménez de Parga y Cabrera.

L'objecte d'aquesta Sentència és l'estudi de la constitucionalitat de la Llei 5/1993, la qual fixa l'índex d'evolució necessari per realitzar la liquidació definitiva de les corporacions locals en els pressupostos de l'Estat per a l'exercici de 1990, cosa que es fonamenta en la Llei d'hisendes locals (en endavant LHL). La fixació que es realitza de l'índex esmentat és, segons els recurrents, una violació de diversos principis constitucionals lligats a l'autonomia i el finançament dels ens locals. Entre aquests hi ha el principi d'autonomia política, el pressupòsit bàsic del qual és la suficiència de les hisendes locals (art. 142 de la CE) i de solidaritat i equilibri territorial (art. 138 de la CE) dels quals el principal valedor i realitzador és l'Estat.

El Tribunal desestima els diferents arguments presentats i considera constitucional la Llei impugnada des del moment en què aquesta només es limita a establir l'índex d'evolució que demana la LHL, i no queda establerta la manera com pot violentar aquesta Llei els principis argumentats pels recurrents. En aquest sentit, el Tribunal fixa que és càrrega del recurrent obrir la via al Tribunal i exposar analíticament les qüestions que se susciten de manera que la constitucionalitat de les normes amb rang de llei no es pugui desvirtuar només amb una impugnació global.

Tampoc no es pot fonamentar una possible nul·litat constitucional de la norma en un possible efecte retroactiu perquè l'any 1993 es va fixar un índex que afectava l'exercici de 1990. Sobretot quan la prohibició de retroactivitat de l'art. 9.3 de la CE només afecta les normes sancionadores no favorables i les restrictives de drets individuals i no qualsevol altra norma. Igualment, la seguretat jurídica tampoc no es qüestiona ja que la norma impugnada compta amb un contingut precís i efectes determinats perfectament, a part d'haver estat publicada formalment, no restringir de manera retroactiva drets individuals, afectar situacions consolidades o incórrer en arbitriarietats.

Finalment, els arguments basats en el fet que es tracta d'una llei arbitrària o que es produeix la indefensió de les corporacions locals perquè l'índex es regula en una llei només enjudiciable pel Tribunal Constitucional no tenen virtualitat per al Tribunal. El primer és rebutjat perquè l'objecte de la Llei és raonable des del moment en què és demanat per una altra llei com la LHL, en la qual l'Estat ha exercit les seves opcions sobre el sistema de finançament de les corporacions locals. El segon tampoc no és admès si entenem que es tracta d'una norma legal necessària ja que regula, en definitiva, la liquidació d'una partida pressupostària que, naturalment, es troba en una Llei de pressupostos generals de l'Estat.

José Antonio Fernández Amor

Sentència 105/2000, de 13 d'abril (BOE núm. 119, de 18 de maig, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat promogut per més de cinquanta diputats, actuant com a comissionat Federico Trillo-Figueroa Martínez-Conde, contra determinats preceptes de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, de modificació de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (LOPJ).

Ponent:

Guillermo Jiménez Sánchez.

El recurs d'inconstitucionalitat és interposat pels recurrents contra els art. 8, apartats 3 i 5, 10, apartat 4, 16 i 25 de la Llei orgànica 16/1994, de modificació de la Llei orgànica del poder judicial de 1985. S'hi presenten l'advocat de l'Estat, en representació del Govern de l'Estat, i la Generalitat de Catalunya com a coadjuvant.

Els diversos motius d'impugnació que fonamenten la demanda poden agrupar-se en quatre blocs materials diferents. Els primers, relatius als art. 25, 8.5 i 16 de la Llei orgànica 16/1994, els quals reformen respectivament els art. 189.1, 272.4 i 455 LOPJ, qüestionen els preceptes impugnats en la mesura que atribueixen al Ministeri de Justícia la titularitat de la competència relativa a la determinació de l'horari i la jornada de treball a les secretaries, oficines judicials i serveis comuns dels jutjats i tribunals. Tal regulació, segons els recurrents, atemptaria contra els art. 117.3 i 122.2 CE. El segon motiu, referit encara a l'art 16 de la Llei orgànica 16/1994, que dóna nova versió a l'art. 455 LOPJ, gira entorn de les competències autonòmiques relatives a l'estatut i el règim jurídic del personal al servei de l'Administració de justícia: aquesta nova regulació, a judici d'aquesta part, és contrària als art. 117.3, 122.2, 149.1.5 i 152.1 CE. El tercer bloc d'argumentacions es planteja contra l'art. 10.4 de la Llei orgànica 16/1994, el qual dóna nova redacció a la

disposició addicional primera. La impugnació té, com es veurà, una doble direcció, però coincideix en el precepte que es considera vulnerat: l'art. 149.5 CE. Finalment, un quart motiu d'impugnació es dirigeix contra l'art. 8.3 de la Llei orgànica 16/1994 per transgredir el que disposen els art. 3, 117.1 i 149.1.5 CE, en la mesura que la nova redacció de l'art. 231.4 LOPJ fa impossible als òrgans judicials ordenar, d'ofici, la traducció dels escrits o documents redactats en la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma.

El primer bloc de preceptes impugnats, doncs, fa referència a aquells que, en la nova redacció de la Llei orgànica, atribueixen al Ministeri de Justícia la titularitat de la competència relativa a la determinació de l'horari i la jornada de treball a les secretaries, oficines judicials i serveis comuns dels jutjats i tribunals. Certament, l'art. 189.1 LOPJ estableix que «l'horari i la jornada de treball en les secretaries i oficines judicials serà fixat pel Ministeri de Justícia, una vegada escoltats el Consell General del Poder Judicial i les comunitats autònomes amb competències en la matèria». Cal recordar, en aquest punt, que amb anterioritat a la reforma operada per la Llei orgànica 16/1994, aquest mateix precepte conferia tal atribució al Consell General del Poder Judicial. L'actual art. 272.4 LOPJ, per la seva banda, atribueix al «Ministeri de Justícia, escoltat el Consell General del Poder Judicial», la competència per determinar, entre d'altres matèries, «l'horari i la jornada de treball

especials» dels denominats «serveis comuns», dependents dels deganats i presidents de les audiències provincials. L'anterior redacció, abans de la reforma efectuada per la Llei orgànica 16/1994, no preveia cap referència a aquest extrem concret, com tampoc l'art. 455 LOPJ, que possibilita, pel que ara ens interessa, que el Ministeri de Justícia o, si escau, les comunitats autònomes, assumeixin competències relatives a la «jornada laboral» i a «l'horari de treball» de tot el «personal al servei de l'Administració de justícia».

Segons els recurrents, els preceptes anteriors vulneren els articles constitucionals ja esmentats, en la mesura en què la fixació de l'horari i la jornada de treball de les secretaries i oficines judicials és una matèria que afecta l'organització i el funcionament dels jutjats i els tribunals, de manera que el seu desplegament només pot correspondre al Consell General del Poder Judicial. Els arguments de fons més importants per sostenir aquesta tesi són els que ja es feren servir en el recurs d'inconstitucionalitat núm. 839/1985, resolt per la STC 108/1986, la qual critiquen, justament, per haver rebutjat ja aleshores la seva argumentació. El Govern de l'Estat, així com la Generalitat, neguen l'existència de la vulneració al·legada en la demanda, en considerar que la competència qüestionada s'inscriu en l'ordenació dels elements personals i materials al servei de l'Administració de justícia i no en l'anomenat «nucli essencial d'aquella», ja que amb ella no s'interfereix l'exercici de la potestat jurisdiccional.

Per resoldre aquestes al·legacions, el Tribunal recorda la doctrina establerta a la STC 108/1986, segons la qual de la lectura de l'art. 122.2 CE es desprèn que les funcions que obligadament ha d'assumir el Consell són aquelles que

podrien servir al Govern per intentar influir sobre els tribunals: d'una banda, el possible afavoriment d'alguns jutges mitjançant els nomenaments i ascensos; d'altra banda, les possibles molèsties i perjudicis que podrien sofrir amb la inspecció i la imposició de sancions. Fora d'aquest marc d'atribucions concret, res no impedeix que una vegada regulats per la LOPJ la constitució, el funcionament i el govern dels jutjats i els tribunals, així com l'estatut jurídic de jutges i magistrats de carrera, la mateixa Llei orgànica pugui atribuir al Govern de l'Estat o al Consell General del Poder Judicial, indistintament, competències sobre totes aquelles matèries que no afectin aquell marc d'atribucions constitucionalment reservat al Consell. De conformitat amb aquesta doctrina, conclou que els preceptes impugnats no tenen en compte matèries que obligadament hagi d'assumir el Consell General del Poder Judicial, de tal manera que en rebutja la inconstitucionalitat.

En el segon bloc d'argumentacions s'impugna, ara en solitari, la nova redacció de l'art. 455 LOPJ, al qual se li retreu l'atribució de competència «si escau», a les comunitats autònomes sobre «totes» les matèries relatives a l'estatut i règim jurídic del personal al servei de l'Administració de justícia; clàusula que no preveia el contingut d'aquest precepte abans de la reforma operada per la Llei orgànica 16/1994, i que, en aquests termes, segons els recurrents, aniria més enllà del que també establí la STC 56/1990, la qual diferenciava, en aquest àmbit, quines d'aquestes matèries havien de romandre com a competència del Govern i quines podien assumir les comunitats autònomes que preveïessin la «clàusula subrogatòria» en els estatuts respectius. L'advocat de l'Estat i el de la Generalitat coincideixen a afirmar la

constitucionalitat del precepte impugnat en la mesura en què no realitza una enumeració detallada de quines siguin aquestes competències, sinó que preveu que algunes d'elles puguin correspondre a les comunitats autònomes pel joc de les clàusules subrogatòries corresponents.

El Tribunal no declara la inconstitucionalitat de l'art. 455 LOPJ, però sí que determina quina ha de ser-ne la interpretació adequada. Considera, en aquest sentit, que el precepte esmentat exclou la conseqüència necessària que la inclusió en els estatuts d'autonomia de les clàusules subrogatòries atribueixi a les comunitats autònomes la competència sobre la totalitat de les matèries que s'hi s'enumeren. Això és així perquè l'existència de reserva constitucional de llei orgànica per a la regulació de l'estatut i règim jurídic del personal al servei de l'Administració de justícia comporta que els seus aspectes bàsics es continguin a la LOPJ, cosa que implica necessàriament que determinats aspectes nuclears del seu règim jurídic siguin comuns. Són aquestes les matèries respecte de les quals les clàusules subrogatòries no podran entrar en joc. En conseqüència, la utilització a l'art. 455 de l'expressió «si escau» implica que la competència sobre determinades matèries únicament podrà considerar-se atribuïda a les comunitats autònomes quan les matèries previstes siguin algunes d'aquelles que, amb l'abast indicat, permetin el joc de les clàusules subrogatòries existents en els corresponents estatuts, o quan la respectiva competència s'hagi assumit en virtut d'un altre títol constitucionalment vàlid.

El tercer bloc d'impugnacions fa referència a la nova redacció que la Llei orgànica 16/1994 dona a la disposició addicional primera de la LOPJ, la qual, en l'apartat segon, disposa que «El Go-

vern o, si escau, les comunitats autònomes amb competència en la matèria, aprovaran els reglaments que exigeixi el desplegament d'aquesta Llei orgànica, excepte quan aquesta competència correspongui al Consell General del Poder Judicial, a tenor del que disposa l'art. 110. Quan afectin condicions accessòries per a l'exercici dels drets i deures dels jutges i magistrats, estaran subjectes als mateixos límits i condicions establerts per al Consell General del Poder Judicial».

La impugnació, com s'ha dit, té una doble direcció: d'una banda, es considera contrari a l'art. 149.1.5 CE atribuir al Govern la potestat reglamentària per desplegar la Llei orgànica, en la mesura en què, a través de les clàusules subrogatòries, s'habiliten també les comunitats autònomes amb competència en la matèria, sense concretar que per a aquestes es refereix només a allò que es denomina «administració de l'Administració de justícia»; d'aquesta manera, la potestat reglamentària del Govern i de les comunitats autònomes tindria un abast general i la mateixa extensió, amb l'únic límit en comú representat per les matèries atribuïdes al Consell General del Poder Judicial. D'altra banda, també seria contrari a l'art. 149.1.5 CE, segons els recurrents, admetre com fa la disposició impugnada, que els reglaments autònoms puguin dictar-se sobre matèries que afectin l'exercici dels drets i deures dels jutges i magistrats.

Per resoldre la primera de les qüestions plantejades el Tribunal recorre de nou a donar una interpretació adequada del precepte impugnat. Malgrat la dicció literal del precepte i de l'expressió «si escau» que conté, la disposició addicional primera, apartat segon, permet entendre, segons el Tribunal, que preveu habilitacions reglamentàries d'abast molt divers.

La potestat reglamentària és reconeguda prioritàriament al Consell General del Poder Judicial, en l'àmbit acotat per l'art. 110.2 LOPJ. En l'espai normatiu que no correspongui a aquesta potestat reglamentària del Consell, la disposició addicional habilita per dictar disposicions reglamentàries tant al Govern com a les comunitats autònomes. Però aquesta habilitació s'efectua en termes qualitativament diferents. Així, i pel que fa al Govern, la seva potestat reglamentària de desplegament de la LOPJ deriva d'allò que disposa l'art. 97 LOPJ. En canvi, pel que fa a les comunitats autònomes, l'habilitació es realitza amb l'especificació que aquestes tinguin atribuïdes competències sobre la matèria, de tal manera que el que es confereix no és tant una potestat coextensa amb la del Govern per aprovar reglaments executius de la LOPJ, com una habilitació perquè en aquelles matèries sobre les quals tinguin competències —sigui en virtut de les clàusules subrogatòries, sigui com a conseqüència d'un altre títol competencial— puguin establir regulacions quan així ho requereixi l'exercici de les facultats que els són atribuïdes.

En relació amb la segona qüestió plantejada en aquest àmbit, el Tribunal recorda la doctrina establerta a la STC 108/1986, on es mantenia que l'estatut dels jutges i els magistrats ha de ser determinat per llei orgànica, la qual cosa no impediria que regulacions de caràcter secundari i auxiliar es poguessin disposar per via reglamentària. No obstant això, també s'afirma ara que l'habilitació reglamentària existent en la disposició impugnada té com a límit les competències que corresponen al Consell General del Poder Judicial, a tenor del que disposa l'art. 110 LOPJ. La connexió entre la disposició addicional primera i l'art. 110 LOPJ evidencien, segons el Tribu-

nal, que ni el Govern de l'Estat ni les comunitats autònomes no poden dictar reglaments sobre l'estatut jurídic de jutges i magistrats, ni sobre les seves condicions accessòries, perquè l'únic habilitat a aquests efectes és el Consell General. Tot i així, el que sí que admet és que tant el Govern com les comunitats autònomes, en ordenar matèries de la seva competència, puguin afectar (i no regular) indirectament o de forma reflexa, no el nucli de drets i deures que conformen l'estatut judicial, sinó determinades condicions accessòries per a l'exercici dels drets i deures indicats. En conseqüència, declara també constitucional l'incís segon de l'apartat segon de la disposició addicional primera, en la mesura en què entén que l'expressió «quan afectin condicions accessòries per a l'exercici dels drets i deures dels jutges i magistrats», en cap cas habilita les comunitats autònomes per regular les condicions accessòries de l'estatut judicial.

El darrer motiu d'impugnació dels recurrents es dirigeix contra la nova redacció de l'art. 231.4 LOPJ. El text d'aquest precepte preveia la possibilitat de procedir a la traducció de les actuacions i documents judicials redactats en la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma a instància de part que al·legués indefensió, però també d'ofici per manament del jutge. L'art. 8.3 de la Llei orgànica 16/1994 substitueix aquest redactat i preveu que aquesta traducció tindrà lloc a instància de part que al·legui indefensió i quan així ho disposin les lleis.

Els recurrents consideren que la modificació produeix la impossibilitat dels òrgans judicials d'ordenar d'ofici la traducció d'actuacions i documents, en haver convertit el precepte impugnat en regla general la no traducció a instància del jutge o tribunal, excepte en els casos en els quals les lleis disposin una altra

cosa. La impossibilitat denunciada contravindria, segons el parer d'aquesta part, els art. 3, 117.1 i 149.1.5 CE.

El Tribunal, però, rebutja aquesta interpretació i considera que la substitució de la facultat judicial incondicionada que estava continguda a l'anterior redacció del precepte impugnat per una remissió a altres disposicions legislatives en res no impedeix que els jutges i els magistrats, després de l'entrada en vigor de la Llei orgànica 16/1994, puguin i hagin d'ordenar la traducció d'ofici d'un escrit o document redactat en una llengua oficial autonòmica quan això sigui necessari, això és, quan no el comprenguin, a fi de complir la funció jurisdiccional de proporcionar a tothom tutela judicial efectiva com exigeix l'art. 24.1 CE.

Es formulen dos vots particulars contra aquesta resolució. El primer, signat pel magistrat Rafael de Mendizábal Allende, al qual s'adhereix el magistrat Manuel Jiménez de Parga y Cabrera, manté una crítica global a l'argumentació de fons de la Sentència, tot partint d'un punt de vista interpretatiu diame-

tralment oposat. En aquest sentit, segons els signants, contradiu frontalment la Constitució la investidura genèrica al Govern i a les comunitats autònomes per desenvolupar en general o en aspectes concrets la Llei orgànica del poder judicial, car l'eventual deferència a la potestat reglamentària només pot estar atribuïda al Consell General o altres òrgans de govern propis del poder judicial. En conseqüència, consideren inconstitucionals els art. 189.1, 272.4 i 455 i la disposició addicional primera, apartat segon, en la versió donada per la Llei orgànica 16/1994.

El segon vot, subscrit pel magistrat Vicente Conde Martín de Hijas, considera indiscutible l'ajust entre la Sentència i la jurisprudència constitucional anterior, però justament per ser aquesta la premissa discrepa de la majoria. Al seu parer, no és possible conciliar la idea d'unitat i d'independència del poder judicial amb la intromissió en la seva àrea institucional de poders aliens al seu propi òrgan de govern, estatal i únic.

Mercè Barceló

**Sentència 148/2000, d'1 de juny (BOE núm. 156, de 30 de juny, suplement).
Conflicte positiu de competències plantejat pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya contra el Reial decret 769/1993, de 21 de maig, pel qual s'aprova el Reglament per a la prevenció de la violència als espectacles esportius. Vot particular.**

Ponent:

María Emilia Casas Baamonde.

El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya planteja el conflicte positiu de competències núm. 3.242/1993, contra el Reial decret esmentat que aprova el Reglament per a la prevenció de la violència als espectacles esportius, ja que entén que vulnera les seves competències

en matèria d'«espectacles» i de «creació de la seva policia pròpia» (art. 9.31, 13 i 14 EAC). Per la seva banda, l'advocat de l'Estat sosté que el Reial decret s'ha dictat a l'empara del títol competencial de «seguretat pública» (art. 149.1.29 CE), i subsidiàriament en la competència sobre competicions esportives en els àmbits nacional i internacional.

En el requeriment previ, el Govern

central admet que l'aplicació del Reial decret correspon a la Generalitat. El que ara es discuteix és el títol competencial per dictar-lo. En qualsevol cas, es tractaria, segons l'Estat, d'un desplegament del que disposa el títol IX de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport, i de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana. També s'adopten els preceptes del Conveni europeu sobre la violència en l'esport i les recomanacions de la Comissió creada a aquest efecte al Senat. Cal destacar, a més, que per mitjà del Reial decret 1247/1998, de 19 de juny, es va efectuar una modificació en el contingut, que va afectar l'apartat 1 de la disposició transitòria única, i també els art. 2, 6, 8 i 23. Aquests canvis amplien el camp d'aplicació del reglament. No obstant això, el Tribunal Constitucional considera que es manté viva la disputa competencial, que subsisteix amb la normativa vigent (FJ 3, *in fine*).

La representació processal de la Generalitat considera que té competència per regular les mesures de prevenció de la violència als espectacles públics, i que per aquest motiu no seria d'aplicació a Catalunya el que disposa el Reial decret impugnat. Però el Tribunal no acull aquest argument, ja que afirma que es dicta en aplicació del que preveu l'art. 149.1.29 CE, relatiu a la «seguretat pública».

Per al Tribunal, el que es tracta d'anàlitzar és la competència estatal per dictar normes de «seguretat pública» en relació amb determinats espectacles esportius, i en especial el futbol, « *cuestión que es por completo diferente de la posibilidad de que el Estado, a través de sus Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, intervenga directamente en funciones atribuidas a la policía autonómica, a requerimiento de la Generalidad o por iniciativa propia*» (FJ 8). I afegeix: «*Nos encontramos, pues, en una situación de confluencia de competencias,*

de entrecruzamiento o yuxtaposición de títulos competenciales distintos», de «*concurrentia entre la 'seguridad pública' y diversos títulos estatutarios*» (FJ 9).

El Tribunal assumeix una concepció expansiva sobre el títol competencial estatal «seguretat pública», d'acord amb el que sosté l'advocat de l'Estat. En conseqüència, el sistema de prevenció i de qualificació del risc dels esdeveniments esportius s'inscriu dins l'art. 140.1.29 CE, ja que ha de ser el mateix per a tot el territori espanyol. Això no impedeix l'execució d'aquestes normes per part de la policia autonòmica, «la manera concreta de dur a terme les tasques policiaques», com també la col·laboració, la coordinació i la informació en el marc del disseny general que defineix el Reial decret impugnat.

El Tribunal desestima el conflicte instat per la Generalitat de Catalunya. La Sentència va seguida d'un vot particular emès per la magistrada María Emilia Casas Baamonde, al qual s'adhereix el magistrat Carles Viver Pi-Sunyer. Partint de la conformitat amb la construcció que fa la Sentència pel que fa a la ubicació del Reial decret impugnat dins la competència estatal sobre seguretat pública, discrepa de les conseqüències que es deriven amb relació a les competències autonòmiques. Diferents preceptes del Reial decret —els art. 39.2, 40.1 últim incís, 43, 44, 56 A) i B)— no respecten les competències de la Generalitat. Així, s'afirma: «*En tales preceptos la normativa estatal ha dispuesto, efectivamente, el modo concreto de llevar a la práctica los cometidos policiales establecidos normativamente, lo que debería habernos llevado a concluir que han producido una vulneración del ámbito funcional*» de la competència de la Generalitat sobre la seva policia autònoma, cosa que en condiona l'actuació.

Joan Lluís Pérez Francesch

**Sentència 166/2000, de 15 de juny (BOE núm. 165, d'11 de juliol, suplement).
Recurs d'inconstitucionalitat promogut pel president del Govern en relació
amb determinats preceptes de la Llei foral del Parlament de Navarra 2/1993,
de 5 de març, de protecció i gestió de la fauna silvestre i els seus hàbitats.**

Ponent:

Manuel Jiménez de Parga y Cabrera.

En el cas que ens ocupa es planteja la inconstitucionalitat de diversos preceptes de la Llei foral 2/1993, pel fet que conté previsions relatives a la conservació de la fauna piscícola que pretesament envairien competències estatals en matèria hidràulica.¹

D'acord amb l'article 149.1.22 de la Constitució, l'Estat té competència exclusiva en matèria de «legislació, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorren per més d'una comunitat autònoma».

El recurs es basa en aquesta previsió constitucional, com també en la doctrina constitucional que descriu la STC 227/1988, segons la qual podria ser pertinent donar un tractament homogeni al recurs hidràulic, atesa l'escassetat del recurs, i també la conveniència de racionalitzar i coordinar els diferents aprofitaments que se'n deriven.

Tanmateix, cal plantejar-se si aquest principi d'«unitat de gestió», que es podria justificar pels motius exposats, es pot portar a l'extrem del que el Parlament de Navarra qualifica de *vis expansiva* a favor de la competència estatal sobre administració hidràulica.

1. És convenient advertir que la Llei qüestionada va ser modificada per les posteriors lleis forals 8/1994, de 21 de juny, i 5/1998, de 27 d'abril. Tanmateix, aquestes lleis no introdueixen modificacions que afectin el fons de l'assumpte, per la qual cosa, en el marc constitucional, hi persisteix la controvèrsia.

L'entrecruament de competències que es produeix en aquest cas —atès que ens hem de referir a competències sobre pesca, recursos fluvials i medi ambient— no es pot resoldre, segons la representació del Parlament de Navarra, atribuint a la competència estatal aquesta superioritat sobre la que correspongui, si escau, a la Comunitat Autònoma.

A més a més, el recurs interpreta que la Llei d'aigües reconeix la compatibilitat de la gestió pública de l'aigua amb l'ordenació del territori i el medi ambient, però que aquesta confluència de títols competencials s'ha de resoldre a favor de l'Estat. En tot cas, exposa el recurs, la regulació per part de la Comunitat Autònoma de la fauna piscícola no li atorgaria la capacitat d'influir en la regulació del domini hidràulic.

La Comunitat Autònoma no estaria habilitada, per tant, per prendre decisions que condicionin la decisió estatal sobre l'ús i l'aprofitament de l'aigua. La gestió homogènia de les aigües d'una conca supracomunitària, per tant, exigiria que les disposicions sobre pesca, és a dir, sobre un aprofitament concret de les aigües, s'ajustés a la normativa estatal, exigència que, sempre segons el recurs, no respecta la Llei foral qüestionada.

Per la seva banda, el Parlament al·lega que la Llei s'ha limitat a regular aspectes relatius a la fauna i la vegetació de zones fluvials, sense interferir en el règim d'aigües i la seva administració. Per això, considera que la Llei s'ajusta a les competències sobre pesca fluvial, medi ambient i competència legislativa per dictar normes addicionals de protecció me-

diambiental, totes previstes en la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral de Navarra (LORAFNA).

El Tribunal Constitucional fa referència constant a dos casos precedents al que ara ens referim, amb els quals s'estableix un cert paral·lelisme, perquè afecten les competències estatals que preveu l'article 149.1.22 esmentat de la Constitució: es tracta de les STC 15/1998 i 110/1998, en què es van resoldre sengles recursos contra les lleis 1/1992, de pesca fluvial de Castella-la Manxa, i 6/1992, de protecció d'ecosistemes aquàtics i de regulació de la pesca fluvial de Castella i Lleó, respectivament. Del que ja exposaven aquestes sentències, el Tribunal recorda que la delimitació del títol competencial «pesca fluvial» no pot ignorar la connexió inescindible que existeix entre aquest recurs natural i el medi en què habita.

Per aquesta raó, si bé *«en esencia, el concepto pesca hace referencia a la actividad extractiva de recursos naturales en sí misma considerada, ésta comprende también, dado que es presupuesto inherente a esa actividad, el régimen de protección, conservación y mejora de los recursos pesqueros»* (STC 15/1998, FJ 4, i 110/1998, FJ 2).

Aquesta doctrina fonamentarà la decisió del Tribunal en el cas que ens ocupa, en concret, pel que fa als articles següents:

a) En relació amb l'article 40 de la Llei, el Tribunal estableix una decisió interpretativa. Aquest article obliga a la construcció d'escales o passos a preses i dics, a càrrec dels concessionaris; l'Administració foral controlaria el compliment d'aquesta obligació. D'acord amb la jurisprudència apuntada, *«no puede el legislador autonómico, unilateralmente y sin contemplar fórmula alguna de colaboración, imponer nuevas obligaciones vin-*

culadas directamente al título concesional, pero inexistentes al tiempo de otorgarse aquél, con perturbación del ejercicio de la competencia estatal sobre la materia». Per tant, el contingut d'aquest article es considera acceptable constitucionalment sempre que l'obligació es disposi amb caràcter previ a l'acte d'atorgament dels oportuns títols concessionals (FJ 4).

b) En relació amb l'article 46 de la Llei, no s'admet com a acceptable constitucionalment la decisió unilateral, per part de la Comunitat Autònoma, relativa a la fixació de cabals mínims i ecològics, atès que això portaria a desconèixer les competències atribuïdes a l'organisme de conca.

c) També es declara inconstitucional l'article 48 de la Llei, ja que prohibeix de manera taxativa i apriorística diverses activitats sobre el domini públic hidràulic, prohibicions que en cap cas no poden obviar el possible control i la supervisió de l'organisme de conca corresponent. Això no impedeix, aclareix el Tribunal, *«que la Comunidad Foral, en el ejercicio de sus competencias medioambientales, pueda establecer normas adicionales de protección de determinados espacios naturales [...]». Ahora bien, ello no significa que con apoyo en su competencia medioambiental pueda establecer una prohibición general de actividad sobre un espacio en el que se proyectan otros títulos competenciales concurrentes, como el que ostenta el Estado ex artículo 149.1.22 CE»* (FJ 11).

d) Finalment, es declara la inconstitucionalitat dels apartats 10 i 11 de l'article 112, com també de l'apartat 6 de l'article 113, *«en los que se sanciona la alteración de caudales sin tener en cuenta la posible autorización otorgada por el Organismo de cuenca, cuando la fijación del régimen de caudales es materia de su competencia»* (FJ 12).

Finalment, i pel que fa a la resta de les

normes impugnades,² el Tribunal Constitucional les considera ajustades a les exigències del repartiment competencial, ja que, si bé la Llei imposa noves obligacions als concessionaris, es pot considerar que aquestes no estan subjec-

2. Ens referim, en concret, als articles 41, 43, 44, 45, 47 i 120 de la Llei impugnada, en diversos dels seus apartats, com també als articles 112 i 113, als quals ja s'ha fet referència, perquè contenen previsions no ajustades a la Constitució.

tes a una autorització independent de l'Administració foral, sinó que es deriven de la competència autonòmica consistent a fixar normes addicionals de protecció del medi ambient. Per això, en aquests casos no s'estaria obviant ni excloent la capacitat de control de l'organisme de conca corresponent ni, per tant, desvirtuant les competències estatals en aquesta matèria.

Cristina Dietrich

Sentència 180/2000, de 29 de juny (BOE núm. 180, de 28 de juliol, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2299/1993, promogut per cinquanta-cinc senadors del Grup Parlamentari Popular contra l'art. 37 i la disposició addicional cinquena de la Llei de la Comunitat Autònoma de La Rioja 2/1993, de 13 d'abril, de pressupostos.

Ponent:

Tomás S. Vives Antón.

La matèria tractada en aquest pronunciament es relaciona directament amb el contingut que ha de tenir una llei de pressupostos. La Comunitat Autònoma de La Rioja estableix, en l'art. 37 esmentat, la regulació d'una sèrie de sancions de caràcter administratiu de manera que els recurrents entenen que s'excedeix el contingut propi d'una llei de pressupostos.

El Tribunal comença fixant com ha de ser aquest contingut sobre la base no sols del caràcter d'aquesta Llei, sinó dels límits que apareixen regulats en l'art. 21.1 de la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes. D'acord amb aquesta regulació, coincidint amb la que estableix l'art. 134 de la CE pel que fa als pressupostos estatals, el Tribunal entén que una llei de pressupostos es compon d'un nucli indisponible, essencial i mínim que abasta els ingres-

sos i les despeses d'un ens públic. Junta-ment amb aquest contingut es poden establir previsions que tinguin relació directa amb el nucli esmentat o amb els criteris de política econòmica de la qual aquell pressupost és l'instrument i que, a més, la inclusió d'aquestes previsions en la Llei estigui justificada ja que és un complement necessari amb vista a la seva major intel·ligència i millor execució.

Un cop fixada aquesta línia d'anàlisi, sotmet l'article 37 al test del contingut d'una llei de pressupostos determinant que no és part del nucli essencial, que no s'hi connecta directament i que tampoc no és un instrument de política econòmica, per la qual cosa ha de quedar fora d'una llei de pressupostos o, més concretament, ha de ser considerat inconstitucional. No passa el mateix amb la disposició addicional cinquena, que sí que té una vinculació directa amb els ingressos i les despeses de la Llei de pressupostos i, fins i tot, es considera un

complement necessari, ja que regula la declaració d'utilitat pública, a l'efecte expropiatori de béns i drets de particulars, dels projectes d'obres d'infraestructura que tenen un reflex directe en la Llei de pressupostos a través dels crèdits corresponents.

El tema tractat va més enllà de la matèria pressupostària ja que, a més, s'aprofundeix la matèria expropiatòria considerant que la disposició addicional cinquena està dins les competències de regulació de l'expropiació de la Comunitat Autònoma per tal com estableix els criteris d'utilitat pública sense que intervingui en l'institut de l'expropiació, que és de competència estatal.

L'estimació parcial que fa el Tribunal Constitucional en la decisió que declara nul l'art. 37 i constitucional la disposició addicional cinquena és discutida en vot

particular pel president Pedro Cruz Villalón, que entén que no s'ha adoptat la perspectiva d'anàlisi adequada. Aquesta no hauria de ser tant el contingut d'una llei de pressupostos, la jurisprudència de la qual no té un fonament normatiu inequívoc, sinó més aviat uns altres preceptes com ara els art. 9.3, 24, 25 i 149.1.18 de la CE. Manuel Jiménez de Parga y Cabrera i Rafael de Mendizábal Allende tampoc no es mostren conformes amb la decisió, ja que en el seu vot particular entenen que els senadors autonòmics tenen un tant de diferència respecte als altres senadors que els impedeix formar part del conjunt de legitimats per presentar un recurs d'inconstitucionalitat quan és contra les lleis de la comunitat a la qual representen.

José Antonio Fernández Amor

Sentència 190/2000, de 13 de juliol (BOE núm. 192, d'11 d'agost, suplement). Conflicte positiu de competència núm. 2830/1992, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'Ordre del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme de 16 de juliol de 1992, que regula el procediment per a la concessió d'ajudes previstes en el Pla de competitivitat de la indústria tèxtil i confecció per als anys 1992 a 1996, aprovat per la Comissió Delegada del Govern per a Assumptes Econòmics el 5 de març de 1992.

Ponent:

Guillermo Jiménez Sánchez.

El present conflicte positiu de competència, estimat parcialment pel Tribunal Constitucional, té per objecte l'Ordre del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme de 16 de juliol de 1992, que regula un sistema d'ajudes (subvencions) destinades a promoure la realització de diverses actuacions relatives a la indústria tèxtil i de confecció. Segons la representació de la Generalitat, aquesta Or-

dre (modificada parcialment per les ordres del mateix Ministeri de 10 de febrer de 1994 i de 22 de maig de 1997, però sense que aquestes modificacions afectin la supervivència de la controvèrsia competencial) assigna en els art. 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14 i 15 a òrgans estatals funcions de caràcter executiu que exhaureixen pràcticament la totalitat del procediment de tramitació, concessió i pagament de les subvencions en qüestió. Es va promoure conflicte positiu de competència estimant que els articles es-

mentats, juntament amb els annexos I, II, III i IV (que contenen models de sol·licitud, documentació que cal presentar, etc.) vulneraven les competències estatutàriament assumides per la Comunitat Autònoma de Catalunya en matèria de «planificació de l'activitat econòmica a Catalunya» i d'«indústria» (art. 12.1.1 i 2 EAC).

L'advocat de l'Estat, per la seva banda, defensa la incardinació de les subvencions previstes en l'Ordre en la matèria «reestructuració de sectors industrials» («bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica» —art. 149.1.13 CE—), restant per a la Generalitat competències de «desenvolupament i execució a Catalunya dels plans establerts per l'Estat» (art. 12.1.3 EAC) i, subsidiàriament, en els títols «comerç exterior» i «foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica» (art. 149.1.10 i 15 CE), així com en la doctrina constitucional que justifica, en supòsits excepcionals, que l'Estat es reservi la gestió de subvencions (STC 13/1992, FJ 8 d).

Abans de resoldre en quina matèria s'inscriuen les ajudes, és necessari determinar l'objecte de les subvencions i les activitats subvencionables. L'objecte (art. 3 de l'Ordre) són «[...] aquells projectes que contribueixen a l'adaptació del teixit econòmic de les zones subvencionades i a la racionalització de l'estructura industrial i comercial de les indústries del sector tèxtil i de la confecció». Les actuacions subvencionables són la creació d'agrupacions o associacions que tinguin per objecte integrar àrees de gestió empresarial, compartir xarxes comercials, fer estudis de prospecció de mercats, produir nous productes, etc. (art. 4.1); la investigació i el desenvolupament d'innovacions tècniques, millores de processos (art. 4.2); es-

tudis d'assessorament o diagnosi de l'empresa (art. 4.3); la millora de la capacitat de disseny, qualitat i normalització dels productes i de llur comercialització (art. 4.4) i la formació de personal en tècniques de producció, comerç exterior i formació gerencial (art. 4.5).

L'argumentació del Tribunal parteix de la doctrina constitucional establerta en matèria de subvencions en la STC 13/1992 (FJ 4), de 6 de febrer, segons la qual «la legitimitat constitucional del règim normatiu i de gestió de les subvencions fixat per l'Estat depèn de les competències que l'Estat tingui en la matèria de què es tracti». Analitzant els títols en joc en aquest litigi, dels dos invocats per la Generalitat de Catalunya, el més específic és el d'«indústria», ja que les ajudes tenen per principal finalitat la racionalització de l'estructura industrial i comercial de les empreses (especialment de les pimes) dels sectors tèxtil i de la confecció. Quant als títols invocats per l'Estat, el Tribunal Constitucional descarta el de «comerç exterior». Seguint el criteri establert en la STC 186/1999, «si les subvencions tendents a donar suport a les millores tècniques de les empreses haguessin d'emmarcar-se en la matèria comerç exterior pel fet que tals millores les haguessin de situar en millor posició per competir en els mercats internacionals, aquesta matèria acabaria per desplaçar les competències sectorials específiques».

Deixant de banda la possible incidència de la matèria «foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica» en relació amb les línies subvencionables establertes en els apartats 2 i 3 de l'art. 4 de l'Ordre de 16 de juliol de 1992 (que seran tractats posteriorment), el Tribunal entra en el problema principal de la qüestió, que consisteix a determinar si les ajudes s'inscriuen en la matèria «indústria», tal com defensa la

representació de la Generalitat, o en la de «reestructuració de sectors industrials», incardinació principal defensada per l'Estat.

El principal argument de l'advocat de l'Estat és que les subvencions regulades en l'Ordre del 16 de juliol són mesures dirigides a la promoció de la innovació tecnològica incloses en l'objecte i la finalitat de l'article 38 de la Llei 27/1984, de 26 de juliol, de reconversió i de reindustrialització (LRR), d'acord amb la competència estatal de l'art. 149.1.13 CE, que «dóna acollida també [...] a previsions d'accions o mesures singulars que siguin necessàries per assolir els fins proposats dins de l'ordenació de cada sector» (STC 96/1986, FJ 4). D'acord amb el Reial decret 877/1985, de 25 de maig, que desplegava l'art. 38 de la LRR, s'aprovà el Pla de competitivitat de la indústria tèxtil i de la confecció per al període 1992-1996, que preveia la concessió de les ajudes objecte del litigi.

El Tribunal recorda, però, que en la LRR es distingeixen tres blocs de mesures: la declaració de sectors en reconversió (art. 1), la declaració de zones de reindustrialització urgent (art. 24) i la promoció de la innovació tecnològica (art. 38), dintre de la qual s'inclourien les subvencions en qüestió. Segons el Tribunal (FJ 6), «del fet que les actuacions subvencionables litigioses puguin ser considerades com a mesures dirigides a la promoció de la innovació tecnològica i les mesures d'aquesta naturalesa s'inclouguin en la LRR, no pot deduir-se que aquelles s'hagin d'emmarcar, necessàriament, en la matèria reestructuració de sectors industrials». Aquest raonament és deutor de la doctrina establerta en la STC 186/1999 (FJ 7), on es deia que les mesures de «reconversió industrial» de la LRR són emmarcables en el títol «reestructuració de sectors industrials», però

no, de forma mecànica, les de promoció de la innovació tecnològica. Aquesta tesi se sustenta també en la disposició final segona de la LRR, que distingeix en les mesures previstes per la LRR dos aspectes separables: la reconversió (sotmesa a caducitat) i la innovació (amb vigència indefinida).

Tenint en compte aquests criteris de delimitació entre les matèries «reestructuració de sectors industrials» (que fa referència a situacions excepcionals relatives a processos d'obsolescència de sectors industrials, FJ 6) i «indústria», el Tribunal Constitucional passa a incardinar les diferents subvencions que recull l'article 4 de l'Ordre impugnada.

Segons aquest Tribunal, les subvencions previstes en l'art. 4.1, 4 i 5 s'inscriuen en l'àmbit de l'art. 38 LRR, relatiu a la innovació tecnològica, «en el que hem denominat ordenació de sectors industrials, és a dir, en la matèria indústria» (FJ 7), i no es corresponen a situacions excepcionals (per altra banda, el sector tèxtil ha estat objecte de mesures específiques de reconversió industrial —reials decrets 2010/1981 i 2640/1985—). Així mateix, també s'hi inscriuen les actuacions previstes en l'art. 4.3, després que el Tribunal l'exclouï de l'emmarcament subsidiari en la matèria «foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica» (art. 149.1.15 CE).

Un cop emmarcades les actuacions previstes en els articles 4.1, 3, 4 i 5 de l'Ordre en la matèria «indústria», el Tribunal Constitucional passa a analitzar la incidència de la competència atribuïda a l'Estat («bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica», art. 149.1.13 CE) sobre la competència exclusiva de la Generalitat en aquesta matèria (12.1.2 EAC). Segons l'advocat de l'Estat, la competència de l'art. 149.1.13 CE permet la centralitza-

ció de la tramitació i gestió de les subvencions si és imprescindible per assegurar la plena efectivitat de les mesures de foment i per garantir l'obtenció per part dels destinataris potencials en tot el territori nacional (STC 95/1986, FJ 1, i 201/1988, FJ 4). La centralització es justifica perquè es tracta d'un Pla nacional per fomentar la competitivitat d'un sector necessitat de relançament, important dins del conjunt de l'economia nacional (7 per 100 del PIB i 10,4 per 100 de l'ocupació industrial), l'eficàcia de les mesures i especialment perquè l'art. 9 de l'Ordre conté criteris que han de ser tinguts en compte unitàriament per a l'avaluació de les subvencions.

Segons el Tribunal Constitucional (FJ 10), la perspectiva territorial general de l'art. 149.1.13 CE no pot comportar la centralització de tota la normativa ni de les mesures d'execució, ja que això suposaria el desapoderament de les competències autonòmiques amb les quals corre; la centralització de funcions de normalització i d'execució només pot tenir lloc en supòsits excepcionals, essent la regla que les comunitats autònomes competents desenvolupin normativament els plans i els apliquin, fins i tot quan la seva execució tingui un abast supraterritorial no susceptible de fraccionament (STC 243/1994, FJ 6, i 242/1999, FJ 18).

Així, quant a les subvencions per a la formació d'agrupacions o associacions d'empreses (art. 9), no són criteris vàlids per a la centralització de la gestió ni la dimensió —supraterritorialitat—, viabilitat i interès del projecte (apartat *a*), ni l'excel·lència dels projectes (apartats *a*, *c* i *e*), ni el d'obtenció d'índexs de tecnificació considerats competitiu (apartat *d*) (l'apartat *b* correspon a una línia subvencional incardinable en l'art. 149.1.15 CE) (FJ 10). En definitiva, cap dels cri-

teris de l'art. 9 justifica la gestió centralitzada de les subvencions, fins i tot «l'existència de criteris, en reduir la discrecionalitat i intensificar la connexió amb l'objecte perseguit, fa més inexcusable la gestió autonòmica de les subvencions» (STC 242/1999, FJ 2).

Un cop establerta la incidència del títol competencial de l'art. 149.1.13 CE en la matèria indústria, el Tribunal Constitucional entra a examinar si els preceptes i annexos impugnats vulnereu les competències autonòmiques. Segons el Tribunal, contenen normes ordinàries de tramitació (inclosa la potestat de dictar normes processals), que no poden ser considerades normativa bàsica en matèria d'indústria i, per tant, vulnereu les competències normatives autonòmiques els art. 6 (que regula la presentació de les sol·licituds de subvenció), 8 (que estableix un comitè per a l'estudi de les sol·licituds), 10 (que regula la formulació de la proposta de resolució), art. 11.2, 3 i 4 (que determina que el secretari d'Estat d'Indústria o la persona delegada resoldrà les subvencions i prescriu algunes formalitats que han de contenir-se en la resolució administrativa), 12 (que estableix la documentació necessària per al pagament de la subvenció, els controls i les inspeccions), 13 (que preveu avançaments de la subvenció) i 15 (que preveu principis per casos d'incompliment de les condicions exigides per a la concessió), així com la previsió de convenis entre l'Estat i les comunitats autònomes per a la presentació de les sol·licituds (art. 6) i per a la remissió d'estudis al Comitè (art. 8) i els annexos I, II, III i IV, que contenen models de sol·licitud, documentació que cal presentar, etc. No vulnera el repartiment competencial, en canvi, l'establiment d'un termini de presentació de les sol·licituds (art. 7), «perquè pot resultar adequat, en ocasions, que l'Estat estableixi condicions que ga-

ranteixin l'homogeneïtat de la gestió» (STC 104/1988, FJ 8), ni l'art. 11.1, que condiona la subvenció a l'acompliment de les obligacions fiscals i amb la Seguretat Social.

Mereix un comentari més pausat l'art. 14, que estableix la documentació que ha d'aportar el beneficiari sobre l'aplicació correcta de la subvenció, que se sotmet al control de la Intervenció General de l'Estat i al previst en la legislació del Tribunal de Comptes. Aquí, el que vulnera les competències autonòmiques és la fiscalització de la Intervenció General de l'Estat, la jurisdicció de la qual finalitza en el moment en què els crèdits pressupostaris de les subvencions són lliurats a les comunitats autònomes. El control del Tribunal de Comptes no contradiu la distribució competencial, ja que aquest òrgan «manté una relació de supremacia enfront d'altres òrgans fiscalitzadors», d'acord amb l'art. 29 de la Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes, que determina que «els òrgans de control extern de les comunitats autònomes coordinaran la seva activitat amb la del Tribunal de Comptes mitjançant l'establiment de criteris i tècniques comunes de fiscalització que garanteixin la major eficàcia [...]» (apartat 1), i estan obligats aquests òrgans a remetre al Tribunal de Comptes «els resultats individualitzats de l'examen, comprovació i censura dels comptes de totes les entitats del sector públic autòmic» (apartat 2) (FJ 11).

Respecte de les actuacions previstes en l'art. 4.2 i 3, l'advocat de l'Estat defensa el seu emmarcament subsidiari en la matèria «foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica» (art. 149.1.15 CE). El Tribunal Constitucional recorda (FJ 8) que aquesta matèria engloba totes aquelles mesures encaminades a la promoció i l'avenç de la inves-

tigació, entre les quals s'inclouen les de caràcter organitzatiu i servicial (STC 90/1992, FJ 2, i STC 186/1999, FJ 8); potestats tant d'ordre normatiu com executiu, si bé ha de contrastar-se l'efectiva presència d'aquest tipus competencial mitjançant l'examen de les subvencions. El Tribunal, d'acord amb aquests criteris, constata que les subvencions que tinguin per objecte la investigació i el desenvolupament d'innovacions tècniques, millores de processos, etc. (art. 4.2) encaixen en l'art. 149.1.15 CE i no vulneren, per tant, competències autonòmiques. Sí que les vulneren, en canvi, les actuacions previstes en l'art. 4.3 (estudis d'assessorament o diagnòstic de l'empresa).

El vot particular de Rafael de Mendizábal Allende, que comparteix la resposta i la *ratio decidendi* del Tribunal Constitucional, desenvolupa i precisa la intervenció del Tribunal de Comptes en la fiscalització de la despesa pública, plantejada esquemàticament en el FJ 11 *b*, en relació amb l'art. 14.1 de l'Ordre. Segons Mendizábal, l'estructura descentralitzada de l'Estat exigeix mecanismes que garanteixin el principi d'unitat, entre els quals es troben els de fiscalització o control, i concretament, el Tribunal de Comptes com a institució única i suprema en el camp de la fiscalització externa de l'activitat econòmica de l'Estat i del sector públic (art. 136.1 CE). L'actuació del Tribunal de Comptes s'estén, a partir de la fórmula «Estat + sector públic», tant a les administracions públiques centrals, autonòmiques i locals, els organismes autònoms, la Seguretat Social, les empreses públiques i les institucions financeres públiques, com als particulars que perceben subvencions o gestionin fons públics.

Sobre la coexistència del Tribunal de Comptes amb els controls externs d'altres institucions autonòmiques, Mendizábal parteix de la supremacia del Tribu-

nal de Comptes (STC 18/1991, FJ 2). Des d'aquest punt de vista, el control del Tribunal de Comptes sobre l'activitat de les comunitats autònomes, previst en l'art. 153 *d* CE, era desenvolupat de forma «ambigua i claudicant» en l'art. 22 de la Llei orgànica 8/1980, de finançament de les comunitats autònomes, «que oblidava, entre d'altres coses, que [...] el control específic respecte de la gestió econòmica correspon indeclinablement al Tribunal de Comptes, sense cap limitació ni condicionament». La Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes, en els dos apartats de l'art. 29 (transcrits més amunt) delimitava amb major rigor les relacions mútues amb els òrgans de control extern de les comunitats autònomes, i reconduïa la legislació a la clàusula general de

supremacia del Tribunal de Comptes de l'art. 136.1 CE.

Segons Mendizábal, el Tribunal de Comptes ha de «censurar» els comptes de totes les administracions públiques, incloses les autonòmiques, i ho ha de fer mitjançant les funcions fiscalitzadora i jurisdiccional, que resten intangibles respecte de les funcions de control assumides per les comunitats autònomes. En definitiva, l'art. 14 de l'Ordre no vulnera competències autonòmiques, car «la coexistència de funcions netament i merament fiscalitzadores en mans de la Sindicatura de Greuges i del Tribunal de Comptes és, en llenguatge aritmètic, una suma i no una resta. Hi veuen més quatre ulls que dos [...]».

Josep Pagès

Sentència 192/2000, de 13 de juliol (BOE núm. 192, d'11 d'agost, suplement). Conflicte positiu de competència núm. 5447/1998, plantejat pel Govern de la Nació contra la Comunicació de 2 de novembre de 1998 del director general d'Ingressos de la Conselleria d'Economia, Indústria i Hisenda de la Junta d'Extremadura.

Ponent:

María Emilia Casas Baamonde.

De manera prèvia a qualsevol comentari s'ha d'aclarir en aquest pronunciament quin és el motiu d'impugnació. Com s'ha posat de manifest, el conflicte de competències es forma a partir d'una comunicació del director general d'Ingressos de la Comunitat Autònoma d'Extremadura al president del Tribunal Económico-administratiu regional en què, succintament, se li informa que se sotrauen de la competència revisora del seu Tribunal els expedients relatius a tributs cedits en virtut de la disposició addicional cinquena de la Llei de l'Assemblea d'Ex-

tremadura 7/1998, de 18 de juny, de taxes i preus públics. En conseqüència, serà la Junta Económico-administrativa de la Comunitat Autònoma la que exercirà les competències de revisió dels actes administratius de gestió dels tributs cedits.

La decisió del Tribunal declara inconstitucional aquesta previsió sobre la base de l'argumentació següent. El disseny del sistema de finançament autonòmic és una opció que la Constitució concedeix a l'Estat, el qual pot regular-lo (art. 149.1.14 CE), a més del seu propi sistema de finançament, amb els límits o condicionants que pot comportar l'autonomia financera i política que reconeix l'art. 156 de la CE. Dins aquesta opció

s'emmarca la regulació efectuada a través de la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (en endavant LOFCA) dels tributs cedits a les comunitats autònomes previstos inicialment en l'art. 157.1.a de la CE; és un aspecte d'aquesta ordenació la disposició que conté l'art. 20.1.b de la LOFCA, la qual fa residir en els tribunals econòmicoadministratius estatals la revisió dels actes administratius producte de la gestió delegada que en fan les comunitats autònomes. Aquest aspecte de la regulació que l'Estat realitza dels tributs cedits està motivada, d'una banda, pel caràcter revocable dels tributs cedits la titularitat última dels quals és de l'Estat i, d'una altra, per la circumstància que, a instància dels ciutadans, es controla l'aplicació de la normativa estatal que regula aquests tributs. Tot això és diferent d'atribuir a la regulació un caràcter fiscalitzador o controlador de l'Administració estatal sobre l'Administració tributària autònoma que pugui hipotecar l'autonomia política i financera reconeguda constitucionalment.

De la Sentència no sols és destacable

el pronunciament exprés sobre la constitucionalitat de la previsió que siguin els tribunals econòmicoadministratius estatals els qui revisin les actuacions de gestió dels tributs cedits i el caràcter nul d'una disposició autònoma contrària, sinó també el fet de no estendre'n l'examen a la previsió que en termes semblants fa l'art. 20.1.c de la LOFCA amb referència als recàrrecs. La disposició addicional cinquena de la Llei extremeña 7/1998 també traspasa a la Junta Econòmicoadministrativa la competència dels tribunals econòmicoadministratius estatals sobre la revisió de la gestió de recàrrecs autònoms, cosa que contraduï el precepte de la LOFCA esmentat. En opinió de qui escriu, malgrat que el conflicte es basa en la Comunicació del Govern extremeño on només es fa esment dels tributs cedits, l'objecte d'estudi es podria haver estès a allò relatiu als recàrrecs, sobretot quan es planteja un conflicte semblant al resolt en relació amb els tributs cedits.

José Antonio Fernández Amor

Sentència 223/2000, de 21 de setembre (BOE núm. 251, de 19 d'octubre, suplement). Conflicte positiu de competència núm. 281/1993, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb el Reial decret 1085/1992, d'11 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'activitat de distribució de gasos líquats del petroli.

Ponent:

Vicente Conde Martín de Hijas.

El present conflicte positiu de competència, estimat parcialment pel Tribunal Constitucional, té per objecte el Reial decret 1085/1992, pel qual s'aprova el Reglament de l'activitat de distribució de gasos líquats del petroli, butà i propà (RGLP). Aquesta normativa regula el procés de desmonopolització de les es-

tructures comercials de CAMPSA pel que fa als gasos líquats, i desplega l'art. 6 de la Llei 15/1992, de 5 de juny, de mesures urgents per a la progressiva adaptació del sector petroler al marc comunitari. En el preàmbul del Reial decret es fixa la necessitat d'establir «un Reglament únic de caràcter bàsic per a tots els operadors i les empreses subministradores» i garantir a la vegada «el règim d'aprovisionament energètic», que també qualifica de bàsic.

El Reial decret 1085/1992 organitza el subministrament o la distribució dels gasos liquats sobre un doble eix. Per un costat, el subministrament a l'engròs —que no arriba als consumidors finals—, encomanat als operadors de gasos liquats, d'àmbit d'activitat estatal (art. 9). Els operadors han de disposar d'unes instal·lacions de recepció, emmagatzematge i transport (regulades en l'art. 8) i d'unes existències mínimes de seguretat suficients perquè no quedi desproveït el mercat estatal (art. 10). Per un altre costat, hi ha el subministrament al detall, que correspon a les empreses subministradores, encarregades de la distribució al consumidor final. Les empreses només estan autoritzades a realitzar el subministrament en un territori determinat (art. 11 i 25) i han de tenir unes «existències mínimes de seguretat» (art. 10) que garanteixin el subministrament a l'àmbit territorial que els pertorqui. La condició d'operadors i d'empreses de subministrament s'obté mitjançant l'autorització administrativa i la inscripció en el Registre administratiu (art. 2 i 4) de la Direcció General d'Energia del Ministeri d'Indústria i Comerç (avui, Ministeri d'Economia). El Reial decret preveu la intervenció de les comunitats autònomes només en la fase procedimental prèvia al registre respecte de les empreses subministradores (art. 11.5 i 7) i en el control de les empreses (art. 25.1). Així mateix, es regulen extensament en aquest Reial decret les condicions de les instal·lacions d'emmagatzematge, distribució i envasament dels gasos i de la contractació del subministrament, aspectes determinants per garantir el subministrament energètic en el territori estatal.

Cal dir que el règim jurídic dels gasos liquats ha estat substancialment modificat per la Llei 34/1998, del sector d'hidrocarburs, que introdueix un seguit de

reformes liberalitzadores tendents a limitar la intervenció dels poders públics, i concretament, respecte dels gasos liquats, suprimeix l'obligatorietat del subministrament a domicili. Segons el Tribunal Constitucional, no modifica substancialment, però, l'activitat dels operadors i de les empreses, i no queda afectada la pervivència de la controvèrsia competencial (FJ 3).

La representació de la Generalitat denuncia que la disposició final segona del Reial decret, que atribueix caràcter bàsic als art. 2, 3, 4, 6.1, 9, 10, 11, 13, 15, 38, 42.1 i a la disposició transitòria segona, vulnera la distribució competencial. Segons la Generalitat, el concepte de bases comprèn essencialment potestats normatives, i resta l'atribució de rang bàsic a funcions executives per a supòsits veritablement excepcionals. Els títols que al·lega la Generalitat per defensar la seva titularitat sobre l'execució de la distribució de gasos són els de l'art. 9.1.16 EAC, que li atribueix la competència exclusiva en matèria d'«instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia quan aquest transport no surti del seu territori i el seu aprofitament no afecti una altra província o comunitat autònoma»; l'art. 10.1.5 EAC, que li atribueix competència en el desplegament legislatiu i l'execució en matèria de «règim energètic» «en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi»; i l'art. 12.1.2 EAC, que li confereix competència exclusiva en matèria d'«indústria» i «comerç interior», d'acord amb les bases i l'ordenació econòmica general.

D'altra banda, l'advocat de l'Estat al·lega els títols de l'art. 149.1.25 CE, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per a l'establiment de la normativa bàsica en matèria de «règim energètic».

tic», i de l'art. 149.1.13 CE, que li atribueix la competència exclusiva sobre les bases i la coordinació de la planificació econòmica general, que, projectada sobre sectors econòmics concrets, permet l'adopció de mesures singulars de caràcter executiu.

Segons el Tribunal, el principal problema no és emmarcar els títols en una o altra matèria, sinó determinar si són qualificables, en qualitat d'actes d'execució, com a «bases». Els títols argüits per la Generalitat «instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia» (9.1.16 EAC) i «règim energètic» (art. 10.1.5 EAC) admeten d'entrada la convergència amb el títol estatal de bases de règim energètic (149.1.25 CE), així com els títols «indústria» i «comerç interior» (art. 12.1.2 i 5 EAC), que també operen d'acord amb les «bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica general» (art. 149.1.13 CE) (FJ 4).

Quant als àmbits materials afectats, el Tribunal refusa, no obstant això, l'emmarcament dels preceptes en les matèries «indústria» i «instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia», ja que els preceptes qüestionats per la Generalitat tenen a veure amb l'activitat de distribució dels gasos des de la perspectiva de la garantia dels consumidors, no amb les instal·lacions. Les matèries que hi són més específicament connectades són, per tant, les de «règim energètic» i «comerç interior», depenent en cada cas de quina és la matèria més directament implicada (FJ 5).

El Tribunal passa a examinar si els preceptes qüestionats poden reconduir-se a normativa bàsica en l'FJ 6. Abans, però, estableix uns sèrie de premisses. Recorda, en primer lloc, la doctrina sobre l'abast dels títols de l'Estat, establerta en la STC 197/1996. Allí es refusava que «en un

sector tan important per al desenvolupament de l'activitat econòmica general com el del petroli [...] les competències específiques, per exemple en matèria energètica, hagin de prevaler necessàriament i en tot cas sobre les relatives a la planificació econòmica». Les competències afectades «han d'exercir-se conjuntament i harmònicament, cadascuna dins del seu àmbit material d'actuació respectiu, que s'haurà de delimitar en cada cas», i no es poden considerar com «equivalents o intercanviables el títol genèric, relatiu a la planificació econòmica, i l'específic, referent a l'ordenació d'un sector» (FJ 4).

En segon lloc, recorda la doctrina segons la qual la noció de bases presenta un doble vessant: material (*bases* serien el comú denominador normatiu necessari per assegurar la unitat fonamental prevista per les normes del bloc de la constitucionalitat, dirigit a assegurar els interessos generals i dotat d'estabilitat, STC 48/1988 i 1/1982); i formal (segons el qual, per reduir la incertesa jurídica, l'instrument per establir les bases és la llei, i pot haver-hi, no obstant això, excepcions si les bases es contenen en normes amb rang de reial decret i se n'explicita el caràcter bàsic —aspectes observats en el Reial decret en qüestió—, quan per la naturalesa de la matèria resultin un complement necessari per garantir la finalitat de la competència estatal sobre les bases, STC 48/1988) (FJ 6 a 9).

A partir d'aquestes premisses, el Tribunal passa a examinar el caràcter bàsic dels diferents preceptes impugnats, deixant la solució de la disposició final (que els atribuïa caràcter bàsic) pendent de la dels preceptes en concret. El bloc format pels art. 2, 4, 6.1, 10, 11, que fan referència a l'autorització i la inscripció registral dels operadors i les empreses, conté, segons el

Tribunal, elements essencials del sistema de distribució dels gasos líquats, emmarcables en la matèria «comerç interior». Les exigències formals que justifiquen que excepcionalment no s'estableixi el caràcter bàsic d'aquests preceptes en una llei s'acompleixen: es regula en una norma amb rang de reial decret, s'explicita el caràcter bàsic dels preceptes, hi ha una explícita habilitació legal (disposició transitòria segona de la Llei 15/1992) i l'ús del Reglament es justifica pel caràcter tècnic de la matèria en qüestió.

Des de la perspectiva material, el Tribunal entén que la centralització de l'autorització i la inscripció, referida als operadors, no vulnera les competències de la Generalitat. D'un costat, l'àmbit d'actuació dels operadors és tot el territori nacional; i de l'altre, la centralització és indispensable per preservar l'acompliment de la normativa bàsica del sistema de distribució de gasos, d'acord amb els art. 5, 8 i 9, que estableixen una sèrie de requisits per autoritzar i inscriure els operadors (possessió de mitjans per a l'emmagatzematge —instal·lacions de recepció, emmagatzematge i transport adequats— i d'existències mínimes de seguretat —localitzades segons criteris d'uniformitat geogràfica que garanteixin el subministrament en tot el territori nacional—). Segons el Tribunal, per evitar el fraccionament de les autoritzacions i de les funcions executives que la complementen, ha de ser l'Estat el que les concedeixi, i per tant els art. 2 i 4, quan es refereixen als operadors, no vulneren les competències de la Generalitat en matèria de «comerç interior».

L'autorització i la inscripció de les empreses no són, en canvi, actuacions imprescindibles per garantir la distribució dels gasos líquats (objectiu de la normativa bàsica). La Generalitat és l'Administració competent per atorgar l'autoritza-

ció i inscriure l'empresa (FJ 12), i els art. 2 i 4.2 en vulneren, per tant, les competències, ja que regulen l'autorització i la inscripció registral de les empreses subministradores, així com l'art. 10 (que condiona l'activitat de les empreses a la inscripció registral) i l'art. 11 (que permet a les comunitats autònomes realitzar una inscripció provisional de les empreses). Els mateixos arguments aplica el Tribunal als art. 15 (que regula la cancel·lació de la inscripció de les empreses quan incorrin en incompliment greu de les seves obligacions) i 42.1 (que estableix la cancel·lació o la revocació de les autoritzacions i les inscripcions d'empreses o operadors com a conseqüència de la imposició de sancions), que vulneren competències autonòmiques pel que fa a les empreses.

El segon bloc d'articles regulen aspectes de les existències mínimes de seguretat: l'art. 9 per als operadors i el 13 per als consumidors finals i les empreses. El Tribunal entén que aquests preceptes no estableixen un instrument de comercialització, sinó un sistema de garantia del seu aprovisionament, i s'emmarquen, per tant, en la matèria «règim energètic», en la qual són rellevants els art. 149.1.25 CE (bases de l'ordenació del sector energètic) i 149.1.13 CE (ordenació general de l'economia). L'art. 9, conté, en aquest sentit, funcions executives de caràcter bàsic en referir-se als operadors, i no conculca per tant les competències autonòmiques. Per contra, les existències de les empreses i consumidors finals regulades en l'art. 13 no garanteixen l'aprovisionament de cap mercat (que seria ja matèria bàsica) i vulnera, per tant, les competències autonòmiques (FJ 16 i 17).

Segons el Tribunal (FJ 18), la Generalitat impugna els art. 3 i 38 (emmarcables també en la matèria «règim energètic») perquè estableixen un règim de comuni-

cació directa entre l'Administració estatal i les empreses. Quant a l'art. 3, que obliga els operadors i les empreses a acomplir les directrius del Ministeri relatives a seguretat, defensa o garantia del subministrament, d'instal·lacions i manteniment, de qualitat dels productes i de facilitació d'informació, el Tribunal afirma que, en tot cas, la vulneració es contindria en les directrius que dictés el Ministeri, i que en no ser possibles reivindicacions competencials preventives, no hi ha cap vulneració de competències. Quant a l'art. 38, que obliga les empreses a remetre anualment al Ministeri informació relativa als subministraments dels gasos i als consumidors i facturacions, el seu contingut és de caràcter bàsic, atès l'interès de l'Estat per disposar de la informació sobre aquest tema, sense descartar, però, la possibilitat de mecanismes de coordinació amb les comunitats autònomes. En el seu vot particular, el magistrat Carles Viver Pi-Sunyer discrepa, precisament, del reconeixement de caràcter bàsic de les activitats executives contingudes en l'art. 38. Segons Pi-Sunyer, la Sentència obvia que, juntament amb l'obligació de remetre l'informe anual, hi ha l'obligació, establerta en l'art. 38, de dues activitats complementàries («efectuar les compro-

vacions que estimi oportunes» i «requerir la documentació i informació necessària»), a les quals també s'estén la impugnació de la Generalitat. Es tracta de funcions executives perfectament realitzables per la comunitat autònoma que no justifiquen, segons Pi-Sunyer, l'excepcional qualificació de «bàsiques». A més, les activitats de comprovació i requeriment d'informació la Generalitat ja les duu a terme en l'autorització i inscripció de les empreses.

Finalment, la disposició transitòria segona determina que les empreses distribuïdores d'envasos populars, els titulars d'estacions de servei i les empreses de distribució de gasos per canalització hauran de presentar al Ministeri informació sobre autorització d'instal·lacions, règim d'aprovisionament i d'altres qüestions i, segons el Tribunal, són activitats de naturalesa executiva incardinables en la matèria «comerç interior» que no tenen caràcter bàsic. La resposta a la impugnació de la disposició final segona, que declara el caràcter bàsic del Reglament pel que fa a la distribució dels gasos, es troba, segons el Tribunal, en els raonaments realitzats per a cadascun dels preceptes en concret.

Josep Pagès

Sentència 235/2000, de 5 d'octubre (BOE núm. 267, de 7 de novembre, suplement). Recursos d'inconstitucionalitat acumulats plantejats per més de cinquanta diputats del Congrés, respecte a diversos paràgrafs de l'article 99 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases del règim local, en la redacció donada per les lleis 31/1991 i 10/1993. Concurs de mèrits i lliure designació de funcionaris de l'Administració local. Vot particular.

Ponent:

Guillermo Jiménez Sánchez.

Els dos recursos d'inconstitucionalitat acumulats tenen per objecte, respectiva-

ment, els paràgrafs primer, vuitè i novè de l'art. 99.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en la versió introduïda per la disposició addicional vuitena, paràgraf 1, de la

Llei 31/1991, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1992; i el paràgraf primer del núm. 1 i del núm. 2, en els quatre paràgrafs, de l'art. 99 de la Llei 7/1985 esmentada, segons la redacció donada per l'art. 2 de la Llei 10/1993, de 21 d'abril, de modificació del règim de llocs de treball reservats a funcionaris amb habilitació de caràcter nacional. Es discuteix la constitucionalitat de les disposicions legals que regulen la manera de proveir els llocs de treball d'aquests funcionaris, com també la idoneïtat de la Llei de pressupostos per servir de via normativa d'aquesta regulació.

En el cas objecte de la controvèrsia, el Tribunal Constitucional considera que la manca d'aplicació efectiva i de desplegament reglamentari de la disposició addicional vuitena de la Llei 31/1991, derogada per la disposició derogatòria única de la Llei 10/1993, implica que la derogació de la norma qüestionada «*comporta la desaparició sobrevenida del objeto del recurso de inconstitucionalidad núm. 830/1992*» (FJ 2). En conseqüència, el recurs d'inconstitucionalitat s'haurà de cenyir al que plantejava el Recurs núm. 2351/1993, en què es discuteix la redacció que va donar a l'art. 99 de la Llei 7/1985 l'art. 2 de la Llei 10/1993. En aquest punt, el Tribunal recorda que el núm. 1. de l'art. 99 esmentat va ser modificat al seu torn per l'art. 1 del Reial decret legislatiu 2/1994, de 25 de juny, el qual no va ser impugnat davant l'alt Tribunal. En paraules del Tribunal: «*La modificación introducida en el texto de la norma impugnada en este recurso de inconstitucionalidad se refiere, por tanto, al valor relativo en la puntuación total de los méritos generales y de los méritos relacionados con el conocimiento de la organización y de la normativa autonómica [...]. Dado que estos aspectos no fueron cuestionados en su originaria configuración y, como se ha*

dicho, tampoco lo han sido en la nueva, sino que la impugnación se centra [...] en el 25 por 100 de valoración de méritos que puede establecer la correspondiente corporación local, es claro que no ha desaparecido el objeto de la impugnación» (FJ 3).

El recurs d'inconstitucionalitat combat el sistema de provisió de llocs de treball a les administracions locals a funcionaris amb habilitació de caràcter nacional d'acord amb el que preveu l'art. 99.1 (primer paràgraf) i 2 (en la totalitat) de la Llei 7/1985, en la redacció donada per la Llei 10/1993. Pel que fa al sistema de concurs es denuncia la conculcació de la reserva de llei que preveu l'art. 103.3 CE, del qual considera que no es pot derivar que el 25 per 100 dels mèrits específics es puguin atribuir a la corporació local corresponent. Es tractaria d'una habilitació en blanc als ens locals que vulneraria l'art. 103.3 CE esmentat. Hi hauria la possibilitat, si es donés com a vàlida la regulació impugnada, que la valoració dels mèrits específics respongués al perfil d'un candidat determinat, cosa que portaria, segons els recurrents, a un ús desviat i arbitrari del sistema del concurs com a mitjà de provisió de places. Alhora, els recurrents consideren que s'ha vulnerat la reserva de llei, ja que no s'han previst amb més concreció les maneres d'acreditar els mèrits específics i a causa de l'absència de qualsevol referència a la composició dels tribunals o les comissions de selecció.

El Tribunal Constitucional afirma que la reserva de llei en l'àmbit de la funció pública presenta uns trets peculiars i recorda el que exposava en la STC 99/1987, d'11 de juny, que resol la impugnació contra la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública. És per això que, d'acord amb els articles 103.3 i 149.1.18 CE, l'Estatut de la funció pública ha de ser l'expressió d'una legislació en què es doni

una determinació material suficient dels àmbits que inclou i que descarti qualsevol apoderament de la potestat reglamentària que substitueixi la Llei. Però si es respecten aquests límits res no impedeix la remissió legal al Reglament (d'acord amb el que ja establia la STC 57/1982), tal com passa en el tema que ens ocupa amb el Reial decret 364/1995, de 10 de març, en què es permet que els mèrits per valorar tinguin connexió amb les singularitats de cada corporació local. D'aquesta manera, als concursos hi ha una primera fase de selecció nacional i una segona de provisió a cada corporació local. Aquest plantejament és considerat pel Tribunal plenament ajustat a l'autonomia local, ja que l'opció del legislador «*aporta una pauta (la necesaria adecuación a las características del puesto) que enmarca el lícito ejercicio de su potestad de autoordenación por las entidades locales, conjugando, de este modo, las exigencias de la reserva de ley con el ámbito de la autonomía local*» (FJ 5).

El Tribunal Constitucional fa seus els arguments que addueix l'advocat de l'Estat, en contra dels recurrents, i també afirma que la pretensió d'inconstitucionalitat per un possible ús il·legal o arbitrari mai no ha de ser un motiu d'una declaració de nul·litat, ja que es pressuposa el funcionament correcte dels poders públics. Finalment, el Tribunal considera que els altres punts pels quals es plantejava el recurs, com ara els mitjans d'acreditació dels mèrits o la composició dels tribunals, són qüestions que normalment es remeten a la normativa reglamentària, tal com posa de manifest la regulació dels articles 15, 16, 19 i 20 del Reial decret 731/1993. D'aquesta manera, el Tribunal rebutja les pretensions dels recurrents en tot allò referent a la possible inconstitucionalitat de l'art. 99.1 LBRL i sosté, al contrari, la correcció constitucional de la regulació del concurs que s'hi estableix.

Pel que fa al sistema de lliure designació que fixa l'art. 99. 2 LBRL, els recurrents entenen que vulnera els principis constitucionals d'organització i funcionament de les administracions públiques, desvirtua l'essència del concurs, provoca un tractament no comú als administrats, vulnera la Carta europea de l'autonomia local i, a més, és discriminatòria envers els funcionaris amb habilitació de caràcter nacional, sense que es compleixin necessàriament els principis de mèrit i capacitat, entre moltes altres qüestions que s'hi al·leguen. Per al Tribunal, cal dilucidar si només el sistema de concurs entre funcionaris amb habilitació de caràcter nacional garanteix l'objectivitat, la imparcialitat i la independència necessàries, com també el dret d'accés a les funcions públiques, d'acord amb els principis d'igualtat, mèrit i capacitat. En sostroure d'aquest règim els càrrecs directius o de responsabilitat especial de determinades corporacions locals, previstos expressament en la legislació de règim local, caldrà analitzar si això provoca cap vici d'inconstitucionalitat. El Tribunal afirma, en el FJ 8, que la lliure designació està prevista en una norma dotada de rang de Llei i que constitueix una legislació bàsica realitzada per l'Estat, que no provoca inseguretats jurídiques a causa de la claredat de la seva redacció i que es poden corregir les desviacions en la seva aplicació mitjançant la jurisdicció contenciosa administrativa. I en el FJ 9 sosté que el concurs no és l'únic mitjà acceptable constitucionalment i reservat als funcionaris amb habilitació nacional. Declara que, si bé en la STC 25/1983 va defensar el concurs nacional enfront la seva regionalització, ho va fer en el marc d'un conflicte de competències, i des de la perspectiva bases-desplegament. La STC 214/1989 va ratificar aquesta doctrina. En conseqüència, el Tribunal entén que «*nada impide que el legislador de lo básico*

pueda modificar el contenido de lo formalmente calificado como tal y, por tanto, introducir junto al sistema de concurso [...] el de la libre designación como modo siquiera excepcional de provisión de determinados puestos de trabajo» (STC 209/1990, de 20 de desembre, FJ 3), per la qual cosa no hi ha cap retret d'inconstitucionalitat al que preveu l'art. 99.2 de la Llei 7/1985 segons la redacció donada per l'art. 2 de la Llei 10/1993.

El sistema de lliure designació respecta, a parer del Tribunal Constitucional, els principis constitucionals de mèrit i capacitat. En els FJ 10 i següents s'estén sobre aquest punt. Reitera la doctrina jurisprudencial que van confirmar la STC 207/1988, de 8 de novembre, i la STC 18/1987, de 16 de febrer. Afirmar que els criteris utilitzats pel legislador per determinar els supòsits en què es pot acudir al sistema de lliure designació no són arbitraris ni estan mancats d'un fonament objectiu i raonable, ja *«que queda reservada a los puestos que ofrecen una particular relevancia en el conjunto de la llamada Administración local, sea por el tipo de entidad de que se trate, por la población que disponga el municipio, por el presupuesto ordinario de la corporación [...] o, en definitiva, por el nivel de complemento de destino»* (FJ 12). D'altra banda, es tracta, segons el Tribunal, de mecanismes de provisió de llocs de treball a l'Administració pública, i no d'accés a la funció pública. La lliure designació no és incompatible amb els principis d'imparcialitat i objectivitat de l'Administració. Si bé es pot produir un cert «afebliment» de la imparcialitat administrativa, com addueix l'advocat de l'Estat, aquesta ha de ser ponderada d'acord amb la presència del principi democràtic expressat pels representants locals elegits democràticament, cosa que justifica la solució adoptada per la llei,

que redueix un supòsit de «mandarinat» dels cossos funcionaris (FJ 13).

Des de la perspectiva de l'art. 103.3 CE, tant el concurs com la lliure designació —aquesta sempre amb caràcter excepcional— són sistemes de provisió de llocs de treball entre els qui ja tenen la condició de funcionaris amb habilitació de caràcter nacional. No ens trobem davant el nomenament de càrrecs polítics, ni davant la designació de personal eventual qualificat. Per tant, el Tribunal Constitucional afirma: *«La confianza que, en este sentido, puede predicarse de la libre designación, en cuanto modo de provisión entre funcionarios de puestos de trabajo, es la que se deriva de la aptitud profesional del candidato, puesta de manifiesto en los méritos esgrimidos, esto es, en su historial funcionarial»*. A continuació, el Tribunal analitza la singularitat de la lliure designació no sols en l'accés al càrrec, sinó en el seu exercici i en el moment del cessament. En aquests aspectes tampoc no és incompatible, en principi, amb l'exercici imparcial de les funcions públiques. Quan és nomenat pel president de la corporació, amb l'aprovació prèvia de les bases pel Ple, i pel fet que pot ser cessat discrecionalment per aquell, la normativa impugnada garanteix un lloc de treball dins la mateixa corporació, la seva subescala i categoria, que tindrà assignades funcions de suport i assessorament jurídic o econòmic. Així, segons el parer del Tribunal, res no en compromet la imparcialitat *ex art. 103.3 CE*. Tampoc no acull el Tribunal el retret dels recurrents sobre la discriminació que provoca que hi hagi funcionaris designats lliurement, ni respecte al dret a la inamovibilitat de residència, ja que es garanteix el lloc de treball esmentat un cop ha cessat. El dret al càrrec, per la seva banda, es garanteix amb l'habilitació nacional corresponent i no amb el lloc de treball concret, d'acord

amb el Reial decret legislatiu 781/1986. Tampoc no acull el Tribunal la pretensió dels efectes confiscadors de la lliure designació, perquè no deriven de la regulació vigent i perquè es tracta d'un «*mero avatar, como se ha dicho, de la carrera profesional del funcionario*» (FJ 14).

El Tribunal, segons el que s'ha ressenyat anteriorment, desestima el recurs d'inconstitucionalitat.

A la Sentència segueix un vot particular subscrit pel magistrat Pablo García Manzano, en el qual comparteix la desaparició sobrevinguda de l'objecte del Recurs d'inconstitucionalitat núm. 830/1992, com també la desestimació del Recurs núm. 2.351/1993, respecte a la inconstitucionalitat de l'apartat 1 de l'art. 99 de la LBRL, segons la redacció donada per la Llei 10/1983. En canvi, dissenteix respecte a la majoria pel que fa a l'apartat 2 de l'art. 99, regulador del sistema de lliure designació. Considera que hauria d'haver estat declarat inconstitucional perquè vulnera l'art. 103.3 CE, ja que no garanteix la imparcialitat en l'exercici de la funció pública als funcionaris de carrera de l'Administració local amb habilitació de caràcter nacional. Defensa que la LBRL, com a legislació bàsica, no hauria d'haver estat objecte de reforma ja que l'opció del

concurts com a via exclusiva de provisió de llocs de treball a l'Administració local havia estat densament regulada. A més, afirma que amb la reforma operada la lliure designació passa a ser l'existent a les grans corporacions. A partir de la crítica a aquesta alternativa, que considera contraproductiu, defensa el concurs pel caràcter necessari de les funcions que es desenvolupen, a fi de garantir els principis d'imparcialitat, objectivitat i independència de la funció pública. Per tot plegat, entén que l'art. 103. 3 CE «*ordena al legislador, en el contexto de la relación de empleo público de naturaleza estatutaria, establecer “las garantías para la imparcialidad en el ejercicio de sus funciones”*». Trencar el principi d'imparcialitat i la finalitat a la qual responen ambdós sistemes no és la mateixa. En la lliure designació la idoneïtat és producte de la confiança, que com a tal és discrecional, i no segueix el criteri objectiu de mèrit i capacitat. Considera que es qüestiona fins i tot l'Estat de dret, ja que es tracta de funcionaris designats per raons d'oportunitat política, sense que es donin raons objectives en el nomenament, ni en l'exercici de les seves funcions, ni en el cessament.

Joan Lluís Pérez Francesch

Sentència 248/2000, de 19 d'octubre (BOE núm. 276, de 17 de novembre, suplement). Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 3.828/1994, plantejada per la Secció Sisena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, en relació amb les lleis del Parlament de les Illes Balears 1/1984, de 14 de març, d'ordenació i protecció de les àrees naturals d'interès especial, i 8/1985, de 17 de juliol, de declaració de «Sa Punta de N'Amer» com a àrea natural d'interès especial.

Ponent:

Tomás S. Vives Antón.

Aquesta qüestió d'inconstitucionalitat porta causa d'un recurs contenciós admi-

nistratiu promogut davant el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears per denegació d'una indemnització sol·licitada a conseqüència d'un pretès perjudici provocat per la declaració de «Sa Punta

de N'Amer» com a àrea natural d'interès especial. Al seu moment el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears va entendre que ambdues lleis havien estat dictades correctament a l'empara de la competència exclusiva autonòmica en matèria d'ordenació del territori i urbanisme (ex art. 10.3 EAIB). Interposat un recurs de cassació davant el Tribunal Suprem, aquest considera que ambdues lleis no s'incardinen en aquest títol competencial, sinó en la matèria d'«espais naturals protegits», ja que responen a les finalitats d'ordenació i protecció d'espais naturals que compten amb valors singulars quant a sòl, flora, fauna o paisatge. (Convé precisar que la primera de les lleis la constitucionalitat de la qual es qüestiona defineix aquestes àrees i regula els efectes que produeix la declaració, mentre que la segona declara un territori concret com a «àrea natural d'interès especial».)

Això porta a considerar la normativa bàsica estatal, és a dir, la Llei 4/1989, de 19 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres. El marc bàsic que s'hi defineix, seguint l'argumentació del Tribunal Suprem, quedaria excedit per les lleis qüestionades, que ultrapassen la seva funció de desplegament legislatiu de la normativa estatal; per tant, aniria més enllà del contingut de l'article 11.5 de l'Estatut d'autonomia, que estableix, per a la Comunitat Autònoma, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, el desplegament legislatiu i l'execució en matèria d'espais naturals protegits. El marc bàsic estatal en la matèria (ex article 149.1.23 CE), per tant, quedaria vulnerat.

Enfront d'això, el fiscal general de l'Estat considera que totes dues lleis s'ajusten a les exigències de l'article 149.1.23 de la Constitució, que permet a les comunitats autònomes establir «normes addicionals de protecció» res-

pecte a les bases estatals, en matèria de medi ambient.

Sense entrar en aquesta possibilitat, el Govern i el Parlament autonòmic emmarquen la normativa en qüestió en l'àmbit de l'ordenació del territori i urbanisme, ja que cap d'ambdues lleis autonòmiques no conté normes que imposin la millora de l'espai natural, sinó que es determina la classificació d'ús del sòl no urbanitzable de protecció especial. Consideren que l'element substancial és el règim urbanístic que es preveu per a aquestes zones i que el contingut d'ambdues lleis queda emparat per la competència autonòmica en matèria d'ordenació del territori i urbanisme.

El Tribunal Constitucional recorda la STC 28/1997, en la qual es va resoldre una altra qüestió d'inconstitucionalitat contra la Llei 1/1984, la primera de les dues qüestionades en el cas que ens ocupa.¹ En aquest sentit, el Tribunal recorda jurisprudència anterior, segons la qual res no impedeix un nou pronunciament sobre la Llei ja debatuda anteriorment (vegeu sobre això la STC 41/1983).

D'entrada, cal recordar, com fa el Parlament balear, que les dues lleis sobre les quals es promou la qüestió d'inconstitucionalitat van ser derogades per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees de protecció especial de les Illes Balears. Amb tot, continua sent pertinent assolir un judici de constitucionalitat sobre aquestes lleis. Segons el Tribunal, «[...] *el hecho de que la norma cuestionada no se encuentre ya en vigor no priva de contenido a la cuestión de inconstitucionalidad [...] toda vez que la posible aplicación de la norma derogada en*

1. En relació amb la STC 28/1997, es pot consultar el comentari corresponent a: *Autonomies. Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 24, febrer de 1999, pàg. 369 a 374.

el proceso a quo puede hacer necesario un pronunciamiento de este Tribunal» (FJ 2).

D'acord amb el pronunciament que conté la STC 28/1997 esmentada, el Tribunal arriba a la conclusió que les lleis avui qüestionades no s'incardinen en les matèries de medi ambient i espais naturals protegits, atès que sense desconeixer-ne la incidència en aquestes matèries, les lleis qüestionades «*establecen disposiciones normativas típicamente urbanísticas y directamente orientadas a la planificación territorial y a la delimitación de los usos del suelo, por lo que han de encuadrarse en el título competencial relativo a la "ordenación del territorio y urbanismo"*» (FJ 3).

Per tant, no es veu contradicció amb la Llei 4/1989, ni extralimitació de la normativa autonòmica respecte al títol competencial en aquestes matèries, títol definit en l'article 10.3 de l'Estatut.

Respecte a la possible vulneració de l'article 33.3 de la Constitució, quedaria infringit, a criteri del Tribunal, perquè la legislació qüestionada no conté una referència específica a l'obligació d'indemnitzar les lesions derivades de la declaració. Davant d'això, la representació del Govern balear manifesta que tot i que la llei hauria d'haver previst aquesta qüestió, el silenci legal es resol per aplicació de la normativa general sobre responsabilitat de l'Administració. En opinió del fiscal general de l'Estat, la Llei estatal 4/1989 esmentada remet a la legislació expropiatòria, i aquesta remissió és plenament eficaç per resoldre aquest punt. El Tribunal Constitucional descarta la vulneració d'aquest article, novament sobre la base dels criteris ja establerts en la Sentència de 1997, segons els quals l'omissió de la llei respecte a l'obligació d'indemnitzar queda solucionada per la remissió a la normativa general de l'ordenament jurídic sobre responsabilitat patrimonial de l'Administració. I encara

més quan la Llei 1/1991 esmentada ja preveu aquesta qüestió.

També es planteja una possible vulneració de l'article 24.1 de la Constitució, respecte a la Llei 8/1985, ja que el seu rang legal n'impediria la impugnació per particulars afectats, per tal com la declaració no és cap acte administratiu sotmès a control en la via contenciosa administrativa. La representació del Govern balear rebutja aquesta possibilitat i recorda que la Llei 8/1985 preveu l'aprovació d'un Pla especial per a la zona, per part del Consell de Govern balear, davant el qual no es va interposar cap recurs. A la mateixa conclusió arriba el Tribunal Constitucional, ja que «*el derecho a la tutela judicial efectiva no queda vulnerado por el solo hecho de que una materia sea regulada por norma de rango legal*» (FJ 5). El Tribunal considera, per començar, que res no impedeix que la Llei pugui abastar qualsevol contingut. El fet que, com en el cas que ens ocupa, una matèria quedi regulada per llei i la faci immune a la jurisdicció ordinària no desvirtua el contingut d'aquest article de la Constitució, ja que això no impedeix a jutges i tribunals recórrer a la qüestió d'inconstitucionalitat, instrument destinat a assegurar que l'actuació del legislador es manté dins els límits de la Constitució. Aquest criteri troba suport en la STC 73/2000, de 14 de març, en la qual es planteja un cas similar.²

Cristina Dietrich

2. En la Sentència esmentada, també comentada en aquest número de la revista *Autonomies. Revista Catalana de Dret Públic*, pàg. 137 a 140, es planteja una possible vulneració de l'article 24 de la Constitució, en relació amb una declaració d'àrea natural d'especial interès realitzada prèviament per reglament.

Sentència 275/2000, de 16 de novembre (BOE núm. 299, de 14 de desembre, suplement). Conflicte positiu de competència núm. 2143/1993 promogut pel Govern valencià, contra la disposició final quarta del Reglament de cooperatives de crèdit aprovat pel Reial decret 84/1993, de 2 de gener, per tal com declara bàsics els art. 1.1, 2.1 f, 5, 7, 9.1 c, d, 10.2, 28 i 31.1.

Ponent:

Vicente Conde Martín de Hijas.

Aquesta Sentència és producte de la jurisprudència del Tribunal en relació amb la delimitació de les bases d'una matèria competència de l'Estat i la competència de les comunitats autònomes en el seu desplegament. Mantinent la tesi que la competència estatal sobre les bases d'una determinada matèria comprèn funcions normatives que asseguruen un comú uniforme, unes regles a partir de les quals les comunitats que tinguin assumides competències en la matèria les puguin exercir, però sense que aquelles funcions s'esgotin en les legislatives, sinó que també abasten les reglamentàries i les executives, el Tribunal ha d'estudiar si els diferents preceptes enunciats excedeixen allò bàsic i entren en la competència de desplegament autonòmic o, fins i tot, l'eliminen.

En la línia d'una jurisprudència casuística, el Tribunal analitza cada un dels diferents preceptes i entén que són de caràcter bàsic, tot i que estan continguts en un reglament, ja que impliquen la regulació de diferents aspectes de les cooperatives de

crèdit. Els fonaments de la qualificació de bàsics es basen en el fet que l'acció de les cooperatives de crèdit ultrapassa el territori valencià i que, a més, s'insereixen en el sector creditor, l'ordenació bàsica del qual és competència exclusiva de l'Estat.

Només en el cas de l'art. 2.1.f el Tribunal admet que l'Estat s'ha excedit en regular de manera detallada i exhaustiva la composició del Consell Rector d'aquestes cooperatives i no deixava marge d'actuació a la Comunitat Autònoma, que posseeix competències en la matèria. L'Estat no s'ha limitat a establir que la cooperativa ha de tenir un òrgan social anomenat Consell Rector sinó que, a més, ha marcat com ha d'estar compost, cosa que correspon a la competència autonòmica en la matèria.

En conseqüència, el Tribunal desestima parcialment el recurs presentat mantenint el caràcter de constitucionals, per bàsics, dels diferents articles impugnats llevat del que disposa l'art. 2.1.f i, per tant, també entén que pel que fa a aquest article la disposició final quarta del Reial decret és igualment inconstitucional quan el declara bàsic.

José Antonio Fernández Amor

Sentència 289/2000, de 30 de novembre (BOE núm. 4, de 4 de gener de 2001, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 838/1992, interposat pel president del Govern contra la Llei del Parlament de les Illes Balears 127/1991, de 20 de desembre, reguladora de l'impost sobre instal·lacions que incideixin en el medi ambient.

Ponent:

Carles Viver Pi-Sunyer.

L'objecte d'examen d'aquesta Sentèn-

cia és l'impost autonòmic que grava la propietat d'instal·lacions que incideixin en el medi ambient. El Tribunal comença la seva tasca establint que les comunitats

autònomes tenen competència per a l'establiment dels seus tributs propis, fonamentada en el bloc de la constitucionalitat que formen la Constitució (art. 133.2 i 157.1.b) i l'Estatut d'autonomia balear (art. 57.3). Ara bé, el seu poder financer general i tributari en particular no és sobirà, sinó autònom, per la qual cosa ha de respectar els diferents límits que l'ordenament estableix amb vista a la formació d'un sistema financer i tributari global cohesionat.

Concretament, el límit que al·leguen els recurrents i que utilitza el Tribunal per a la seva anàlisi és el que conté l'art. 6.3 de la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes, on s'assenyala que les comunitats autònomes només podran establir i gestionar tributs propis sobre matèries que la legislació reservi a les corporacions locals en els supòsits en què aquesta legislació ho prevegi i en els termes que aquesta fixi, i que s'han d'establir mesures de compensació o coordinació adequades a favor d'aquelles corporacions, de manera que els seus ingressos no es vegin minvats ni reduïts en les seves possibilitats de creixement futur.

Doncs bé, el parer del Tribunal és que el disseny que ha realitzat el legislador balear de l'impost impugnat el fa recaure sobre la propietat de béns immobles que estiguin afectes a determinades activitats, cosa que implica una matèria imposable semblant a la que grava l'IBI i que regula la LHL. Aquesta argumentació sobre la coincidència en l'objecte del tribut es veu reforçada quan es destaca

que l'exacció no té cap efecte de caràcter extrafiscal que es manifesta a través de dissuadir de contaminar o potenciar comportaments adreçats a disminuir la contaminació. El resultat és considerar que es produeix l'assumpció per part de la Comunitat Autònoma de la matèria imposable local sense que hagi estat previst en la LHL —com passa en el cas de l'impost sobre els vehicles de tracció mecànica (disposició addicional cinquena LHL)— ni hagi disposat mesures de compensació per a les corporacions locals tal com disposa l'art. 6.3 LOFCA, que fonamenta la declaració d'inconstitucionalitat i nul·litat de la Llei balear.

El magistrat Pablo García Manzano realitza un vot particular a la sentència ressenyada al qual s'adhereixen dos magistrats més del Ple. La seva argumentació gira al voltant de la idea que l'impost balear enjudiciat no implica un trasllat de la matèria imposable de l'IBI a la Comunitat Autònoma, ni tampoc no existeix una coincidència plena entre tots dos impostos. L'IBI gravarà la propietat de finques i l'impost balear elements vinculats a les activitats de producció i distribució d'energia elèctrica o altres que puguin agredir el medi ambient els quals poden ser o no béns immobles. La dissimilitud entre tots dos impostos fonamenta la discordança en la declaració d'aquests magistrats, els quals entenen que no hi ha violació de l'art. 6.3 de la LOFCA.

José Antonio Fernández Amor

Sentència 290/2000, de 30 de novembre (BOE núm. 4, de 4 de gener de 2001, suplement). Recursos d'inconstitucionalitat acumulats núm. 201, 219, 226 i 236/1993, interposats, respectivament, pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, el defensor del poble, el Parlament de Catalunya i 56 diputats del Grup Parlamentari Popular, contra els art. 6.2, 19.1, 20.3, 22.1 i 2.1, 24, 31, 39.1 i 2, 40.1 i 2 i la disposició final tercera de la Llei orgànica 5/1992, de 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal (LORTAD).

Ponent:

Julio Diego González Campos.

La rellevància de la Sentència no es limita a l'aspecte competencial. En aquest comentari, però, ens limitarem a descriure la posició del Tribunal sobre les facultats autonòmiques en la matèria. D'altra banda, aquesta decisió s'ha de connectar amb la quasi simultània STC 292/2000, on s'analitza l'actual Llei de protecció de dades de 1999.

El Consell Executiu va interposar l'any 1993 un recurs d'inconstitucionalitat contra els art. 24, 31, 39, 40.1 i 2 i la disposició final tercera de la LORTAD. La LORTAD, només permetia a les comunitats autònomes disposar d'atribucions d'execució amb relació als fitxers creats per l'Administració autonòmica. La representació autonòmica, concretament, qüestiona la constitucionalitat de la facultat executiva estatal, en mans de l'Agència de Protecció de Dades, sobre fitxers de titularitat privada i sobre els que siguin creats per les administracions locals a Catalunya. No existeix cap previsió competencial ni en la Constitució, ni en l'Estatut d'autonomia de Catalunya, sobre la legislació i execució de la gestió informàtica de les dades de caràcter personal. La LORTAD tampoc no fonamenta l'atribució exclusiva de la tutela administrativa a l'Agència estatal en cap títol competencial concret. I de fet, en opinió del lletrat, aquesta facultat pot ser inclosa en altres títols com-

petencials, de manera que tampoc és d'aplicació la clàusula residual favorable a l'Estat (art. 149.3 CE). Atesa la capacitat estatal de regular sobre la matèria, tampoc no pot fonamentar-se la facultat administrativa en l'art. 149.1.1 CE. Per tant, l'atribució exclusiva a l'Estat de les facultats d'execució menysté les que poden correspondre a la Generalitat sobre la base dels diferents sectors materials on tinguin aplicació els fitxers informàtics. En conseqüència, la LORTAD hauria d'haver reconegut la competència autonòmica d'execució sobre els fitxers de titularitat privada que recaiguin sobre matèries que són competència autonòmica; la mateixa conclusió mereixerien els arxius creats per l'Administració local catalana, d'acord amb competències de règim local previstes en l'Estatut (art. 9.8 EAC). La LORTAD hauria d'haver reconegut les competències autonòmiques que incideixen en els fitxers de titularitat privada i creats per l'Administració local catalana, sens perjudici de la previsió dels mecanismes de cooperació i col·laboració que s'haguessin considerat oportuns. Per això, l'art. 40, en relació amb els art. 36, 45 i 48 LORTAD, hauria de ser declarat inconstitucional. Els art. 24, 31 i 39, també impugnats, no fan sinó confirmar aquesta opció legislativa. Finalment, la disposició final tercera, que atribueix caràcter de Llei orgànica a l'art. 24, seria contrària també al text constitucional, ja que les facultats organitzatives que conté no són un desplaçament

directe de l'art. 18.4 CE, i s'excedeix el límit reservat a la Llei orgànica.

El Parlament de Catalunya, per la seva banda, impugna els art. 24, 31 i 40. 1 i 2 de la LORTAD. Sosté l'òrgan legislatiu autonòmic que el desplegament de l'art. 18.4 CE no pot fer-se en perjudici de la distribució de competències. A més, la relació existent entre els apartats 1 i 4 de l'art. 18 CE impedeix considerar que l'art. 18.4 CE contingui cap dret fonamental, ni configura cap títol competencial a favor de l'Estat. La manca de títol competencial específic justificaria, segons aquest, l'aplicació directa de l'art. 149.1.1 CE, de manera que correspondria únicament a l'Estat la regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets. En canvi, el legislador estatal ha realitzat, amb la previsió de normes organitzatives, una distribució de competències estatals i autonòmiques. Els fitxers han de ser considerats, en definitiva, com un aspecte instrumental que ha de reconduir-se a les diferents matèries objecte de competències per part de l'Estat i de les comunitats autònomes.

L'advocat de l'Estat, quant a les al·legacions competencials —les úniques que analitzarem aquí—, considera que són els apartats 1 i 2 de l'art. 40 l'objecte principal del recurs, juntament amb l'art. 24, en relació amb la disposició final tercera de la LORTAD. Oposa als anteriors arguments la naturalesa substancial, i no merament instrumental, de la protecció de dades personals. D'altra manera, es produiria una dispersió de règims jurídics estatals i autonòmics de protecció de dades contrària a la seguretat jurídica (art. 9.3 CE). Segons el llettrat, o bé s'accepta la consideració de la protecció de dades com una matèria i s'aplica la clàusula residual de l'art. 149.3 CE —posició que creu més ade-

uada—, o bé és l'art. 149.1.1 CE el títol competencial. Fins i tot si s'accepta la tesi del Parlament de Catalunya, en el sentit que sigui una activitat instrumental que calgui fragmentar completament, l'art. 149.1.1 CE habilita el legislador per crear i regular l'Agència de Protecció de Dades. La necessitat d'establir garanties bàsiques en tot el territori i protegir la igualtat dels espanyols justifica la centralització de les facultats executives en un òrgan estatal. Quant a l'art. 24 LORTAD, el seu caràcter bàsic es deu a la regulació d'una matèria que incideix directament en la limitació del lliure ús de la informàtica pels particulars i la sotmet a intervenció administrativa.

L'aprovació de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), que deroga la LORTAD, planteja el problema de la possible pèrdua sobrevinguda de l'objecte. Ara bé, quant a l'aspecte competencial, el nou art. 41 LOPD només reconeix les competències autonòmiques respecte de fitxers creats o gestionats pels ens locals catalans. En canvi, la controvèrsia sobre els fitxers privats roman encara present, ja que no s'ha canviat el criteri de la LORTAD en aquest punt. Segons el Tribunal Constitucional, si la controvèrsia competencial continua viva després de la derogació de la llei, com és en aquest cas, cal que es decideixi en el fons sobre aquesta. De l'anàlisi dels preceptes de la LOPD, comparats amb els de la LORTAD, es desprèn que només subsisteix la diferència respecte dels art. 24, 40.1 i 2 (funcions de l'Agència de Protecció de Dades) i 31 LORTAD (en relació amb els fitxers de titularitat privada).

El Tribunal afirma, en primer lloc, l'existència d'un dret fonamental a la protecció de dades, seguint la STC 254/1993 (sobre aquest punt, la STC

292/2000, realitza un esforç doctrinal parcialment innovador, ja que separa els art. 18.1 i 18.4 CE). D'altra banda, la LORTAD ha previst que l'Agència de Protecció de Dades realitzi un conjunt de funcions de protecció de les dades personals, amb caràcter preventiu, així com potestats administratives, d'investigació, inspecció, sancionadores, de resolució de reclamacions, i fins i tot normatives. Doncs bé, entrant ja en el conflicte plantejat, s'afirma la competència estatal per dictar la LORTAD i per crear l'Agència de Protecció de Dades. A més, el suposat caràcter instrumental de les potestats executives en relació amb matèries de competència autonòmica (reconegut en el cas de l'activitat cartogràfica respecte de la competència d'ordenació del territori i urbanisme, STC 76/1984, de 29 de juny, FJ 1) no és reconeguda pel Tribunal en aquest supòsit. L'art. 18.4 CE, segons aquest, no pot ser desvirtuat per una pretesa naturalesa instrumental de l'activitat discutida, que respon, en canvi, a la necessitat de protecció de les dades personals respecte d'un tractament informàtic que pugui lesionar certs drets fonamentals. La protecció de drets no és, doncs, un instrument de cap activitat. Això no exclou, de totes maneres, la necessitat de fonamentar l'habilitació de l'Agència estatal. Doncs bé, la LORTAD és la llei dictada en compliment de l'art. 18.4 CE. Així mateix, les funcions de l'Agència pretenen no només el puntual compli-

ment de l'esmentada Llei, sinó també garantir als ciutadans l'exercici del dret fonamental a la protecció de dades, gràcies a la seva actuació preventiva. En conseqüència, els límits fixats per la LORTAD a l'ús de la informàtica han de ser els mateixos en tot el territori estatal (art. 81 CE). Només així es poden protegir els drets enunciats en l'art. 18.4 CE. D'altra banda, tot i que l'art. 149.1.1 CE té un abast essencialment normatiu (STC 208/1999, de 15 de novembre, FJ 6), quan sigui imprescindible per garantir l'eficàcia d'un dret fonamental, o la igualtat de tots els ciutadans, la regulació estatal pot contenir una previsió institucional (STC 154/1988, de 21 de juliol, FJ 3, sobre l'Oficina del Cens Electoral; STC 160/1987, de 27 d'octubre, FJ 5, Consell Nacional de l'Objecció de Consciència). Atès que la garantia dels drets i la igualtat de tots els ciutadans és l'objectiu de l'actuació de l'Agència estatal, les seves funcions s'han d'exercir en tot el territori on es trobin els fitxers informatitzats que siguin de titularitat privada. Per tant, no escau la declaració d'inconstitucionalitat per suposada invasió competencial.

El Tribunal desestima, en conseqüència, els recursos interposats pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya i el Parlament de Catalunya contra els art. 24, 31 i 40.1 i 2 de la LORTAD.

Antoni Roig

Sentència 306/2000, de 12 de desembre (BOE núm. 14, de 16 de gener de 2001, suplement). Conflictes positius de competències promoguts per la Junta de Castella i Lleó i per la Diputació Regional de Cantàbria en relació amb el Reial decret 640/1994, de 8 d'abril, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals dels Picos de Europa.

Ponent:

Pablo Manuel Cachón Villar.

Vots particulars:

Manuel Jiménez de Parga y Cabrera.

Tomás S. Vives Antón.

La Junta de Castella i Lleó considera que l'aprovació per part del Govern del Pla d'ordenació dels recursos naturals (en endavant, PORN) per a la zona dels Picos de Europa constitueix una vulneració de les competències de la comunitat autònoma en matèria d'ordenació del territori i urbanisme, com també de la capacitat que té de dictar normes addicionals de protecció de l'ecosistema (*ex articulo 26* de l'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó; cal recordar que després de la reforma de l'Estatut esmentat, aquestes matèries són regulades a l'article 32).

La Junta considera que aquesta aprovació desvirtua el Pla que la comunitat autònoma va aprovar per mitjà del Decret 9/1994, de 20 de gener. A més, la mateixa Llei estatal 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestre (en endavant, LCEN) regula la participació de les comunitats autònomes en aquest sentit, participació que s'hauria obviat en aquest cas.

De la seva banda, la Comunitat Autònoma de Cantàbria denuncia el desconeixement de les competències autonòmiques que l'article 27 del seu Estatut (actualment l'article 24 de l'Estatut reformat) estableix en relació amb aquestes matèries.

En definitiva, segons el parer de la part recurrent, atès que el PORN és un

instrument d'ordenació espacial d'un territori concret, la seva aprovació ha de correspondre, en tot cas, a les instàncies autonòmiques.

Després de l'acumulació dels dos recursos perquè eren substancialment coincidents, l'advocat de l'Estat demana que es desestimïn, amb els arguments següents:

En primer lloc, considera que el PORN aconsegueix la finalitat de protegir i conservar un ecosistema unitari per les seves característiques intrínseques, que s'estén sobre el territori de diverses comunitats autònomes. Amb el Pla s'aconseguiria la finalitat d'evitar tractaments distints sobre aquesta zona, que podrien posar en qüestió la unitat del sistema. Això estaria justificat, segons l'advocat de l'Estat, per la doctrina reiterada del Tribunal Constitucional a les sentències 329/1993 i 243/1994. Amb aquest tractament unitari de l'ecosistema s'aconseguiria complir millor el mandat de l'article 45.2 de la Constitució, és a dir, la utilització racional dels recursos naturals i la defensa del medi ambient.

D'altra banda, i com a suport d'aquesta argumentació, es recorda que l'article 149.1.23 de la Constitució no tan sols reserva a l'Estat l'establiment de preceptes bàsics, sinó que se l'habilita per establir tota la normativa que consideri indispensable per la protecció del medi ambient, sens perjudici de les competències autonòmiques. En aquest sentit, el PORN es limitaria a recollir els aspectes bàsics necessaris per a la protecció i la conservació de l'ecosistema unitari dels Picos de Europa.

El Tribunal Constitucional examina el contingut del PORN i constata que té com a finalitat el coneixement, l'avaluació i la protecció del sistema natural, i també la regulació dels usos i les activitats compatibles amb la conservació i la protecció d'aquell territori.

El Tribunal considera que els títols competencials que addueixen les comunitats autònomes que presenten els recursos tenen per objecte l'activitat de delimitar els diversos usos a què es pot destinar el sòl o espai físic territorial i l'equilibri entre les distintes parts del territori, i habiliten els seus titulars per formular una política global d'aquell territori que coordini les diferents accions públiques i privades amb impacte territorial. (En aquest sentit, es recorda la STC 40/1998.)

A més, a fi de mantenir la coherència del sistema competencial en aquesta matèria, caldria afegir a aquesta anàlisi, en opinió del Tribunal, el títol competencial autonòmic relatiu al desenvolupament legislatiu i l'execució en matèria de protecció del medi ambient i dels ecosistemes (que regulen els articles 34.1.5 i 25.7 dels estatuts d'autonomia de Castella i Lleó i de Cantàbria, respectivament).

La competència estatal que estableix l'article 149.1.23 de la Constitució habilita l'Estat per fer un enquadrament d'una política global de protecció ambiental. La legislació bàsica a què fa referència aquest article és integrada per normes de rang legal, i fins i tot reglamentari, sempre que aquestes últimes «*resulten imprescindibles y se justifiquen por su contenido técnico o por su carácter coyuntural o estacionario*» (STC 102/1995).

Davant d'això, el Tribunal considera que la dificultat de separar la matèria mediambiental de la referida a la planificació del territori explica que l'atribu-

ció de la potestat per elaborar i aprovar els plans d'ordenació correspongui a les comunitats autònomes que hagin assumit les competències de desplegament legislatiu o execució en aquesta matèria. En altres paraules, «*el carácter transversal de la competencia para el establecimiento de la legislación básica sobre protección del medio ambiente permite al Estado introducir un mandato de planificación de los recursos naturales, incidiendo con ello sobre las competencias autonómicas de ordenación del territorio y de desarrollo y ejecución de la legislación ambiental, asumidas ambas por las comunidades autónomas promotoras de los actuales conflictos positivos de competencia*» (FJ 7). Tanmateix, el Tribunal considera que aquest mandat no pot arribar fins a l'extrem de justificar l'aprovació dels PORN per part de l'Estat.

El caràcter transversal de la competència justifica aquesta «incidència» de la normativa bàsica sobre competències autonòmiques, però d'aquest fet no s'ha d'inferir la possibilitat que l'Estat aprovi unilateralment els plans, ja que «*el grado de detalle que este tipo de instrumentos de planificación ha de incorporar (pues en ellos se plasma necesariamente la selección de una de las diversas alternativas posibles) no se compadece con el concepto de lo básico*» (FJ 7).

Ni tan sols el factor de supraterritorialitat que apunta l'advocat de l'Estat desvirtuaria aquesta conclusió, segons el criteri del Tribunal, ja que aquest no representa per ell mateix un criteri atributiu de competències, «*pues esta circunstancia sólo puede suponer legítimamente un traslado de la competencia cuando la actividad pública concernida no sea susceptible de fraccionamiento y, aun en este caso, dicha actuación no pueda llevarse a cabo mediante mecanismos de cooperación o coordinación por requerir un grado*

de homogeneidad que sólo pueda asegurarse mediante su atribución a un único titular, que forzosamente ha de ser el Estado o, en fin, cuando sea necesario recurrir a un ente con capacidad para integrar intereses contrapuestos de diversas comunidades autónomas» (FJ 8).

En conseqüència, el Tribunal Constitucional anul·la diversos apartats del PORN, perquè envaeixen competències de les comunitats autònomes que presenten els recursos. Aquests apartats estableixen delimitacions del perímetre de la zona afectada, com també alguns criteris orientadors de les polítiques sectorials que excedeixen els termes del títol competencial de l'article 149.1.23. El grau de detall i la minuciositat d'aquestes previsions no poden rebre el qualificatiu de *bàsics*.¹

En relació amb els vots particulars emesos en aquest cas —el segon dels quals concorre substancialment amb el primer—, a continuació resumim l'argumentació que contenen:

Es considera que la sentència ha partit d'un error de base, com és el fet de considerar que els PORN són uns mers ins-

truments d'ordenació del territori, oblidant les finalitats i els objectius que tenen. A més, segons el que es desprèn de la LCEN, resulta d'interès general per al país la conservació de determinats espais naturals, la declaració dels quals s'ha de recollir en una llei de l'Estat i, per tant, la seva gestió ha de ser conjunta entre l'Estat i les comunitats autònomes. En definitiva, la relació entre els PORN i la Llei corresponent que declara que un espai és parc nacional és tan estreta que ens portaria a la conclusió següent: si la decisió de les Corts Generals per declarar un espai parc nacional s'ha de basar en raons d'interès general del país, el PORN corresponent és el que acredita que aquestes raons existeixen. D'aquí es dedueix que l'apreciació d'aquestes raons no pot correspondre a la comunitat autònoma, sinó a l'Estat, sobretot quan ens referim a un espai situat en el territori de diverses comunitats autònomes. En conclusió, no s'hauria d'haver considerat que s'han envaït les competències de les comunitats autònomes.

Cristina Dietrich

1. Concretament, el Tribunal declara que els apartats 4, 5 i 7, com també l'apartat 3, en la mesura que delimita la zona C —integrada pels «*terrenos que constituyen una continuidad natural y cultural de las anteriores pero que, por su mayor grado de humanización, requieren una consideración diferenciada*», i l'apartat 1, en la mesura que dintre d'ell hi ha la zona C, tots els quals figuren al PORN aprovat pel Reial decret 640/1994, de 8 d'abril, envaeixen competències de les dues comunitats autònomes i, per tant, s'han d'anul·lar.

1. 3. 2. PROCESSOS DAVANT EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL¹

A cura de Markus González Beilfuss

1. Normes estatals amb rang de llei

Lleis orgàniques

—Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1463/2000, promogut pel Defensor del Poble, contra l'incís «o per disposició de

superior rang que en reguli l'ús» de l'art. 21.1; contra els incisos «funcions de control i verificació de les administracions públiques» i «persecució d'infraccions [...] administratives» de l'art. 24.1; i també contra el primer paràgraf de l'art. 24.2 (BOE de 8 d'abril de 2000).

—Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 5152/2000, plantejada per l'Audiència Provincial de Barcelona, en relació amb l'art. 607.2 (negació o justificació dels delictes de genocidi) per presumpta vulneració de l'art. 20.1 CE (BOE de 15 de novembre de 2000).

Acte del Tribunal Constitucional de 12 de desembre de 2000, pel qual s'acorda declarar conclosa la qüestió d'inconstitucionalitat núm. 4162/1998, promoguda pel Jutjat Penal núm. 4 de Las Palmas en relació amb l'art. 403 (delicte d'intrusisme). Desaparició sobrevinguda de l'objecte (BOE de 27 de desembre de 2000).

Lleis ordinàries

—Llei 55/1999, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

---

1. Aquesta Secció, que tradicionalment ha donat notícia dels processos contra normes admesos a tràmit pel Tribunal Constitucional durant l'any objecte d'estudi, presenta a partir d'aquest número una sèrie de canvis que s'han d'explicitar. D'una banda, s'agrupen els diversos processos segons que afectin normes estatals amb rang de llei, normes estatals de rang infralegal o normes autonòmiques. En els dos primers casos se citen les normes objecte d'impugnació en ordre cronològic invers i es dóna compte dels diversos processos admesos a tràmit en relació amb les normes, com també d'altres resolucions del Tribunal Constitucional que n'afecten la vigència o processos pendents d'acabament. En el cas de la normativa autonòmica, les normes afectades per processos constitucionals s'agrupen per comunitats autònomes ordenades alfabèticament. D'altra banda, la Secció acaba amb un apartat valoratiu que pretén assenyalar els aspectes més destacats dels processos constitucionals de competència del Ple que han estat presentats i/o admesos a tràmit durant l'any objecte d'estudi. Com no podia ser d'una altra manera, aquesta valoració incorpora les dades que conté la *Memòria* del Tribunal Constitucional corresponent a l'any analitzat.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1827/2000, plantejat per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Socialista contra la totalitat de Llei, i, especialment, contra els art. 1, apartats dos, tres i cinc; 3, apartats u, dos, cinc i set; 6, apartats vuit i deu; 7; 9, apartats tres, sis, vuit, nou, deu, quinze i setze; 13; 14; 15; 16, apartats tres i quatre; 18; 19; 20; 22 (llevat del que disposa l'apartat set); 23; 25; 26; 29 a 32; 34; 35; 37 a 44; 46; 47; 49 a 57; 59; 60; 63 a 69; 71; 72; 76 a 78; 81; disposicions addicionals 3a, 7a a 9a, 13a, 16a a 19a, 24a, 25a, 27a, 28a, 30a a 32a, 34a; disposicions transitòries 1a, 2a, 8a, 10a, 12a i disposició derogatòria 2a (BOE de 29 d'abril de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1829/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de la Comunitat Autònoma d'Andalusia contra l'art. 54, en tot allò que dona nova redacció a l'art. 104 de la Llei 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives (BOE de 29 d'abril de 2000).

—Llei 54/1999, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 2000.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1252/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura contra els art. 87 a 90 (BOE de 24 de març de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1828/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de la Comunitat Autònoma d'Andalusia contra els art. 87, 88, 89, 90, 91, 93 i 94, i les partides pressupostàries corresponents de les seccions 32 i 33 (BOE de 29 d'abril de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1848/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa contra els art. 87, 88, 89, 90, 91,

93 i 94, i també contra les partides pressupostàries corresponents 32 i 33 (BOE de 29 d'abril de 2000).

—Llei 46/1999, de 13 de desembre, per la qual es modifica la Llei 29/1985, d'aigües.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1403/2000, promogut pel Govern de la Comunitat d'Aragó, contra l'article únic i, concretament, contra els apartats vint-i-quatrè, per tal com introdueix un nou art. 61 *bis* en la Llei d'aigües; dissetè, per tal com introdueix un nou apartat sisè en l'art. 51 de la Llei d'aigües; i quaranta-novè, pel que fa a l'expressió «excepte els que preveu l'art. 61 *bis*» que conté el punt primer de la nova disposició addicional vuitena que introdueix (BOE de 8 d'abril de 2000).

—Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació.

Desistiment del Govern de la Comunitat Foral de Navarra del recurs d'inconstitucionalitat núm. 3021/1998 (BOE de 24 de març de 2000).

—Llei 66/1997, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 205/2000, plantejada per la Secció Setena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem en relació amb la disposició addicional vintena per possible vulneració dels art. 14, 23.2 i 103 CE (BOE de 16 de març de 2000).

—Llei 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4511/1999, plantejada pel Jutjat de Primera Instància núm. 8 de la Corunya en rela-

ció amb la disposició final vint-i-tresena per possible vulneració dels art. 17.1 i 81.1 CE (BOE de 2 de febrer de 2000).

—Llei 32/1992, de 3 de desembre, de modificació de la Llei 31/1987, de 18 de desembre, d'ordenació de les telecomunicacions.

Acte del Tribunal Constitucional de 17 d'octubre pel qual s'acorda tenir per extingit per manca d'objecte el recurs d'inconstitucionalitat núm. 650/1993 (BOE de 3 de novembre de 2000).

—Llei 27/1992, de 24 de novembre, de ports de l'Estat i de la marina mercant.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 406/2000, plantejada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 1 d'Oviedo en relació amb l'art. 70.1 per possible vulneració de l'art. 31.3 CE (BOE de 16 de març de 2000).

—Llei 46/1985, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1986.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 1410/2000, plantejada per la Secció Setena de l'Audiència Provincial de Sevilla en relació amb l'apartat 1 de la disposició addicional divuitena per possible vulneració dels art. 9.3, 66.2 i 134.2 CE (BOE de 8 d'abril de 2000).

—Llei d'enjudiciament criminal.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 998/2000, plantejada pel Ple del Tribunal Constitucional (que dimana del recurs d'empara núm. 889/1996, en el qual s'ha dictat Sentència el 17 de febrer de 2000), en relació amb els art. 503 i 504 (BOE de 24 de març de 2000).

—Llei d'enjudiciament civil.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 933/2000, plantejada per la Secció Primera Civil de l'Audiència Provincial de Lleida en relació amb l'art. 1827, en la redacció donada per la Llei 21/1987, de 12 de novembre, per possible vulneració de l'art. 24.1 CE (BOE de 24 de març de 2000).

—Codi civil.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4511/99, plantejada pel Jutjat de Primera Instància núm. 8 de la Corunya en relació amb l'art. 211.1 Cc (internament del presumpte incapaç) per possible vulneració dels art. 17.1 i 81.1 CE (BOE de 2 de febrer de 2000).

Decrets llei

—Decret llei 7/2000, de 23 de juny, de mesures urgents en el sector de les telecomunicacions.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5014/2000, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya contra l'apartat 2 de l'art. 7 i la disposició transitòria i la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5053/2000, promogut pel Consell de Govern del Principat d'Astúries contra els art. 7 i 8, i la disposició transitòria (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5056/2000, promogut pel Govern de la Comunitat Autònoma d'Aragó contra els art. 7.2 i 8, i la disposició transitòria (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5061/2000, promogut pel Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa

contra els art. 7 —inclosa la disposició transitòria— i 8, i la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5061/2000, promogut pel Govern de la Junta d'Andalusia contra l'art. 7 (BOE de 3 de novembre de 2000).

—Decret llei 6/2000, de 23 de juny, de mesures urgents d'intensificació de la competència en mercats de béns i serveis.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 4989/2000, promogut pel Parlament de Catalunya en relació amb l'art. 43 i el paràgraf vuitè de la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5013/2000, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya en relació amb els art. 3 i 43 i les disposicions transitòria primera i final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5018/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia en relació amb l'art. 43 i el paràgraf vuitè de la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5019/2000, promogut pel Consell de Govern de les Illes Balears en relació amb els art. 3 i 43 i les disposicions transitòria primera i final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5025/2000, promogut pel Parlament de Navarra contra l'art. 43 i, per connexió, la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5052/2000, promogut pel Consell de Govern

del Principat d'Astúries en relació amb l'art. 43 i el paràgraf vuitè de la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5044/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura contra l'art. 43 i, per connexió, la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5058/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa contra l'art. 43 i la disposició final segona, paràgraf penúltim (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5081/2000, promogut pel Govern de la Comunitat Autònoma d'Aragó contra l'art. 43 (BOE de 3 de novembre de 2000).

—Decret llei 4/2000, de 23 de juny, de mesures urgents de liberalització del sector immobiliari i els transports.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5023/2000, promogut per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Socialista contra l'art. 1 (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5023/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia contra l'art. 1 (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5045/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura contra l'art. 1, apartats 2 i 3 (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5051/2000, promogut pel Consell de Govern del Principat d'Astúries contra l'art. 1 (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5054/2000, promogut pel Govern de la Comunitat Autònoma d'Aragó contra l'art. 1, per tal com els seus tres apartats donen nova redacció a l'art 9.2, afegeix un nou apartat 2 a l'art. 15 i addiciona un nou apartat 1 i un nou apartat 3 a l'art. 16, tots ells de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5059/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa contra l'art. 1 i les disposicions finals primera i segona, paràgraf primer (BOE de 3 de novembre de 2000).

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5099/2000, promogut pel Consell de Govern de les Illes Balears contra l'apartat 3 de l'art. 1, pel fet que addiciona un nou apartat tres a l'art. 16 de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, com també contra l'incís primer de la disposició final segona (BOE de 3 de novembre de 2000).

—Reial decret llei 2/1996, de 26 de gener, sobre determinades prestacions patrimonials de caràcter públic gestionades per l'Administració general de l'Estat i els ens públics que en depenen.

Qüestions d'inconstitucionalitat núm. 3562/2000, 3572/2000, 4174/2000, 5572/2000 i 5573/2000 plantejades per la Secció Setena de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional en relació amb l'art. 1, per presumpta vulneració dels art. 31.3 i 86 CE (BOE de 15 de novembre i d'1 de desembre de 2000).

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 5344/2000, plantejada per la secció Setena de la Sala Contenciosa Administrativa de

l'Audiència Nacional en relació amb l'art. 1, per presumpta vulneració dels art. 9.3 i 31.3 CE (BOE de 15 de novembre de 2000).

Decrets legislatius

—Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 4328/1999, plantejada pel Jutjat Social núm. 5 d'Alacant en relació amb l'art. 143.2 per possible vulneració dels art. 14 i 41, en relació amb l'art. 9.2 CE (BOE de 8 d'abril de 2000).

—Decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 4783/1999, plantejada per la Secció Cinquena de l'Audiència Provincial de Màlaga en relació amb l'art. 37 per possible vulneració de l'art. 24 CE (BOE de 25 de febrer de 2000).

—Reial decret legislatiu 3050/1980, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 1438/2000, plantejada per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella-la Manxa en relació amb l'art. 59.2, en la redacció donada per l'art. 25 de la Llei 29/1991, per possible vulneració dels art. 9.3, 14, 24.1 i 31.1 CE (BOE de 8 d'abril de 2000).

—Decret 632/1968, de 21 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança de la circulació de vehicles de motor.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 1364/1999, plantejada pel Jutjat de Primera Instància núm. 13 de Saragossa en relació amb l'art. 1.2 i apartats 1, 4, 5, 7 i 10 de l'ordinal primer de l'annex, en la redacció donada per la disposició addicional vuitena de la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades. Possible vulneració dels art. 14, 24.1 i 117.3 CE (BOE d'11 de febrer de 2000).

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 4085/1999, plantejada pel Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 3 de Logronyo

en relació amb l'art. 1.2 i amb els apartats 1 i 7 del punt primer de l'annex (BOE de 15 de novembre de 2000).

—Decret 3313/1966, de 29 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre activitats i beneficis comercials industrials.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 660/2000, plantejada per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en relació amb l'art. 9.7 per presumpta vulneració dels art. 14, 31.1, 38 i 133.3 CE (BOE de 12 de juliol de 2000). Admissió a tràmit d'altres 25 qüestions d'inconstitucionalitat plantejades pel mateix òrgan jurisdiccional (BOE de 3 d'octubre i de 15 de novembre de 2000).

2. Normes estatals amb rang infralegal

—Reial decret 324/2000, de 3 de març, pel qual s'estableixen normes bàsiques d'ordenació de les explotacions porcines.

Conflicte positiu de competència núm. 3899/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura en relació amb els art. 1, 3, 5 i 6 (BOE de 5 d'agost de 2000).

Conflicte positiu de competència núm. 3919/2000, promogut pel Govern d'Aragó en relació amb els art. 1.1; 2.2.j; 2.2.k; 2.2.m; 3.B; 5.u.B).1; 2.dos.A).; 7.7; 8.3; i les disposicions addicionals segona, i transitòries primera i segona (BOE de 5 d'agost de 2000).

—Reial decret 69/2000, de 21 de gener, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés en els centres universitaris i els requisits legals per a l'accés a la universitat.

Conflicte positiu de competència núm. 2851/2000, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'art. 9.1 i les disposicions addicionals quarta i cinquena (BOE de 13 de juny de 2000).

—Reial decret 1803/1999, de 26 de novembre, pel qual s'aprova el Pla director de la xarxa de parcs nacionals.

Conflicte positiu de competència núm. 2287/2000, plantejat pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia en relació amb els art. 1, 2 i 3, i diversos apartats de l'annex (BOE de 23 de maig de 2000).

—Reial decret 1640/1999, de 22 d'octubre, pel qual es regula la prova d'accés a estudis universitaris.

Conflicte positiu de competència núm. 1037/2000, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya en relació amb

els art. 5.1; 6, apartats 1 i 2; 7; 8, apartats 1, 4, 5, 6 i 7; 10; 11; 12; 14, apartats 2 a 4; 15 i 16, i disposició final primera (BOE de 24 de març de 2000).

—Ordre del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 20 de gener de 2000, per la qual es modifica l'Ordre de 19 de juny de 1997, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització de transferències de drets de replantació de vinyes entre diferents comunitats autònomes o en una denominació d'origen que afecti diverses comunitats autònomes.

Conflicte positiu de competència núm. 2857/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa en relació amb l'article únic (BOE de 13 de juny de 2000).

Conflicte positiu de competència núm. 3065/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura (BOE de 30 de juny de 2000).

—Resolució de la Presidència de l'organisme autònom de Parcs Nacionals de 13 de gener de 2000, per la qual es convoca la concessió de subvencions públiques estatals en les àrees d'influència socioeconòmica dels parcs nacionals per a l'any de 2000

Conflicte positiu de competència núm. 2801/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia (BOE de 13 de juny de 2000).

—Resolucions del Ministeri de Foment de 6 de juliol i de 5 de novembre de 1999, recaigudes en l'expedient sancionador CI/S/3301/98, mitjançant les quals s'imposen determinades sancions a l'empresa «Ciudad Real Noticias, SA», com també contra l'acte de precintat els

seus equips per la utilització de freqüències radioelèctriques sense autorització administrativa.

Conflicte positiu de competència núm. 1824/2000, plantejat pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa (BOE de 29 d'abril de 2000).

—Resolució del Consell Superior d'Esports de 8 de setembre de 1999, per la qual es convoquen subvencions a universitats privades i programes d'ajuts a esportistes universitaris d'alt nivell.

Conflicte positiu de competència núm. 843/2000, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya (BOE de 16 de març de 2000).

—Resolució de la Secretaria General de Comunicacions del Ministeri de Foment, de 22 de juliol de 1999, per la qual s'autoritza la transmissió d'accions d'«Uniprex, SA», propietat d'«Once, SA», a favor de «Telefónica Media, SA».

Conflicte positiu de competència núm. 655/2000, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia (BOE de 16 de març de 2000).

3. Normativa autonòmica

Andalusia

—Llei del Parlament d'Andalusia 16/1999, de 28 de desembre, del pressupost de la Comunitat Autònoma per al 2000.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1832/2000, promogut pel president del Govern contra la disposició addicional cinquena. Suspensió de la vigència per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 29

d'abril de 2000). Manteniment de la suspensió acordada per l'Acte del Tribunal Constitucional de 19 de setembre (BOE de 3 d'octubre de 2000).

—Llei del Parlament d'Andalusia 15/1999, de 16 de desembre, de caixes d'estalvi d'Andalusia.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 453/2000, promogut pel president del Govern contra les lletres *b*, *c* i *f* de l'apartat primer de l'art. 44 i els apartats 2n i 3r de la disposició addicional primera. Suspensió de la vigència i aplicació dels preceptes impugnats per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 25 de febrer de 2000). Aixecament de la suspensió de les lletres *b*, *c* i *f* de l'apartat primer de l'art. 44 i manteniment de la suspensió dels apartats 2n i 3r de la disposició addicional primera, acordats per l'Acte del Tribunal Constitucional de 13 de juliol (BOE de 26 de juliol de 2000).

—Llei del Parlament d'Andalusia 8/1999, de 27 d'octubre, de l'Espai Natural de Doñana.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 368/2000, promogut pel president del Govern. Suspensió de la vigència i aplicació de la Llei per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE d'11 de febrer de 2000). Manteniment de la suspensió acordada per l'Acte del Tribunal Constitucional de 25 de juliol (BOE de 5 d'agost de 2000).

Aragó

—Llei del Parlament d'Aragó 10/1994, de 31 d'octubre, de caça.

Desistiment del president del Govern respecte al recurs d'inconstitucionalitat núm. 455/1995 (BOE de 15 de març de 2000).

—Llei del Parlament d'Aragó 10/1992, de 4 de novembre, de fiances d'arrendaments i altres contractes.

Desistiment del president del Govern respecte al recurs d'inconstitucionalitat núm. 472/1993 (BOE de 15 de març de 2000).

Canàries

—Llei del Parlament de Canàries 9/1999, de 13 de maig, d'ordenació del territori.

Acte del Tribunal Constitucional de 18 de gener pel qual s'acorda, en relació amb el recurs d'inconstitucionalitat núm. 3547/1999, mantenir la suspensió dels art. 217, 224.1, 228.3.a i 220.2 (llevat de l'incís relatiu als abocaments al mar) i aixecar la suspensió per a les referències a les zones perifèriques de protecció (BOE de 2 de febrer de 2000).

—Llei del Parlament de Canàries 8/1999, de 27 d'abril, de creació de les escales de professors numeraris i mestres de taller de formació professional maritimopesquera.

Acte del Tribunal Constitucional de 7 de febrer pel qual s'acorda aixecar la suspensió dels preceptes impugnats pel president del Govern en el recurs d'inconstitucionalitat núm. 3536/1999 (BOE de 17 de febrer de 2000).

—Llei del Parlament de Canàries 2/1999, de 4 de febrer, de mesures urgents econòmiques, d'ordre social i relatives a l'organització administrativa de la Comunitat Autònoma de Canàries per a l'exercici de 1999.

Qüestions d'inconstitucionalitat núm. 5516/2000 i 5517/2000, plantejades pel

Jutjat Contenciós Administratiu núm. 3 de Santa Cruz de Tenerife en relació amb la disposició transitòria primera (BOE de 14 de desembre de 2000).

—Decret legislatiu 1/2000, de 8 de maig, pel qual s'aprova el text refós de les lleis d'ordenació del territori de Canàries i d'espais naturals de Canàries.

Providència del Tribunal Constitucional per la qual s'acorda entendre que el Recurs d'inconstitucionalitat núm. 3547/1999 promogut pel president del Govern contra determinats preceptes de la Llei 9/1999, de 13 de maig, del Parlament de Canàries, es refereix a l'article únic del Decret legislatiu 1/2000, en la mesura que redacta determinats preceptes de manera idèntica (BOE de 12 d'octubre de 2000).

Castella-la Manxa

—Llei de Castella-la Manxa 6/1999, de 15 d'abril, de protecció de la qualitat del subministrament elèctric.

Acte del Tribunal Constitucional de 20 de gener que acorda l'aixecament de la suspensió dels articles impugnats pel president del Govern en el recurs d'inconstitucionalitat núm. 3446/1999 (BOE de 2 de febrer de 2000).

Decret 54/2000, de 21 de març, sobre règim jurídic de les televisions locals per ones terrestres, de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa.

Conflicte positiu de competència núm. 2122/2000, plantejat pel Govern de la Nació en relació amb els art. 16, apartat 1r, lletra *k*, incís «tècniques»; 19, apartat primer, primer paràgraf, per tal com re-

met al règim sancionador que preveuen els art. 76 a 83 de la Llei 11/1998; i disposició transitòria única, apartat 4t, per tal com disposa que transitòriament i fins a la data en què s'atorguin les concessions corresponents podran continuar emetent en el seu àmbit de cobertura les emissores de televisió local per ones terrestres «en funcionament amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta norma». Suspensió de la vigència dels preceptes impugnats per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE d'11 de maig de 2000). Aixecament de la suspensió dels art. 16 apartat 1r, lletra *e*, i 19, apartat primer, acordat per l'Acte del Tribunal Constitucional de 3 d'octubre (BOE de 12 d'octubre de 2000).

Castella i Lleó

—Llei 11/1997, de 26 de desembre, de les Corts de Castella i Lleó, de mesures econòmiques, fiscals i administratives.

Desistiment del president del Govern respecte al recurs d'inconstitucionalitat núm. 1449/1998 (BOE de 23 de maig).

Catalunya

—Llei del Parlament de Catalunya 8/1988, de 7 d'abril, de l'esport.

Acte del Tribunal Constitucional d'11 d'abril de 2000 pel qual s'acorda el manteniment de la suspensió de l'incís «les federacions esportives catalanes de cada modalitat esportiva són les representants del respectiu esport federat català en els àmbits supraautonòmics» de l'art. 19.2, en la redacció donada per la Llei 9/1999, de suport a les se-

leccions catalanes (BOE de 29 d'abril de 2000).

—Resolució del Departament de Justícia de 13 d'octubre de 1999 per la qual s'inscriuen en el Registre de col·legis professionals de la Generalitat els estatuts del Col·legi de Censors Jurats de Comptes.

Conflicte positiu de competència núm. 1081/2000, promogut pel Govern de la Nació. Suspensió de la Resolució per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 24 de març). Aixecament de la suspensió per l'Acte de 25 de juliol (BOE de 5 d'agost de 2000).

Extremadura

—Llei d'Extremadura 3/1996, de 25 de juny, d'atenció farmacèutica de la Comunitat Autònoma.

Qüestions d'inconstitucionalitat núm. 2861/2000 i 4573/2000, plantejades per la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ d'Extremadura, en relació amb la disposició transitòria segona, per presumpta vulneració de l'art. 24.1 CE (BOE de 3 d'octubre i de 28 de desembre de 2000).

Illes Balears

—Llei del Parlament de les Illes Balears 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 6433/2000, promogut pel president del Govern en relació amb els art. 7.1, 3 i 5; 8.1.b i v, 2 i 3; 9.1 u i 3; 10.2; 12, 13, 14, 15.1.a i 2, paràgraf segon; 16.1 i 3; 17.2; 18.1; 20.4, 5 i 6; i 22.2 i 3. Sus-

penió dels preceptes impugnats per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 28 de desembre de 2000).

—Llei del Parlament de les Illes Balears 12/1999, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública i econòmiques.

Conflicte en defensa de l'autonomia local núm. 3179/2000, plantejat per setze municipis de la Comunitat Autònoma en relació amb l'art. 17 (BOE de 3 d'octubre de 2000).

—Llei del Parlament de les Illes Balears 5/1996, de 18 de desembre, de mesures tributàries i administratives.

Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 4891/1999, plantejada per la Sala Social del TSJ de les Illes Balears en relació amb l'art. 6.5 per presumpta vulneració dels art. 14 i 37.1 CE (BOE de 3 d'octubre de 2000).

—Acord del Consell de Govern de les Illes Balears pel qual s'aprova la concessió d'un ajut econòmic per a determinats beneficiaris de pensions assistencials no contributives, publicat mitjançant Resolució de 17 de novembre de 1999 del conseller de Treball i Benestar Social.

Conflicte positiu de competència núm. 367/2000 plantejat pel Govern de la Nació (BOE d'11 de febrer de 2000).

Madrid

—Llei 15/1991, de 13 de desembre, de l'Assemblea de Madrid, per la qual s'aproven els pressupostos generals per a 1991.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4783/1999, plantejada per la Secció Setena de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de Madrid en relació amb l'art. 20

per possible vulneració dels art. 9.3, 14, 134.2 i 149.1.18 CE (BOE de 25 de febrer de 2000).

Navarra

—Llei foral 6/2000, de 3 de juliol, del Parlament de Navarra, per a la igualtat jurídica de les parelles estables.

Recurs d'inconstitucionalitat núm. 5297/2000, promogut per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Popular (BOE de 15 de novembre de 2000).

País Basc

—Llei del Parlament basc 17/1994, de 30 de juny, sobre el dret a l'aprofitament urbanístic.

Qüestions d'inconstitucionalitat núm. 4104/1999, 5042/1999, 4105/1999, 3926/2000, 4202/2000 i 4203/2000, plantejades per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ del País Basc, respecte a l'art. 11, per possible vulneració de l'art. 149.1.1 CE (BOE de 2 i 25 de febrer i de 27 de desembre de 2000).

Valoració general

Durant l'any 2000 s'ha produït un augment sensible dels assumptes ingressats en el Ple (han passat dels 69 l'any 1999 als 139 l'any 2000) que, com és lògic, s'ha traduït en un nombre elevat de procediments admesos a tràmit. Tot i que entre aquests hi ha alguns assumptes ingressats l'any anterior (concretament, 24), durant l'any analitzat el Ple ha admès a tràmit 105 assumptes, no n'ha admès 15 i ha deixat 19 casos pendents d'admissió. Aquest increment dels assumptes de Ple presentats i/o admesos a tràmit ha afectat sobretot els recursos d'inconstitucionalitat (durant l'any 2000 n'han ingressat 35 i se n'han admès a tràmit 33) i les qüestions d'inconstitucionalitat (n'han ingressat 85 i se n'han admès a tràmit 56).

Tanmateix, tal com es desprèn de la llista que precedeix aquestes línies, aquest increment s'explica en bona mesura per la presència de procediments que recauen sobre el mateix objecte o un de semblant. Així, dels 33 recursos d'inconstitucionalitat admesos a tràmit durant l'any 2000, 21 tenen per objecte els tres decrets llei de liberalització del sòl, dels horaris comercials i de la inspecció tècnica de vehicles de motor aprovats pel Govern el mes de juny. Per la seva banda, de les 56 qüestions d'inconstitucionalitat admeses a tràmit, 26 són idèntiques i han estat presentades per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de Catalunya respecte a la norma que eximeix les caixes d'estalvi de l'impost d'activitats econòmiques.

Durant l'any 2000, l'increment dels conflictes positius de competència ha estat menor, ja que se n'han presentat 16 (tres més que l'any anterior) i 14 d'ells ja havien estat admesos a tràmit al final de l'any. En darrer lloc, cal destacar que l'any de 2000 s'han presentat els 3 primers conflictes en defensa de l'autonomia local des de la creació d'aquest procediment, encara que al final de l'any només s'havia admès a tràmit el presentat per setze municipis contra una llei balear que eximeix determinades activitats de la llicència municipal preceptiva.

Entrant ja en el contingut dels diversos tipus de procediments competència del Ple, cal destacar, un cop més, que la immensa majoria dels recursos d'inconstitucionalitat admesos a tràmit durant l'any de 2000 té naturalesa conflictual. Així, dels 33 re-

cursos admesos a tràmit, 25 han estat presentats per comunitats autònomes (generalment, pels seus governs) contra lleis de l'Estat, 4 pel president del Govern contra lleis autonòmiques, i 1 per diputats del Grup Popular contra una llei foral navarresa. En canvi, només 2 recursos d'inconstitucionalitat han estat presentats per l'oposició (contra la Llei d'acompanyament de 1999 i el Decret llei de liberalització del sòl), i 1 pel Defensor del Poble (contra la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal); en els tres casos han estat admesos a tràmit.

Pel que fa a les qüestions d'inconstitucionalitat, cal destacar que durant l'any 2000 han continuat sent clarament majoritàries les interposades pels tribunals superiors de justícia de les comunitats autònomes. Tot i que distorsionades, com s'ha vist, per la presència de múltiples procediments idèntics, tant les xifres de qüestions d'inconstitucionalitat presentades com les de qüestions admeses a tràmit posen en relleu que les elevades per aquests tribunals se situen molt per damunt de les plantejades per les audiències provincials i pels jutjats de primera instància i instrucció, contenciosos administratius i socials. I això sense fer esment de l'única qüestió presentada pel Tribunal Suprem (i admesa a tràmit pel Constitucional) i les set plantejades per l'Audiència Nacional, de les quals al final de l'any havien estat admeses a tràmit sis amb un objecte idèntic.

Finalment, i pel que fa als conflictes positius de competència, cal destacar que dels 16 plantejats al llarg de l'any 2000, 13 ho han estat per part dels governs autonòmics contra normes estatals i 3 per part del Govern de la Nació contra normes autonòmiques. Tenint en compte els recursos d'inconstitucionalitat de caràcter competencial, la major litigiositat s'ha donat entre Andalusia i l'Estat, que s'han enfrontat en 11 procediments (5 recursos i 3 conflictes promoguts pel Govern andalús contra normes estatals, per 3 recursos presentats pel president del Govern contra lleis andaluses). El segon volum més alt de litigiositat s'ha donat entre Catalunya i l'Estat, que han actuat com a parts enfrontades en uns altres 9 procediments (3 recursos i 1 conflicte interposats per les institucions catalanes contra disposicions estatals, per 2 conflictes plantejats pel Govern de la Nació contra normes catalanes). A curta distància es troba la litigiositat que hi ha hagut entre Castella-la Manxa i l'Estat (7 procediments: 4 recursos i 1 conflicte plantejats per la Comunitat Autònoma, per 1 conflicte per part del Govern de la Nació), entre Extremadura i l'Estat (5 procediments: 3 recursos i 2 conflictes plantejats tots ells per la Junta d'Extremadura), entre Aragó i l'Estat (5 procediments: 4 recursos i 1 conflicte plantejats pel Govern aragonès), entre les Illes Balears i l'Estat (4 procediments: 2 recursos per part del Govern balear, i 1 recurs i 1 conflicte plantejats pel Govern de la Nació), i entre el Principat d'Astúries i l'Estat (3 recursos d'inconstitucionalitat plantejats pel Govern del Principat). Un cop més, les xifres de l'any de 2000 palesen que la litigiositat territorial té una clara component política que provoca que es concentri (deixant de banda ara el cas de Catalunya) entre l'Estat i les comunitats autònomes governades pel principal partit de l'oposició en l'àmbit estatal.